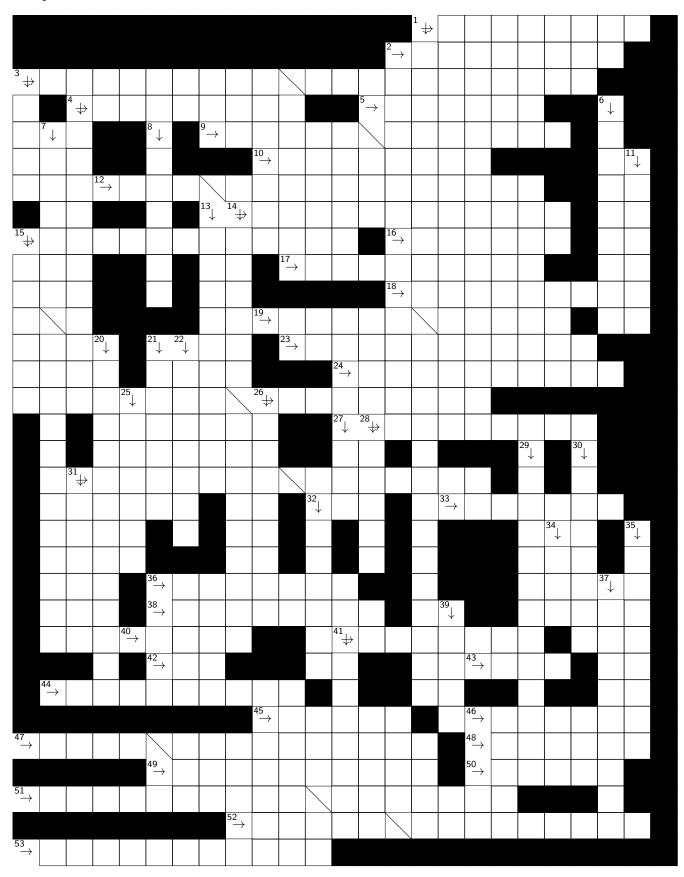

4 warzywna bylina pochodzenia śródziemnomorskiego; jadalne, soczyste dno kwiatostanu z listkami okrywowymi 9 zbiornik na ciecz o dużej pojemności 10 odmiana szachów grana na tej samej szachownicy i tymi samymi bierkami co szachy klasyczne, bicie jest obowiązkiem, króla można bić i nie kończy to gry, wygrywa ta strona, która pierwsza straci wszystkie bierki 11 osoba, która kogoś okradła, niekoniecznie złodziej, także przywłaszczyciel, w wyolbrzymieniu może to być też osoba, któraokrada kogoś zgodnie z prawem, np. nieakceptowany spadkobierca 13 kod ISO 4217 rupii nepalskiej 15 stan w płn. Meksyku, pow. 150 tyś. km2, główne miasta: Torreon, Saltillo 17 kompas 18 koszt zawierający jeden rodzaj kosztów 21 struktura okalająca szparę ust, mająca znaczenie przy spożywaniu posiłku i przy artykulacji dźwięków 22 to, że coś jest debilne, a przez to śmieszne, budzące rozbawienie 24 w medycynie: umieszczenie narządu (przesuniątego wskutek nieprawidłowości, choroby, dolegliwości) w jego pierwotnym, prawidłowym miejscu 29 smar składający się ze smoły, kalafonii i tłuszczu, używany przede wszystkim jako smar ochronny 37 cecha kogoś, kto przybył w jakieś miejsce i zbyt długo w nim (wg miejscowych, gospodarzy) siedzi 47 bardzo chudy człowiek lub chude zwierzę 49 człekokształtna małpa wąskonosa 51 miasto w Estonii, port nad Zatoką Ryską; przemysł rybny, drzewny, uzdrowisko (kąpiele błotne) 52 zegar słoneczny 53 kot o burym umaszczeniu 54 muzyka do tańca cenar

Pionowe

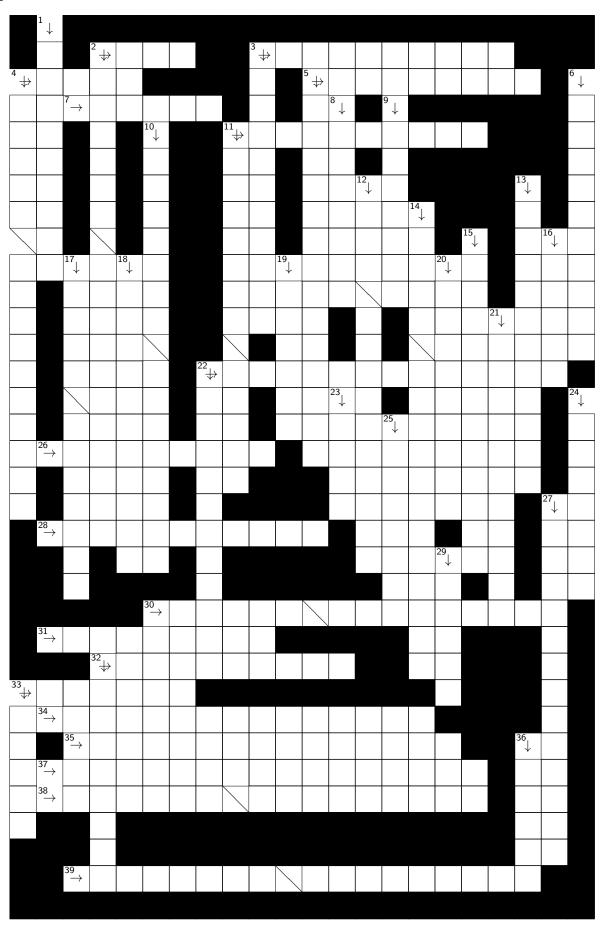
1 drewniany lub metalowy kołek do obkładania liny 2 miasto we Francji na wsch. od Lyonu, przemysł metalowy 3 obieg, w którym krew żylna uboga w tlen prowadzona jest z prawej komory serca do płuc, a po oddaniu dwutlenku węgla i pobraniu tlenu wraca do lewego przedsionka 4 człowiek z marginesu społecznego, z wykluczonej, trudnej grupy 5 przesadna poprawność 6 teoria geotektoniczna, która powstała w XIX wieku, postulująca stałe położenie kontynentów na Ziemi od momentu ich powstania 7 najważniejszy ośrodek amerykańskiej kinematografii 8 TEJU 9 w chemii: symbol rutenu 11 czynność służąca rozpoznaniu choroby lub stanu zdrowia, element pracy badawczej lekarza 12 lek z grupy leków, których prymarną funkcją jest leczenie zaburzeń snu 13 z odcieniem żartu lub ironii: nakaz, rozporządzenie, polecenie 14 Trapaceae - monotypowa rodzina roślin wodnych z rzędu mirtowców, wyróżniana w dawniejszych systemach klasyfikacyjnych roślin okrytonasiennych 16 podział społeczeństwa, rozwarstwienie na zależne od siebie i powiązane ze sobą warstwy, których wyróżnianie oparte jest na władzy, pieniądzach, prestiżu, wykształceniu oraz zdrowiu 19 waluta obowiązująca w Jugosławii 20 wydanie dźwięku brząknięcia 22 publikacja prezentująca założenia programowe jakiegoś kierunku, grupy literackiej, nawet pojedynczego pisarza, specyficzna forma publicystyki literackiej 23 Tapinoma erraticum - gatunek mrówki z podrodziny Dolichoderinae 24 polska odmiana dżinsu 25 forma ruchu religijnego z wysp Oceanu Spokojnego, gloszaca nadejście nowego porządku: równości wszystkich ludzi, białych i czarnych, oraz powszechnego dobrobytu 26 mieszkanka Jeleniej Góry 27 Atypus piceus - gatunek pająka z rodziny gryzielowatych; jeden z trzech gatunków występujących w Polsce, rzadki; wielkość samca do 9 mm, samicy nawet do 20 mm 28 źródło ciepła; urządzenie, które jest przeznaczone do podgrzewania 30 pojemnik po musztardzie, który służy jako szklanka 31 dieta, którą zaleca dentysta po czyszczeniu lub wybielaniu zębów, żeby uchronić je przed przebarwieniami; w tym czasie unika się kawy, herbaty, papierosów, wina, nie je się np. buraków 32 drzewo iglaste z rodziny cyprysowatych, pochodzi z Japonii, w Polsce sadzony w parkach 33 WELINGTONIA - najpotgżniejsze drzewo iglaste (130 m), ginące i chronione - góry Sierra Newada w Kaliforni 34 współwłaściciel spółki będący posiadaczem wyemitowanych przez nią akcji 35 obraźliwie o kimś otyłym 36 statystyka (funkcja) stosowana jako tzw. miara tendencji centralnej, tzn. wskaźnik pokazujący w jakiś sposóbśrodek rozkładu; środek można zdefiniować na wiele sposobów, istnieje też wiele rodzajów średniej 37 pogląd przypisujący człowiekowi zdolność do niemal dowolnego przeobrażania przyrody, według którego jeśli jeden ze składników w mieszańcu wegetatywnym (szczepieniowym) ma przewagę nad drugim, to przyjmuje rolę mentora, przekształcając mieszańca tak, że przekazuje mu swoje właściwości i cechy, co pozwala na dowolne kształtowanie cech upraw 38 cecha utworu, w którym sposób wypowiedzi ma na celu przedstawienie zdarzeń w określonym porządku czasowym 39 ruiny, spalone szczątki budowli, miejsce po pożarze 40 cecha kogoś lub czegoś, co wydaje się wspaniałe, doskonałe, niezwykle piękne 41 poczwórna ilość 42 miododajna bylina z szorstkolistnych - Eurazja 43 Mucor - rodzaj grzybów sprzężniaków z rzędu pleśniakowców (Mucorales) obejmujący około 50 gatunków 44 miasto w Kanadzie w prowincji Ontario, ważny węzeł kolejowy 45 jednostka taktyczna złożona z maksymalnie pięciu okretów tego samego typu 46 gra w statki 47 północnoamerykański ptak z rodziny ziarnojadów 48 figura rytmiczna składająca sie z dwóch równych nut 49 malarz francuski (1771-1835) obrazy przedstawiające epopeję napoleońska, portrety 50 ciecz podgrzana do temperatury, w której zaczyna wrzeć; ciecz bardzo gorąca, powodująca oparzenia w kontakcie ze skórą

1 elementy wizualne, np. obrazy, podpisy lub rysunki, które są umieszczane w przestrzeni publicznej lub prywatnej za pomocą różnych technik 2 leiszmanioza wywoływana przez L. brasiliensis, której objawami są zniekształcenia twarzy, uszkodzenia tkanek miękkich, chrząstek i kości nosa 3 wielkość fizyczna, określająca, jaka część powierzchni adsorbentu jest zajęta przez cząsteczki adsorbatu 4 formalna nazwa soli kwasu tytanowego, nieistniejącego w roztworze wodnym; ogólny wzór soli to MTiO3, gdzie M oznacza metal na +II stopniu utlenienia; sole te otrzymuje się przez spiekanie ze sobą tlenku tytanu (TiO2) i tlenku innego metalu 5 mały bąk; zdrobnienie od popularnej, ale nieprawidłowej nazwy rodzaju - bąk 9 duży, jadalny burak o intensywnie czerwonym korzeniu oraz czerwonawych liściach; uprawiany jest na barszcz i jako jarzyna 10 czyn popełniony wbrew przyjętej moralności, zasługujący na potepienie; jest to znaczenie przenośne 12 potoczne w Polsce określenie szkockiej whisky (Johnnie Walker) 14 mieszkanka Nowej Huty 15 typ motyla (rodzina miernikowcowatych); nazwa pochodzi od ruchu gasienic, które wyglądają tak, jakby odmierzały odległości 16 roślina zielna ze ślazowatych uprawiana w Azji na grube włókna i jako roślina lecznicza 17 tyle, ile zmieści się w małej bańce 18 stawonóg morski pokrojem zbliżony do pająka 19 pogardliwe określenie starej kobiety 23 przeciwstawiany indywidualizmowi pogląd akcentujący rolę wspólnot, grup i zbiorowości 24 suma uzupełniająca niedobory 26 żona mężczyzny zajmującego się rybołóstwem 28 górne wykończenie części ubrania zakrywającej tułów, w odzieży damskiej często wycięte, ozdobione 31 turbina wodna, w której łopatki są ustawione pod katem 90 stopni do strumienia wody, a protoplastą dla obydwu jest koło młyńskie 33 roślina o białych lub różowych kwiatach, z rodziny baldaszkowatych 36 futryna okienna 38 pracownia bieliźniarska 40 gatunek epicko-liryczny w literaturze ukraińskiej 41 przeziernik; element celownika umożliwiający kontrolę wzrokową położenia przyrządu względem obserwowanego obiektu 42 w chemii: symbol astatu 43 miasto we wschodniej Serbii 44 metalowe naczynie służące do pieczenia mięsa lub ciast 45 narodziny młodych u królika, zająca, sarny, kozicy i muflona 46 żeglarz włoski (1450-89); pierwszy dotarł do Zatoki Hudsona, sporządził mapę świata 47 rodzaj szumu, który wynika z niedoskonałości powierzchni emitujących nośniki i z procesami generacyjno-rekombinacyjnymi na powierzchni półprzewodników, złącz oraz przepływem prądu przez ośrodek nieciągły 48 urządzenie do zwiększania mocy działania maszyny przy znacznym wzroście obciążenia 49 roślina cytrusowa, krzyżówka mandarynki i grejpfruta 50 miasto w Jugosławii (Serbia) w okręgu autonomicznym Wojwodina; węzeł kolejowy 51 urządzenie służące do komunikacji systemu komputerowego z użytkownikiem, umożliwiające odbiór przez użytkownika danych z systemu 52 rodzaj stylu gotyckiego w architekturze nawiązujący do klasycznego gotyku francuskiego, z bogatymi zdobieniami i charakterystycznym wykończeniem okrągłych kolumn głowicą z wyrzeźbionymi liśćmi kapusty 53 mieszkaniec Ekwadoru, człowiek pochodzenia ekwadorskiego

Pionowe

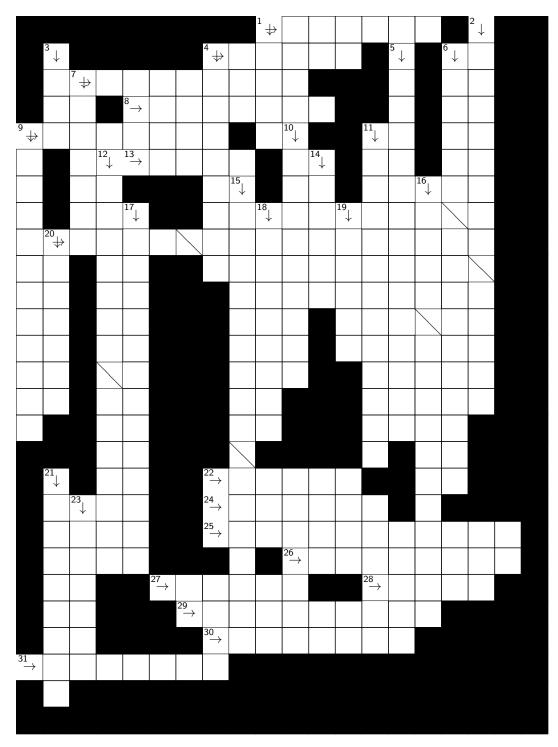
1 Microbryum curvicolle - gatunek mchu z rodziny płoniwowatych 3 marka samochodu; niemiecki producent samochodów osobowych należący do koncernu Volkswagen 4 w Kościele katolickim: zakonnica oddana do pomocy przełożonej w zakonie 6 kanapka z dwóch kawałków chleba lub bułki przełożonych wędliną, serem 7 fragmenty na początku i końcu utworu (zdanie, krótsza lub dłuższa wypowiedź), który swoją treścią scala cały utwór 8 przyrząd służący do gaszenia i zapalania świec; ma postać drewnianego kija odpowiedniej długości, na którego szczycie znajduje się stożkowy metalowy kołpak 11 pies obronny 13 zgromadzenie religijne kobiet wiodących wspólne życie według ustalonej reguły 14 opłata za korzystanie z dróg publicznych 15 SHIRES, HETKA, SZKAPA; angielska rasa koni pociągowych 20 urządzenie służące do rozpoznawania zgłaszającego się łącza wejściowego 21 kupiec zajmujący się sprzedażą soli 22 miasto i port w Indonezji na płd.-zach. wybrzeżu Jawy 25 krzyżak - członek Zakonu Krzyżackiego 26 okres szkolenia się 27 (1909-66) poeta i satyryk; "Myśli nieuczesane", "Kpię i drogę pytam", "Do Abla i Kaina" 28 środek, sposób na poradzenie sobie z czymś, rozgryzienie, zrozumienie czegoś 29 Dinheirosaurus - rodzaj zauropoda z rodziny diplodoków; żył w epoce późnej jury na terenach obecnej Europy 30 parasol, materiałowa zasłonka, która chroni przed światłem 31 kierunek stanowiący oficjalną filozofię Kościoła katolickiego głoszący tezę o stworzeniu świata przez Boga osobowego, odrzucający wszystko co jest sprzeczne z treścią dogmatów 32 renault z modelu Twingo 34 wyprawione futro z lisa 35 urządzenie, które ma za zadanie rozdzielenie czegoś, np. częstotliwości 37 zdrobniale: pasztet - pasta zazwyczaj mięsna do smarowania chleba 39 tektura nasycona masą smołową stosowana między innymi do pokrycia dachów 41 pierwsza schitinizowana para skrzydeł chrząszczy, owadów i pluskwiaków

2 wartość własna macierzy 3 w rozumieniu formalnym: małżeństwo z więcej niż jedną osobą (w tym samym czasie) 4 człowiek o określonych namiętnościach, usposobieniu 5 proces wytwarzania i uwalniania substancji chemicznych z tkanek lub gruczołów w określonym celu 7 amerykański mechanik i wynalazca (1755-1819); skonstruował wysokoprężny, parowy silnik tłokowy 11 piłkarz z drużyny młodzieżowej mający nie więcej niż 15 lat 22 astronom niemiecki (1873-1916), teoria grawitacji 26 w religii - zwyczaj, rytuał, który jest dopuszczony, ale nie nakazany 28 rodzina amer. nietoperzy, w większości owadożerne, niektóre krwiopijne 30 koszty ponoszone przez przedsiębiorcę dotyczące sprzedawanych wyrobów i obejmujące: koszty opakowania, załadunku i wyładunku, ubezpieczenia, reklamy oraz podatek akcyzowy od wyrobów 31 lipcowa wycieczka za miasto 32 właściwość czegoś, np. instytucji, która jest wszechmocna, ma nieograniczoną moc 33 stara gra baskijska (rodzaj tenisa) polegająca na odbijaniu piłki od muru za pomocą długiej rękawicy z wikliny 34 wyrzucanie z samolotu fotela lub kabiny w celu ratowania ludzi lub ładunku 35 to, że jakieś działanie nie wymaga bezpośredniej ingerencji w strukturę materii, z którą działanie to jest związane 37 brak ograniczeń, obwarowania jakimiś warunkami 38 kredyt preferencyjny przeznaczony dla studentów; jest on wypłacany co miesiąc w czasie trwania roku akademickiego, a jego spłatę można rozpocząć najpóźniej dwa lata po ukończeniu studiów 39 wielostopniowa turbina parowa

Pionowe

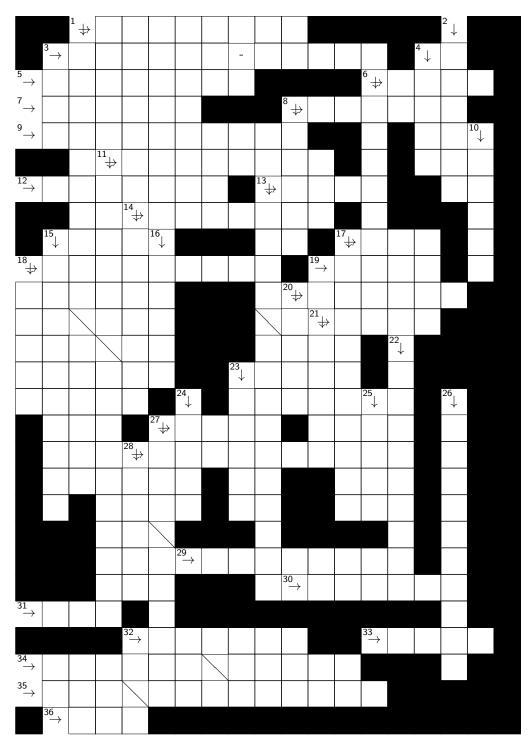
1 wystąpienie lub nasilenie się niekorzystnych warunków atmosferycznych 2 rodzaj cementu otrzymywany ze zmielenia klinkieru cementowego z gipsem w ilości do 5% 3 człowiek, który zajmuje się edycją, obróbką i wpasowywaniem grafik 4 Abies nebrodensis gatunek drzewa z rodziny sosnowatych 5 Yponomeutidae - rodzina małych motyli, obejmująca około tysiąca gatunków; budowane przez nie 'namioty' chronią je m.in. przed deszczem 6 Therocephalia - wymarła linia terapsydów z grupy teriodontów, której rozwój przypada na środkowy i późny perm, a także trias; skamieniałości tych zwierząt były licznie znajdowane w basenie Karoo w RPA, choć znajdowano je także w Rosji, Chinach i Antarktyce 8 żona markiza 9 powszechna nazwa klilokalorii - jednostki energii, którą przeciętnie przyswaja ludzki organizm przy spożyciu produktu żywnościowego 10 gatunek ryby z rodziny karpiowatych (Cyprinidae) 11 morświn Burmeistra, morświn czarny, Phocoena spinipinnis - gatunek walenia z rodziny morświnowatych; zamieszkuje przybrzeżne wody Ameryki Południowej od Paita w Peru, wzdłuż zachodniego wybrzeża po południowy kraniec kontynentu i wzdłuż wschodniego wybrzeża na północ po Santa Catarina w Brazylii 12 rasa koni, pochodząca z Turkmenistanu (Afganistan, Iran, część dawnego ZSRR); stara rasa, która była wykorzystywana do wyścigów co najmniej 2000 lat temu 13 polimer, który powstaje w wyniku polimeryzacji monomerów chlorku 14 wskaźnik wpływający na ocene jakiejś sytuacji, czesto niemający nic wspólnego z rzetelnym badaniem naukowym; pojęcie używane często w dziennikarstwie 15 cecha działania, postępowania: to, że coś nie jest powodem do dumy, przynosi raczej wstyd niż chlubę 16 rodzaj tablicy z nazwą, którą umieszcza się nad lokalem usługowym 17 ciekły tłuszcz otrzymywany z nasion i owoców niektórych roślin, a także tkanek ssaków i ryb morskich, wykorzystywany w przemyśle spożywczym i lecznictwie jako produkt spożywczy lub środek farmaceutyczny stosowany doustnie 18 cecha człowieka w jakimś działaniu lub gotowego do jakiegoś działania, pełnego zapału, chęci. A1: radość, cieszenie się na; użyteczność, dobro} + m 19 Ascidiacea gromada małych zwierząt morskich zaliczanych do osłonic; w stadium dorosłym są osiadłe, mają kształt worka z dużym otworem u góry i mniejszym z boku, żyją pojedynczo lub w koloniach, jako jedyne zwierzęta (w dorosłym stadium rozwoju) mają ścianę komórkową zbudowaną z celulozy - tak jak u roślin 20 kanton w zach. Szwajcarii, przy granicy z Francją, powierzchnia 797 km2, stolica Weuchatel 21 struktura białkowa będąca podstawowym budelcem cytoszkieletu 22 chimery, Holocephali - podgromada ryb chrzęstnoszkieletowych obejmująca blisko 40 współcześnie żyjących gatunków, zamieszkujących głębokie i chłodne wody morskie, oraz wiele taksonów kopalnych 23 wykwintna, strojna suknia do oficjalnych wystąpień, początkowo meska, później tylko kobieca 24 zabawka dla niemowląt, namiastka brodawki sutkowej matki, wkładana dziecku do ust w celu uspokojenia go; dzieci zazwyczaj uspokajają się wtedy, uruchamia się u nich odruch ssania 25 przezroczysta, żywiczna substancja stosowana w malarstwie i grafice np. do zabezpieczania obrazów przed wpływem warunków atmosferycznych 27 w informatyce - poprawa kodu programu (aplikacji), poprawa jakości korzystania z programu (aplikacji) 29 efekt niedoróbki lub uszkodzenia 32 ozdoba ogrodu, zawiły układ ścieżek wyznaczonych ścianami specjalnie zasadzonego żywopłotu 33 Góra Stołowa 36 prostytutka - kobieta odbywająca stosunki płciowe w celach zarobkowych

1 kompozytor i pedagog (1769-1854); nauczyciel Chopina; opery symfoniczne, utwory kameralne, rozprawy o muzyce 4 Morus rodzaj dużych krzewów lub niewielkich drzew liściastych z rodziny morwowatych 7 zorganizowane atakowanie przeciwnika 8 stan psychiczny, który zawiera w sobie stosunek do świata zewnętrznego, zdarzeń, ludzi itp 9 kolarz, drużynowy zwycięzca Wyścigu Pokoju w 1967 i 68, specjalizował się w jeździe na czas 13 zewnętrzna warstwa tkanki korzeni lub łodyg (pni), głównie gdy są zdrewniałe 20 zbiór połączonych ze sobą komputerów 22 transportowany, najczęściej statkiem morskim, ładunek 24 w górnictwie: tama podsadzkowa stanowiąca ocios wyrobiska chodnikowego 25 cecha czegoś, co zostało skonstruowane wg jakichś zasad lub cecha zbioru, którego elementami rządzą jakieś zasady 26 kaplica w Rzymie, przy której rezydowali diakoni 27 historyczny tytuł lokalnego władcy w Indiach, który sprawował władzę sądowniczą i był zwierzchnikiem wojsk 28 stworzenie, istota żywa, zwłaszcza człowiek albo zwierzę 29 wniosek jednej ze stron biorącej udział w procesie 30 gra zespołowa, uznawana za poprzednika koszykówki; rozgrywana w siedmoosobowych drużynach, które grając przeciwko sobie próbują zdobyć punkty umieszczając piłkę w koszu nieposiadającym tablicy 31 wzmacniacz tranzystorowy nie odwracający fazy napięcia wejściowego

Pionowe

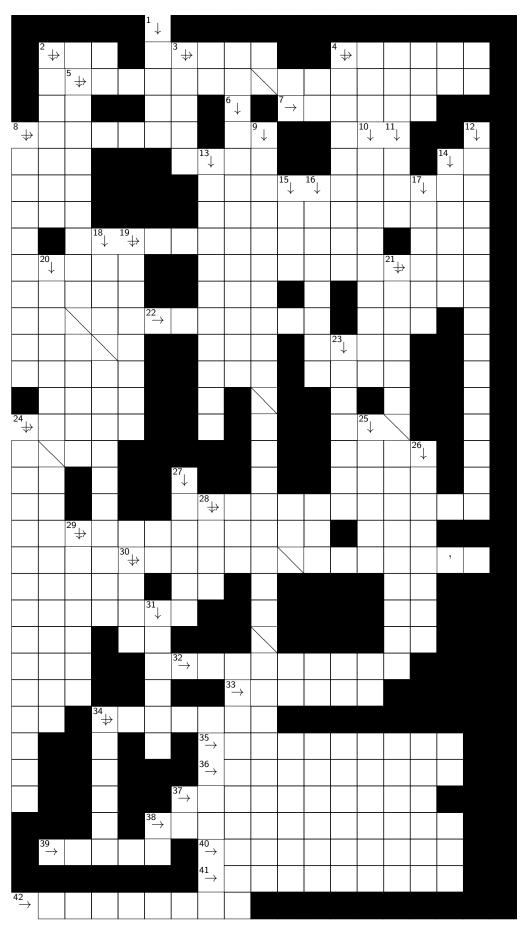
1 owca domowa, Ovis aries - popularny gatunek hodowlanego zwierzęcia domowego z rodziny krętorogich, trzymany dla skóry, mięsa, mleka i wełny 2 ropuchorzekotka żywiczna, Trachycephalus resinifictrix - gatunek małego płaza bezogonowego z rodziny rzekotkowatych, występujący w Ameryce Południowej 3 podstawowa jednostka administracyjna i terytorialna w starożytnej Grecji, gmina 4 sikorka uboga, Poecile palustris - gatunek małego ptaka z rodziny sikor (Paridae) 5 uszkodzenie powstałe w wyniku przejścia przez coś na wylot wystrzelonego pocisku 6 obszar wspólnoty UE, na którym zostaje zapewniony swobodny przepływ towarów, usług, osób i kapitału 7 rzeźbiarz rosyjski (1754-1835) reprezentant klasycyzmu 9 Eleutherozoa - jeden z podtypów, w jakich grupowane są żyjące współcześnie szkałupnie 10 stan koncentracji, proces psychiczny polegający na ześrodkowaniu uwagi 11 to, w jakim stopniu materiał podatny jest na iniekcję; zdolność wtłaczanej substancji do przepływu w poddanej iniekcji strukturze 12 Hydrolaetare schmidti - gatunek płaza bezogonowego z rodziny świstkowatych 14 złącze, elemnt połączenia śrubowego 15 Polyommatus coridon - gatunek motyła dziennego z rodziny modraszkowatych, z podrodziny modraszków; jest to gatunek europejski, w Polsce rozpowszechniony na niżu 16 Eos bornea - gatunek ptaka z rodziny papugowatych (Psittacidae), z podrodziny papug wschodnich (Psittaculinae) 17 erudycja 18 bułka maślana 19 pierwszy statek wodny zbudowany z blach w 1787 r. przez J. Wilkinsona 20 język z grupy goidelskiej języków celtyckich, który używany jest na Wyspie Man (dependencji Korony brytyjskiej) położonej na Morzu Irlandzkim; pochodzi od języka staroiryjskiego, a zwłaszcza od jego dialektów ulsterskiego i galloway 21 podatek od komina, płacony przez właścicieli budynków z kominem 23 pocisk ręczny lub artyleryjski wypełniony materiałem wybuchowym

1 miasto w USA (Montana), ośrodek turystyczny i handlowy, węzeł komunikacyjny 3 spółka handlowa kontrolowana przez jednostkę dominująca 5 światowej sławy śpiewaczka włoska ur. w 1920 r., (mezzosopran), solistka La Scali, Covent Garden, Metropolitan Opera 6 u ludów celtyckich: pieśniarz, poeta dworski opiewający bohaterskie czyny 7 element hamulca ciernego, który podczas hamowania naciska na tarczę hamulcową 8 potoczna nazwa oleju rycynowego, stosowanego w lecznictwie jako środek przeczyszczający 9 rozwoziciel gazet, dostarczający je do sprzedawców ulicznych 11 miasto i port w Meksyku nad Morzem Kaspijskim, stolica stanu Quintana Roo; przemysł papierniczy 12 przyrząd do odbijania piłki w tenisie lub squashu 13 wektorowa wielkość fizyczna będąca miarą oddziaływań fizycznych między ciałami 14 żartobliwie o osobie duchownej 17 prehistoryczny instrument muzyczny o długiej metalowej rurce zakończonej czarą głosową. 18 podstawa jakiegoś podziału lub jego efekt. 19 okrągły i płaski pszenny placek, popularny w krajach Bliskiego Wschodu i Maghrebu, jedzony najczęściej z pikantnymi sosami, używany też jako kieszonka, do której można nałożyć składników (mięsa, warzyw, sera itp.) i w ten sposób podać jakieś jedzenie 20 stan w płd-zach Nigerii, główne miasto Benin 21 próba monety, czyli ilość zawartego w niej kruszcu (złota lub srebra) 27 skolimowany strumień plazmowej materii wyrzucany z relatywistycznymi prędkościami z biegunów jądra galaktyki lub gwiazdy 28 jest to skała magmowa, najczęściej głębinowa, rzadziej wylewna lub ultrazasadowa; ponad 50% składu mineralnego to węglany, głównie dolomit i kalcyt, choć w składzie może byc jeszcze około dwieście innych minerałów 29 radykalne lewicowe poglądy 30 duża wieś kaszubska w Polsce położona w województwie pomorskim, w powiecie kościerskim, w gminie Karsin, na południowych obrzeżach Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego, na Ziemi Zaborskiej 31 kururu, olbrzymia ropucha z gruczołami jadowymi w tyle głowy, Ameryka Południowa Środkowa 32 człowiek zgniły moralnie, nikczemny, oślizgły, wstrętny, odpychający, tchórzliwy 33 przedstawienie cyrkowe 34 cykl czterech największych i najbardziej prestiżowych turniejów sportowych w ramach jednej dyscypliny (np. w skokach narciarskich, golfie) w roku kalendarzowym 35 tinker, gypsy vanner - rasa koni ogólnoużytkowych, czesto o srokatym umaszczeniu; niezawodne konie do użytkowania zaprzegowego i wierzchowego 36 grupa ludzi lub obiektów, która stoi w zwartym szyku i (najczęściej) odgradza coś od czegoś

Pionowe

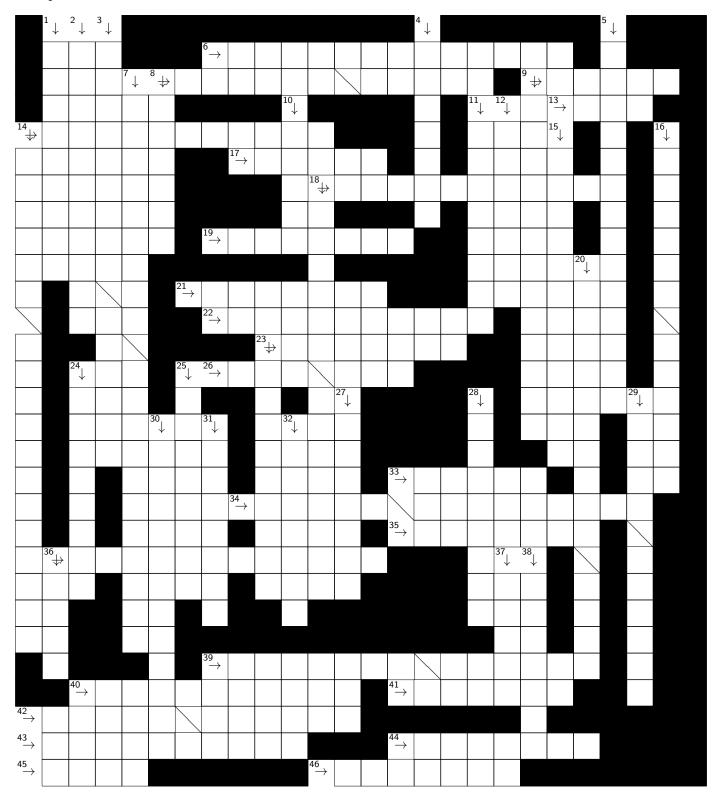
1 traszka Waltla, żebrowiec Waltla, Pleurodeles waltl - gatunek płaza ogoniastego z rodziny salamandrowatych, największy europejski płaz, bardzo popularny wśród akwarystów ze względu na niewygórowane wymagania; w naturze występuje na Półwyspie Iberyjskim i w Maroku 2 wzór z przecinających się regularnie (najcześciej pod katem prostym) linii 4 BADIAN roślina zielna z baldaszkowatych, nasiona dostarczają olejku anyżowego; 6 malarz angielski (1776-1837) wybitny pejzażysta, prekursor impresjonizmu 8 czynność, która polega na tym, że coś się sypie, aż się zasypie 10 miasto i port w Szwecji w pobliżu ujścia rzeki Pite do Zatoki Botnickiej, przemysł drzewny i celulozowo-papierniczy 11 Anas luzonica - gatunek ptaka z rodziny kaczkowatych (Anatidae) 13 żółw żółtogłowy, Indotestudo elongata - gatunek gada z rodziny żółwi lądowych; prawdopodobnie pochodzi z Birmy, ale został rozpowszechniony przez człowieka na innych obszarach i teraz występuje w Nepalu, Bangladeszu, Indiach, Birmie, Laosie, Tajlandii, Kambodży, Wietnamie, Malezji i południowych Chinach 14 najwyższy przełożony w niektórych zakonach katolickich; wybierany przez kapitułę i sprawujący władze nad wszystkimi jednostkami administracyjnymi danego zakonu na świecie 15 rodzaj hodowli zwierząt stadnych 16 używana niegdyś nazwa piszczałki, fujarki 17 bentos związany z dnem mulistym 18 rodzaj śruby o główce mającej wyżłobienie ułatwiające wkręcanie jej 20 broń sieczna rodzaj sztyletu 21 kabza - sakiewka, woreczek na pieniądze 22 Asphodelus - rodzaj rośliny z rodziny złotogłowowych 23 ebenista francuski (1710-1763); nadworny artysta Ludwika XV 24 zwarta okrywa m.in. łąk i pastwisk, składająca się głównie z trawy i roślin motylkowatych lub też z samej trawy i tworząca trawnik; poprzez gesty system korzeni roślin silnie wiąże się z wierzchnią warstwą gleby 25 profil gzymsu w kształcie litery S - SIMA 26 Nomadinae - podrodzina owadów z rodziny pszczołowatych w podrzędzie trzonkówek 27 rasa koni powstała na bazie koni z terenów Dolnego i Górnego Śląska, odnosząca duże sukcesy jako konie zaprzęgowe w dyscyplinie powożenia; centrum hodowlanym jest Stado Ogierów Książ i działająca przy nim stadnina koni 28 ginekolog holenderski (1873-1937); dyrektor kliniki w Zurychu

2 jednostka prędkości odnosząca się do obiektów poruszających się w płynie lub poruszających się płynów 3 okrągły sworzeń służący do prac przy linach 4 działalność teatralna 5 osoba, która jest bardzo ruchliwa i sprawia kłopoty 7 bawełniana tkanina pościelowa, o gęstym spłocie używana na wsypy 8 bylica cytwarowa, rupnik, bylica glistnik, Artemisia cina - gatunek rośliny z rodziny astrowatych (złożonych); pochodzi z półpustynnych stepów Azji Środkowej (Turkiestan), Kazachstanu oraz z Chin; w Europie znany od czasów starożytnych, sprowadzony przez Rzymian 19 czapka z daszkiem, podobna do noszonej przez Lenina 21 kod ISO 4217 rupii lankijskiej 22 kobieta-uwodzicielka 24 mocny napój spirytusowy sporządzany w Azji płd. z ryżu lub soku palmowego 28 prostota i surowość czegoś, np. architektury; użycie przenośne 29 SALON 30 prawo empiryczne, wynikające z obserwacji, że ekonomicznie optymalna liczba tranzystorów w układzie scalonym zwieksza sie w kolejnych latach zgodnie z trendem wykładniczym 32 potoczna nazwa złotego (używana, chociaż miano to powinno się dziś stosować wyłącznie do jednozłotowej monety) 33 duże, kuliste naczynie szklane z wąską szyjką 34 pisarz francuski, parnasista (1841-1910), poezje, powieści, utwory dramatyczne; "Życie i śmierć klowna" 35 krak. piekarnik pieca kuchennego opalanego drewnem lub węglem 36 włoski astronom, fizyk i filozof (1564-1642), odkrył góry na Księżycu, cztery satelity Jowisza, fazy Wenus, plamy słoneczne 37 przenośnie: alkoholik (osoba, która wchłania alkohol, nasiąka tak łatwo jak herbatnik) 38 osoba, która przechwala się swoimi czynami czy zaletami, czesto nieprawdziwie 39 Zrzeszenie Miedzynarodowego Transportu Lotniczego 40 środowisko artystów, grupa osób, których twórczość jest nowatorska, nietradycyjna i któc przez to wyznaczają nowy kierunek artystycznych działań 41 organ administracyjny wchodzący w skład urzędu morskiego działający w większych portach 42 grupa florenckich muzyków z końca XVI w (PERI, CACCINI)

Pionowe

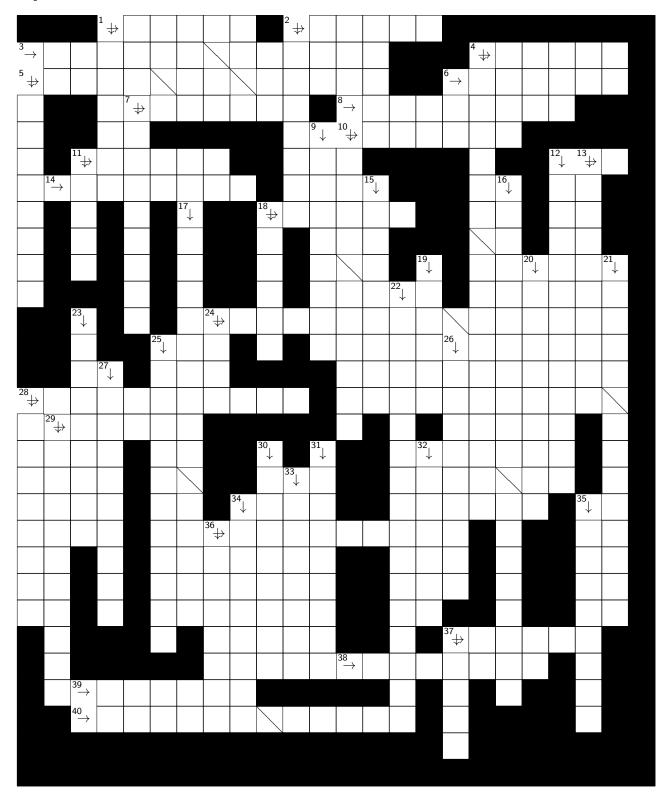
1 waluta Albanii przed 1926 r 2 rodzaj zarostu, który porasta boki twarzy 3 amerykański lotnik i badacz polarny; pierwszy lot nad biegunem 4 mieszkanka Inguszetii lub Osetii Północnej w Federacji Rosyjskiej, kobieta pochodzenia inguszeckiego 5 wyznanie wiary w czasie mszy świętej 6 stylizowanie, przekształcanie formy czegoś, w celu nadania walorów dekoracyjnych oraz po to, by przywołać skojarzenie z czymś innym - z inną tematyką, obszarem zainteresowań, znanym dziełem itp 8 dawny stopień wojskowy, pośredni między pułkownikiem a generałem 9 świadczenie przysługujące rolnikowi, który jest posiadaczem gruntów rolnych, wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 1 ha 10 cecha objawiająca się w działaniu, gdy coś robione jest sprawnie, umiejętnie 11 kod ISO 4217 dolara wschodniokaraibskiego 12 to, że czyjeś zachowanie lub jego rezultat negatywnie wpływaja na innych, powodują rozpad wiezi miedzyludzkich, demoralizację, zniszczenie 13 Zodariidae - rodzina pajaków z podrzedu Opisthothelae 14 rodzaj statku o płaskim dnie, służącego do transportu ładunków w żegludze śródlądowej, najczęściej pozbawiony własnego napędu 15 całe potomstwo jednego samca 16 wodny ptak z siewek o cienkim, wygiętym dziobie 17 grindwal krótkopłetwy, Globicephala macrorhynchus - gatunek walenia zaliczany do rodziny delfinowatych, mimo iż swoim zachowaniem bardziej przypomina wieloryba; żyje w stadach liczących od 10 do 30 (lub więcej) okazów 18 najstarsza czeska rasa koni domowych, wyhodowana w stadninie Kladruby nad Labem, utworzonej w 1572 roku przez cesarza Maksymiliana II na bazie hodowli koni andaluzyjskich; nadaje się do zaprzegów i do jazdy wierzchem, jednak obecnie rasa traktowana jest jako zabytek narodowy 19 okrągły narząd gebowy minoga 20 morena czołowa uformowana wskutek spiętrzenia osadów na przedpolu nasuwającego się lodowca (lądolodu) 21 materiał izolacyjny pochodzenia mineralnego, używany w budownictwie do izolacji termicznych i akustycznych ścian zewnętrznych i wewnętrznych, stropów, podłóg, dachów, stropodachów oraz ciągów instalacyjnych, a także jako rdzeń izolacyjno-konstrukcyjny budowlanych płyt warstwowych 23 angielski logik i matematyk (1903-30); sformułował uproszczoną teorię typów logicznych 24 instalowanie urządzeń technicznych, przewodów itp 25 paleontolog belgijski (1857-1931); sformułował prawo nieodwracalności ewolucji 26 przedmiot służący do zabawy w postaci pociągu 27 zjawisko najczęściej występujące na dużych otwartych przestrzeniach, np. na pustyni lub otwartym morzu, polegające na specyficznym załamywaniu i odbijaniu się światła 28 dawny żaglowiec pływający po holenderskich kanałach 29 pomieszczenie dla żołnierzy pełniących wartę główną w garnizonie 30 kod ISO 4217 dolara amerykańskiego 31 szerokie pojęcie lub jakaś grupa klasyfikacyjna, do której można wliczyć bardzo wiele różnych rzeczy, spraw 34 pochodzący z Czech, znany w wielu krajach, taniec ludowy, w metrum 2/4, w szybkim tempie

6 Woodsiaceae - rodzina paproci z rzędu paprotkowców; gatunki paproci należące do niej bywają zaliczane do wietlicowatych; niektóre klasyfikacje nie wyróżniają żadnej z tych rodzin - rodzaj Woodsia jest przez nie włączany do rodziny Dryopteridaceae (nerecznicowate) 8 antylopa sarnia, Pelea capreolus - antylopa z rodziny krętorogich, jedyny przedstawiciel rodzaju Pelea 9 instrument z grupy idiofonów o nieokreślonej wysokości dźwięku, wykorzystywany w zestawie perkusyjnym 13 megaelektronowolt; wielokrotność elektronowolta; 1 MeV = 1 000 000 eV = 10 do potęgi szóstej eV $\,$ 14 liczba 14, numer 14 $\,$ 17 przyrząd optyczny, przypominający wyglądem okulary, którego zadaniem jest ochrona oczu i części twarzy przed niekorzystnymi czynnikami atmosferycznymi, zwłaszcza opadami i wiatrem, wykorzystywany przede wszystkim w narciarstwie oraz w pracy z bardzo silnym światłem, opiłkami i iskrami 18 każdy arystotelik - zwolennik arystotelizmu w filozofii; nazwa pochodzi od trybu prowadzenia dysput i wykładów w Lykeionie, od spacerów, podczas których Arystoteles przekazywał wiedzę swoim uczniom 19 REN 21 opieka nad nauką bądź sztuką sprawowana przez państwo, instytucję, jednostkę 22 żółty barwnik akrydynowy mający działanie przeciwbakteryjne 23 amerykański pianista i kompozytor jazzowy ur. w 1940 r.; pionier jazzu fusion 26 rodzaj kanapki z gorącą parówką lub kiełbaską z zimnym sosem (majonez, ketchup) 33 najdłuższa rzeka w Polsce 34 arc ctg - funkcja odwrotna do funkcji cotangens rozpatrywanej na przedziale (0,?); oznacza to, że jeśli y = arc ctg(x), to x = ctg(y) 35 pięściarz, wicemistrz Europy z 1939 r., wrzesień, Oświęcimia 36 mieszkanka Kakolewa - wsi w Wielkopolsce, w powiecie leszczyńskim 39 reaktor energetyczny, który jest chłodzony gazem 40 zespół cech czegoś lub kogoś takiego jak w Szwecji, także: stereotypowe cechy uznawane za właściwe Szwedom 41 w geometrii: ściana powierzchni wielościennej albo wielościanu - jeden z wielokątów, które tworzą jej/jego brzeg 42 aglutynacyjny język Indian Keczua będący językiem urzędowym w Peru i Boliwii 43 zwolennik socjalizmu 44 kompozytor radziecki (1896-1984); autor 'Hymnu młodzieży demokratycznej świata'; pieśni chóralne, masowe 45 możliwość, sposobność jakiegoś działania 46 hiszpański kompozytor i organista (1500-1566); utwory instrumentalne i wokalne

Pionowe

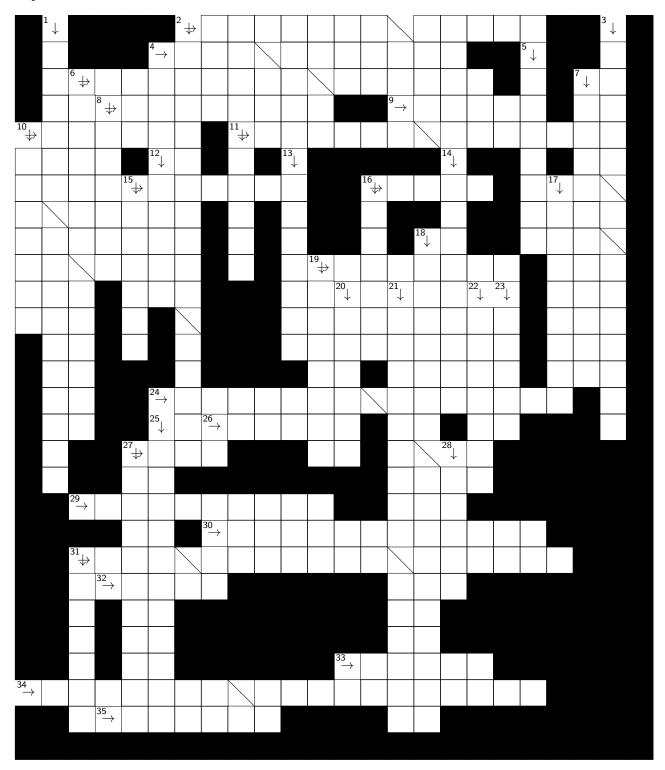
1 malarz niemiecki (1774-1840) reprezentant romantyzmu 2 sprzeczność, rozbieżność, niezgoda 3 rodzaj drewna z punktu widzenia spełniania norm jakościowych, wymiarów i przeznaczenia 4 godny pogardy człowiek, który lubi efekciarstwo, idzie na łatwiznę 5 część gospodarki, obejmująca ogół zagadnień związanych z budową mieszkań 7 dział wiedzy związany z inżynierią lądową, skupiający się na analizie i projektowaniu obiektów budowlanych, w taki sposób aby przeciwdziałać siłom działającym na ową konstrukcję a tym samym zapobiegać możliwości jej zniszczenia 8 fałdka, szczelina na mózgu 9 mieszkanka Bolesławia, kobieta pochodzaca z Bolesławia 10 w górnictwie - rodzaj wysokiej pionowej wyrwy 11 mała czamara - męskie okrycie wierzchnie pochodzenia węgierskiego, noszone od XVI wieku 12 rzeźbiarz niemiecki (1725-75) polichromowane rzeźby o religijnej tematyce 14 rodzaj choroby autoimunologicznej, która w łagodnej formie pojawia się w formie zaczerwienienia na skórze w nieosłoniętych przed słońcem miejscach i przybiera postać motyla na nosie i po jego obu stronach na policzkach 15 ur. w 1928 r., awangardowy kompozytor niemiecki; utwory orkiestrowe, kameralne, fortepianowe, elektroniczne 16 drzewo obecne w rozmaitych wierzeniach, które ma być filarem świata i symbolem jego równowagi 18 dział fizyki wykorzystujący pojęcia, teorie i metody fizyczne w zastosowaniach medycznych (profilaktyka, diagnostyka, terapia, rehabilitacja) 20 Discelium nudum - gatunek mchu z rodziny osadniczkowatych 23 dosyć dobra znajomość czegoś 24 mieszkanka Bejrutu 25 głos o bardziej rozległej skali niż alt, charakteryzujący się głęboką, ciemną barwą w rejestrze dolnym oraz biegłością (koloraturą), której brak altowi 27 motywacja do zrobienia czegoś 28 nauka o dziejach 29 czas, który zostaje przesunięty na zimę o jedną godzinę w stosunku do czasu strefowego lub urzędowego 30 wydawnictwo okazyjne, aperiodyczne, niezaliczane do prasy 31 fizyk, astronom i matematyk holenderski (1629-95); prekursor falowej teorii światła, twórca teorii rozchodzenia się fal 32 uzbrojony, prywatny statek handlowy upoważniony do prowadzenia wojny morskiej 36 pomost ze statku na ląd lub schodki pomiędzy pokładami 37 luk zamykający od góry otwór tęczowy w ścianie oddzielającej nawę kościoła od prezbiterium; wyróżniony przez bogate ozdobienie, zmianę w materiale lub w kolorze 38 członek męski, penis

1 suma, zaliczka 2 kawał wełnianej tkaniny używany jako płaszcz lub koc przez Arabów 3 coś, co sprawia trudność, utrudnia przejście przez jakiś problem, opóźnia coś, powoduje niedopełnienie czegoś 4 austriacki neurolog i psychiatra (1856-1939); twórca psychoanalizy 5 niezły ubaw, dużo śmiechu 6 bielizna stołowa, płat tkaniny kładziony pod obrus, bezpośrednio na blacie stołu 7 osoba, która umie przewidywać przyszłość i odczuwać połączenia telepatyczne 8 termin łowiecki nazywający wnętrzności zwierzyny łownej 10 ŁASZA WODNIK TOPIK 11 polietylen stosowany jako izolacja przewodów i drutów nawojowych 13 skrót, symbol jednostki - metra 14 jedna z najstarszych gier karcianych pochodząca z Francji 18 jakiś mężczyzna lub chłopak, zwłaszcza obcy lub taki, względem którego zachowujemy dystans; facet, gościu 24 gwiazda o typie jasności V i ciągu widmowym O 28 rodzaj ceremonialnego miecza 29 rozszerzona, górna część wlewu głównego ułatwiająca wprowadzenie ciekłego metalu 36 rodzaj ciasta na kruchym spodzie, które zwykle jest przełożone jakąś masą (gł. owocową), na górze też miewa coś chrupiącego 37 skrzypek radziecki (1924-1982); wirtuoz światowej sławy 38 łow. brązowy pas na piersi kuropatwy 39 gatunek łownego zająca 40 jedna szósta, efekt dzielenia na sześć

Pionowe

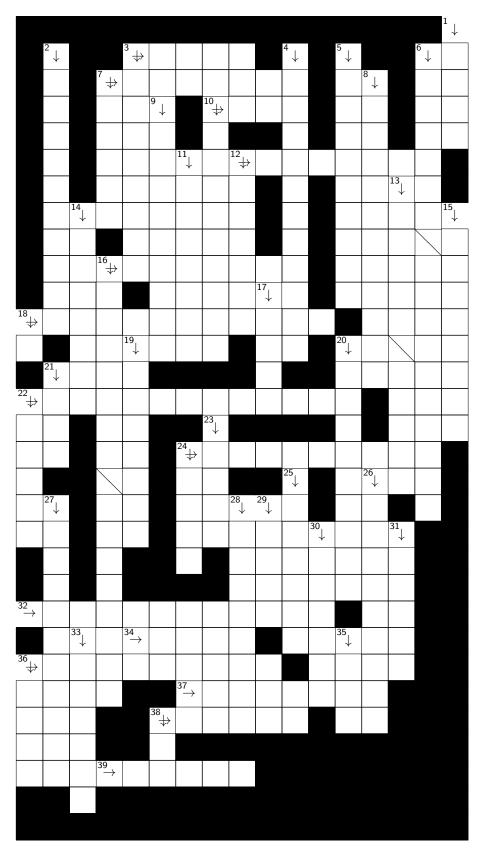
1 wybitny trener piłkarski, prowadził reprezentację Włoch i AC Milan 2 obszar komputerowej pamięci RAM, który jest wykorzystywany jako pamięć dyskowa 4 morfem samodzielny lub związany, obecny w każdym leksemie, o dominującej funkcji semantycznej, odsyła do świata pozajęzykowego, pełniąc funkcję referencjalną 5 polska nazwa niemieckiego dowodu osobistego, wprowadzonego na terenach okupowanej Polski w 1939 7 urzędnik nadzwyczajny w starożytnym Rzymie, posiadający nieograniczoną władzę na okres maksymalnie sześciu miesięcy 9 KAUSZA 10 pole wektorowe, w którym rotacja nie jest równa zero 11 w informatyce: cecha, która opisuje statyczny aspekt obiektu; znaczenie może być tożsame z polem-12, jeśli nastąpi odpowiednie rzutowanie/mapowanie 12 przycinanie ogona i grzywy konia na angielski sposób 13 tyle, ile się mieści w chochelce 15 żartobliwie o rozwlekłym, przydługim i nieciekawym tekście 16 przyrząd astronomiczny służący do wizualnego wykrywania drobnych różnic pomiędzy dwoma obrazami przedstawiającymi wspólny fragment nieba 17 indusium griseum, struktura mózgowa należąca do zewnętrznej części płatu limbicznego 18 kasza jaglana 19 określenie zwierzęcia, które ryje 20 więzień hilerowskiego obozu ubiegający się o względy oprawców 21 w Kodeksie spółek handlowych - głos, który nie upoważnia do bezpośredniego podejmowania decyzji na zebraniach zarządu ani głosowania w jego uchwałach 22 brak ograniczeń, obwarowania jakimiś warunkami 23 dawna srebrna pruska moneta 24 jednostka odległości używana w astronomii pozagalaktycznej i kosmologii; jeden gigaparsek = 10E+9 pc 25 metoda tworzenia kopii dokumentów i dwuwymiarowych elementów graficznych przy użyciu kserokopiarki 26 sposób, w jaki akcentowane są wyrazy i zdania 27 jednostka używana w informatyce oznaczająca (zgodnie z zaleceniami IEC) tryliard bajtów (1 ZB = 10E+21 B) 28 zgrubiale o wapnie 29 półciężarówka 30 napój otrzymywany z pasteryzowanego, odtłuszczonego mleka zakwaszonego maślanką 31 mieszanina kleju i gipsu lub kredy, stosowana jako zaprawa pod malowidło olejne 32 miejsce życia człowieka wierzącego przed pójściem do raju lub śmiercią (w niektórych religiach także piekłem lub czyścem) 33 piłkarz portugalski, zwany 'Czarną Perłą Mozambiku' napastnik Benfiki Lizbona, najlepszy piłkarz Europy w 1965 r 34 rodzaj małej cebuli, warzywa, która jest ceniona w kulinariach dzięki swojemu dość delikatnemu, lekko czosnkowemu smakowi; cebulka rośliny nazywanej tak samo 35 rodzaj sprawdzianu w szkole, który ma dość duże znaczenie 36 muzułmańska organizacja społeczno-polityczna 37 bryła geometryczna w kształcie kuli

2 Gygis alba alba - nominatywny podgatunek ptaka wodnego wyróżniony w obrębie gatunku rybitwa biała (Gygis alba) 4 gen powstający w wyniku translokacji (przeniesienia fragmentu jednego chromosomu na drugi) 6 siła sprawcza jakiegoś działania 8 miejsce, gdzie mieszkają Bóg lub bóstwa, aniołowie, święci i zbawione dusze; raj 9 hinduski bębenek jedno-membranowy 10 prawnik, który jest bezpośrednim opiekunem aplikanta i kontroluje jego pracę 11 Erythronium taylorii - gatunek roślin z rodziny liliowatych 15 gwara lwowskich uliczników 16 pylasta skała osadowa pochodzenia eolicznego 19 osoba, która hoduje zwierzęta lub rośliny 24 Crocus speciosus - gatunek rośliny z rodziny kosaćcowatych 26 ssak z rodzaju Equus (rodzina koniowatych) charakteryzujący się obecnością białych pasów na czarnej sierści; zwierzę, które żyje stadnie na trawiastych terenach Afryki, na południe od Sahary 27 BOLEŃ 29 część skali, zbiór określonych wartości z danej skali 30 Cyatheales - rząd paproci występujący głównie w strefie międzyzwrotnikowej, jak i wilgotnych lasach strefy umiarkowanej, głównie w Nowej Zelandii, Tasmanii i pd. Australii; większość z nich ma wysoką zdrewniałą łodygę, stąd określeniepaprocie drzewiaste 31 legendarna postać Żyda, który miał znieważyć czynnie Chrystusa idącego z krzyżem na Golgotę, za co został ukarany wieczną tułaczką po świecie 32 obciach, zaścianek, wiocha, buractwo 33 ślizg sportowy 34 zespół komór koksowniczych pieca koksowniczego wraz z komorami grzewczymi i regeneratorami 35 człowiek, który w danej społeczności czy kulturze pełni funkcje kultowe

Pionowe

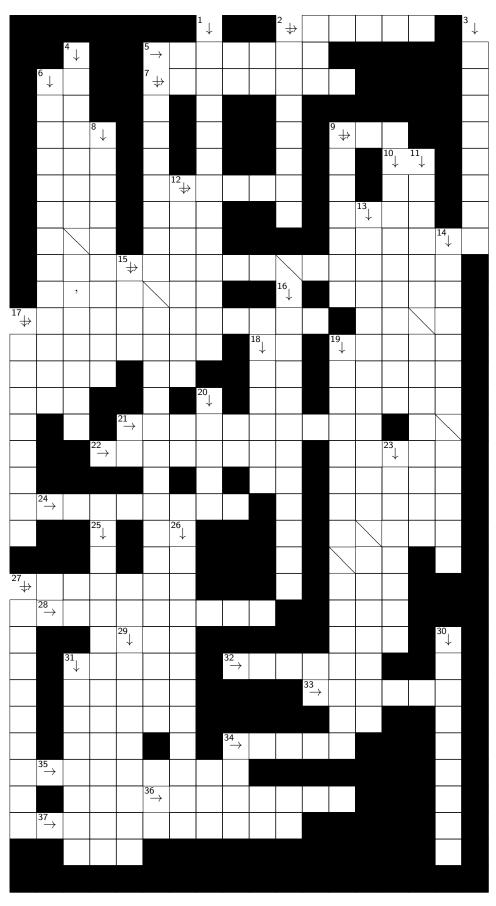
1 sztab urzędników pracujących w ramach jakiejś struktury, np. w danym państwie, sektorze 2 Groenlandia densa - gatunek rośliny wodnej z rodziny rdestnicowatcyh 3 zegar typu wahadłowego z wbudowaną mechaniczną kukułką, który wskazując godzinę, wybija dźwięki przypominające jej wołanie 5 MALAKA; stan w Malezji, w płd części Półwyspu Malajskiego, obszar 1,7 tyś.km2, stolica Malakka 6 część kuchni gazowej 7 ten, kto panuje nad piorunami; używane w stosunku do bóstw, przede wszystkim Zeusa-Jowisza 8 ratowniczy pies z Nowej Finlandii 10 słoń morski; największy gatunek z rodziny fok; nos samców wydłużony o krótką trąbkę 11 blokada w informatyce 12 zawartość basenu, naczynia, umożliwiającego osobom obłożnie chorym wypróżnianie się w pozycji leżącej lub półleżącej bez opuszczania łóżka 13 skrzypaczka polska ur. w 1925 r., osiadła w Wielkiej Brytanii 14 mieszkanka Sławy 15 niewielka, płaskodenna łódź, napędzana wiosłem o jednym piórze (pagajem) 16 chrząszcz z rodziny ryjkowców 17 koń jadący przy dyszlu 18 cienka warstwa widoczna w mikroskopie świetlnym otaczająca od zewnątrz ścianę komórkową komórki bakterii 19 armator lub dowódca uzbrojonego statku handlowego, walczący na własny koszt i ryzyko w służbie swego mocodawcy, prowadzącego wojnę na morzu 20 odprowadzanie treści płynnych (fizjologicznych lub patologicznych) z pewnych narzadów lub obszarów ciała do innych lub częściej poza ciało chorego 21 hipopotam pospolity, Hipopotamus amphibius - gatunek dużego, przeważnie roślinożernego ssaka, należącego do rodziny hipopotamowatych (Hippopotamidae); zasiedla rzeki i jeziora w Afryce na południe od Sahary do 2000 m n.p.m 22 sygnał dźwiękowy 23 mężczyzna oceniany negatywnie 25 forma doskonalenia zawodowego umożliwiająca zdobycie określonej specjalizacji lekarskiej finansowana przez Ministerstwo Zdrowia 27 wzrost liczby zwierząt hodowlanych lub łownych 28 niemiecki malarz i grafik (1893-1959); twórczość o antywojennej i antyhitlerowskiej wymowie 31 krajobraz przedstawiony w dziele sztuki

3 (1460-1510) żeglarz hiszpański, uczestnik wypraw Kolumba, autor map odkryć Kolumba 7 typ skóry w zależności od ilości zawartej w niej melaniny 10 to, co jest kształtem lub funkcją podobne do oka 12 przestrzeń wewnątrz czegoś 16 miasto w północnym Mozambiku; ośrodek administracyjny prowincji Nampula, przy linii kolejowej z Malawi do miasta Mozambik 18 trociniarkowate, Cossidae, - rodzina motyli, zaliczana do dużych motyli nocnych; obejmuje ok. 670 gatunków; cechą charakterystyczną rodziny jest uwsteczniony narząd gębowy 22 demonstrowanie, prezentowanie, manifestowanie czegoś; pokaz, prezentacja czegoś, ostentacyjne działanie obliczone na efekt 24 osoba, która jest właścicielem knajpy 32 DERYWOMETR 34 południowoamerykański gryzoń z rodziny aguti, roślinożerna, szkodnik upraw 36 kawałek materiału z naszytymi wizerunkami Chrystusa i Matki Bożej, noszony przez osoby świeckie na znak duchowej i cielesnej czystości oraz duchowego związku z Matką Boską; noszenie szkaplerza i stosowanie się do pewnych reguł ma odganiać od noszącego złe moce i zapewnić mu miejsce w niebie 37 cienka, mała struga cieczy 38 tajny funkcjonariusz służb wewnętrznych: UOP-u, ABW, SB, FBI, tajnej policji, także Interpolu, cichociemny, tajniak 39 grupa uczniów, którzy wspólnie uczęszczają na lekcje

Pionowe

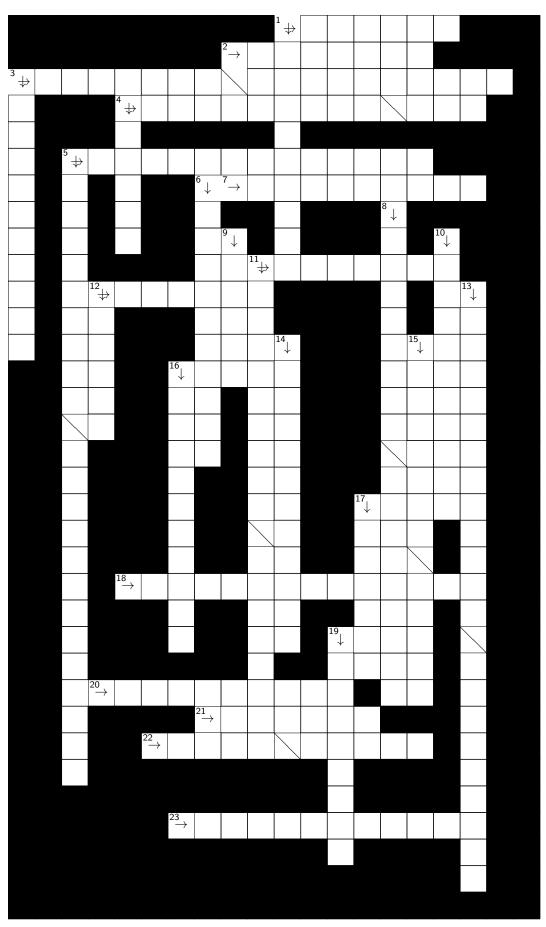
1 piaszczysty, wynurzony wał nadbudowany od strony morza przez fale, powoduje powstawanie laguny 2 dokument określający przynależność państwową statku, a także stwierdzający przeprowadzenie inspekcji urządzeń technicznych statku 3 sól kwasu fosforawego (fosforowego(III)) 4 mieszkanka Poznania 5 zdrobniale: siatka - cienkie linie pokrywające coś i przecinające się 6 typ szkoły artystycznej w Polsce o czteroletnim cyklu kształcenia, dającej wykształcenie w zawodzie plastyk oraz wykształcenie ogólne w zakresie liceum ogólnokształcącego, umożliwiającej uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego 7 zdrobniale: lis - wyprawione futro z lisa 8 skurczliwość - właściwość materiałów oznaczająca ich podatność na zmiany wilgotności i temperatury powodujące zmniejszenie ich wymiarów 9 czyn, akcja, skutek podjęcia czynności 10 człowiek, który lubi żartować i rozśmieszać innych 11 miasto we Włoszech (Lombardia); hutnictwo żelaza, przemysł metalowy, maszynowy 12 bal maskowy, publiczna impreza taneczna 13 rodzaj sztucznej przynęty używanej do amatorskiego połowu ryb metodą muchową; wykonana na haku o jednym lub dwóch ostrzach, przy użyciu różnego rodzaju piór, korków, nici 14 słoma przeznaczona na ściółkę 15 podwielokrotność metra, podstawowej jednostki długości w układzie SI; jeden pikometr równa się 10E-12 m 16 żółw pawiooki, Morenia ocellata - gatunek gada z rodziny batagurowatych, występujący w Birmie 17 pewne założenia stanowiące podstawę jakiegoś przedsięwzięcia 18 bajt najmniejsza adresowalna jednostka informacji pamieci komputerowej, składająca się z bitów 19 miasto w Szwajcarii, stolica półkantonu Bazylea-okręg, przemysł maszynowy, metalowy 20 jedyny żyjący współcześnie gatunek ryb trzonopłetwych występujący w Oceanie Indyjskim 21 kod ISO 4217 waluty kyat 22 starożytna łaźnia publiczna 23 staranne ułożenie osprzętu pokładowego; porządek na statku 24 rodzaj fryzury, włosy spięte na czubku głowy (kok albo kitka, albo coś jeszcze innego) 25 Andrzej (1620-79), pisarz polityczny, wojewoda podolski 26 gruczoł wytwarzający ślinę 27 córka prezesa 28 nazwa 3gwiazd tworzących tzw. pas w gwiazdozbiorze Oriona 29 muzyka, do której tańczy się jive'a 30 urządzenie montowane w pojazdach bojowych, służące do obserwacji otoczenia oraz do celowania pociskami, np. wizjer czołgu 31 ptak z rzędu wróblowatych długości do 23 cm; samce żółte o czarnych skrzydłach, owadożerna, chroniona 33 część słupka roślin okrytonasiennych przyjmująca ziarna pyłku w trakcie zapylenia (przed zapłodnieniem) 35 podstawowa jednostka administracyjna i terytorialna w starożytnej Grecji, gmina 36 6-strzałowy rewolwer bębenkowy COLT 38 w chemii: symbol pierwiastka flerow

2 kawałek szkła uformowany w jakiś sposób, zwykle taki, który ma jakiś zastosowanie 5 książeczka studenta, w której zbiera poświadczenia zdanych egzaminów, zaliczenia itp., rodzaj dokumentu, zaświadczenia 7 dekatyzowana, niskiej jakości tkanina półwelniana, przeznaczona na lżejszą odzież, od XVI wieku wyrabiana w Gdańsku i na Śląsku 9 skrót od zettabitu; jednostka informacji oznaczająca 10^21 bitów 12 miejsce spotkań wolnomularzy 15 klasa zawierająca wszystkie grafy spełniające jakieś warunki 17 grafik (1885-1950) profesor ASP w Warszawie: litografie, drzeworyty, ekslibrisy, plakaty 21 przen. powierzchnia, warstwa czegoś, najczęściej roślin, która przypomina kobierzec 22 lekki pojazd konny z opuszczaną budą 24 górny, lekki pokład na statku wodnym 27 sytuacja, którą można uznać za żart, często bolesny dla kogoś 28 Glenn, koszykarz Milwaukee Bucks, członek Dream Teamu III, złoty medalista z Atlanty 32 zdrobniale: róg - miejsce, gdzie stykają się linie wyznaczające brzeg czegoś i powstaje kąt 33 miejsce, w któym koryta spotykających się rzek tworzą układ przypominający dwuzębne widły 34 górzysty teren, taki, na którym występują pasma, łańcuchy górskie 35 broń sieczna, krótki sztylet używany w XV w 36 słone jezioro w Algierii, powierzchnia 6700 km2 37 rzemieślnik praktykujący, szkolący się pod kierunkiem majstra

Pionowe

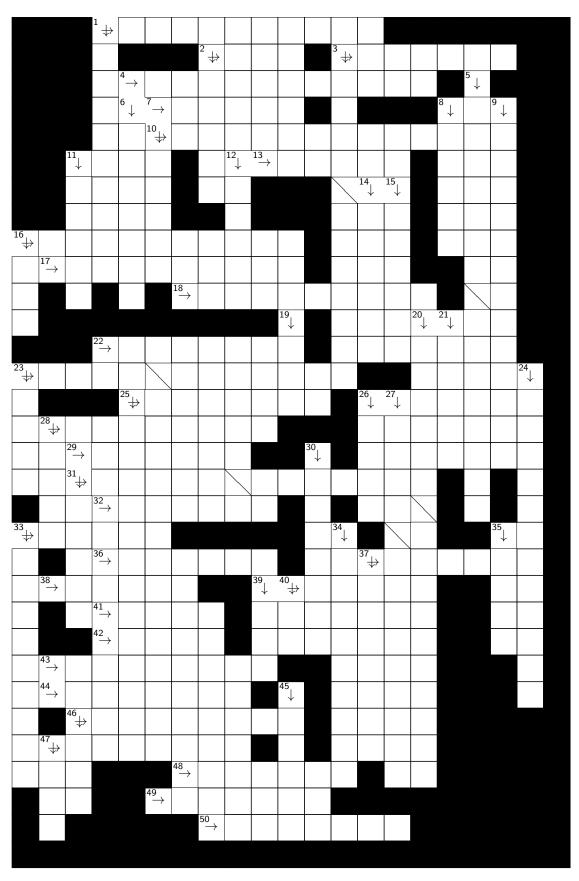
1 osoba zajmująca się przygotowaniem norm technicznych 2 dowódca statku powietrznego 3 mały kawałek papieru 4 szef sali restauracyjnej, starszy kelner dyskretnie dbający o gości 6 mieszkaniec Dortmundu 7 związek organiczny zawierający wiązanie węgiel-siarka 8 teren w górach pokryty rumowiskiem skalnym 9 wydzielona, wewnętrzna część maszyny lub urządzenia o rozmaitych zastosowaniach 10 elektor, książę dawnej Rzeszy Niemieckiej 11 dla danego zbioru X zbiór wszystkich jego podzbiorów 12 malarz szwajcarski (1702-89) nastrojowe portrety, sceny rodzajowe, miniatury 13 działania związane z prowadzeniem akcji ratowniczych w terenie górskim, poszukiwanie zaginionych osób, udzielanie pomocy medycznej ofiarom wypadków, transport poszkodowanych do miejsc, gdzie można im udzielić pełnej pomocy medycznej; również działania prewencyjne związane z informowaniem o zagrożeniach, niebezpieczeństwie lawin i spodziewanych załamaniach pogody 14 Passer swainsonii - gatunek ptaka z rodziny wróblowatych (Passeridae) 15 Boinae - podrodzina węży z rodziny dusicieli 16 element przeciwstawny czemuś, uzupełniający coś na zasadzie kontrastu 17 przenośnie cecha czegoś ryzykownego, co może prowadzić do kłopotów 18 zazwyczaj biaława nieprzezroczysta zawiesina 19 antygen zewnątrzpochodny, który po wprowadzeniu do ustroju przez uszkodzony nabłonek oddechowy wywołuje reakcję alergiczną; do alergenów wziewnych zaliczamy kurz i wszystko, co wchodzi w jego skład: szczątki roślin, roztocza, szczątki zwierząt) 20 pisarka szwedzka (1900-41); "Kallocain" 23 tyle, ile się zużyło 25 zbiór teorii opisujących ewolucje społeczeństwa, które przechodzi przez poszczególne etapy podczas rozwoju społecznego 26 najwyższy obok dalajlamy dostojnik duchowny w Tybecie uważany za wcielenie Buddy 27 zapał - chęć do działania 29 popularna czeska zakąska, kielbasa w marynacie 30 górne wykończenie części ubrania zakrywającej tułów, w odzieży damskiej często wycięte, ozdobione 31 skóroskrzydłe; rząd ssaków z fałdami skórnymi umożliwiającymi lit np. lotokot

1 deseń na tkaninie w drobną drukowaną kratkę; tkanina o takim deseniu 2 konstrukcja stalowa do zmniejszenia prędkości bądź utrzymania statku w miejscu; rzucona na linie lub łańcuchu 3 herbata w małych papierowych torebkach, jedna saszetka zazwyczaj pozwala na przygotowanie jednej szklanki naparu 4 jednostka DNA, która stanowiąc część genomu nie przynosi korzyści organizmowi, jak ma to miejsce w przypadku większości genów wpływających na fenotyp 5 warunki, okoliczności jakiejś sytuacji 7 obserwacja chorego po zakończeniu leczenia 11 intencjonalne i ukierunkowane zachowanie dążące do wyrządzenia krzywdy 12 girlanda kwiatów, roślin lub owoców swobodnie zwieszająca się z dwóch punktów zaczepienia 18 Elopomorpha - nadrząd ryb promieniopłetwych (Actinopterygii) z infragromady doskonałokostnych (Teleostei), obejmujący rzędy ryb charakteryzujących się larwą typu leptocefala oraz wydłużonym ciałem osobników dorosłych; są to głównie ryby morskie, w tym głębinowe, lub wpływające do estuariów 20 typ suchego owocu z przegrodą w środku, pęka wzdłuż szwów 21 element urządzenia radiotechnicznego do wypromieniowywania lub odbierania energii elektromagnetycznej w postaci fal radiowych 22 siła działająca na ciało poruszające się w płynie (gazie lub cieczy), prostopadła do kierunku ruchu 23 trociniarkowate, Cossidae, - rodzina motyli, zaliczana do dużych motyli nocnych; obejmuje ok. 670 gatunków; cechą charakterystyczną rodziny jest uwsteczniony narząd gębowy

Pionowe

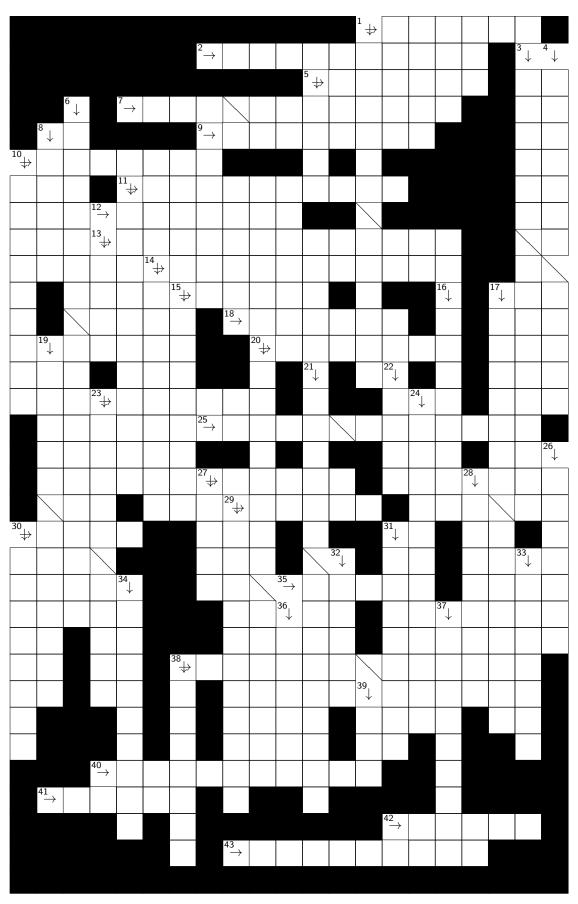
1 Zjawisko zasłaniania gwiazd przez ciała wchodzące w skład Układu Słonecznego 3 zastępca prezesa, szefa, zwierzchnika w instytucji, organizacji, firmie 4 warunek stawiany przy zawieraniu jakiejś umowy 5 Moenkhausia collettii - ryba należąca do kąsaczowatych 6 określona liczba żołnierzy, jaką należy wysłać w dane miejsce 8 pszczoła wschodnioazjatycka, Apis florea - gatunek z rodzaju Apis (pszczoła), występujący w Azji Południowej, w strefie klimatu tropikalnego 9 inna nazwa kory - karbowanego bawełnianego materiału 10 Anomodontia - podrząd gadów ssakokształtnych z rzędu terapsydów; żyły od środkowego permu do późnego triasu na wszystkich kontynentach z wyjątkiem Australii 11 utrata pamięci w odniesieniu do zdarzeń pochodzących sprzed momentu zaistnienia czynnika, który tę utratę spowodował 12 utwór muzyczny napisany specjalnie dla widowiska baletowego 13 Zora spinimana - gatunek pająka z rodziny trawnikowcowatych 14 wywieranie wpływu, osiąganie wymiernego (zwykle marketingowego) celu 15 przyprawa wytwarzana z wysuszonej kory korzybiela białego 16 jadalny owo (jagoda) męczennicy języczkowatej 17 pisarz niemiecki (1906-70), powieści, opowiadania, poezje; "Huśtawka miłości", "Pokusa Synezjosa", "Zaślubiny wrogów" 19 kraina, okręg, teren znajdujący się pod władzą bana

1 spotykana czasem nazwa słabo przyswojonego na polskim rynku owocu chlebowca 2 zwierzę z rodziny koni; pochodzi ze skrzyżowania osła z koniem 3 glon morski z typu brunatnic, występuje w postaci zwartych ławic 4 czerpanie korzyści majątkowych z uprawiania prostytucji przez inną osobę; zwykle jest powiązane ze stręczycielstwem (nakłanianiem do uprawiania prostytucji) i kuplerstwem (ułatwianiem uprawiania prostytucji), a czasami z innymi przestępstwami, jak handel ludźmi oraz stosowanie gróźb i przemocy wobec prostytutek 7 miasto w Niemczech (Badenia-Wirtembergia) węzeł kolejowy 10 wysłuchanie czegoś od początku do końca, zwłaszcza - muzyki, utworu czy koncertu 13 ukraiński taniec ludowy utrzymany w metrum 2/4 16 odległość od powierzchni wody do najgłębiej zanurzonej części kadłuba 17 Anas cyanoptera - gatunek ptaka z rodziny kaczkowatych (Anatidae); zamiekszuje błota Ameryki Północnej, występuje także w środkowej i południowej cześci Ameryki Południowej 18 bramka samobójcza, strzał, który zawodnik oddaje celnie do bramki własnej drużyny 22 syn 23 żubr pierwotny, prażubr, Bison priscus - wymarły gatunek dużego ssaka krętorogiego zamieszkujący w plejstocenie Europę i Azję Środkową, Beringię i Amerykę Północną 25 w niektórych konkurencjach sportowych: czteroosobowa osada 28 przysiad na jednej nodze, z drugą nogą wyprostowana ku przodowi, np. w jeździe na łyżwach 29 kompozytor rumuński (1885-1978); opery, oratorium, utwory symfoniczne, kameralne, chóralne 31 w matematyce, funkcja zmiennej rzeczywistej, której wykresem w kartezjańskim układzie współrzednych XY jest górna gałąź określonej hiperboli 32 PUMA 33 ptak z rzędu mew-siewek, żywi się owadami i mięczakami: Eurazja, Afryka; chroniony 36 wieś w Polsce położona w województwie lubelskim, w powiecie opolskim, w gminie Wilków, w Małopolskim Przełomie Wisły 37 muhafaza we wsch. Iraku, główne miasto Amara Majsur-Karnataka 38 miasto w Egipcie na Półwyspie Synaj, port nad Morzem Śródziemnym ośr. Handlowy 40 wytwór człowieka, często będący przedmiotem oferty handlowej; najczęściej występuje jako rzeczownik zbiorowy 41 ciągnięcie 42 drapieżna ryba z jesiotrowatych o silnie spłaszczonym ciele występująca przy europejskich wybrzeżach Atlantyku 43 pierwotny ocean, istniejący na początku dziejów Ziemi 44 podstawowy tekst każdej z Wed (hymny, modlitwy) 46 jednostka masy lub siły równa 1000 gramom 47 instrument kubański składający się z dwóch na stałe połączonych ze sobą bębenków o jednakowej wysokości korpusu i różnych średnicach; korpus oryginalnych bongosów wykonany jest z klepek drewnianych, a jednostronnie naciągniętą membranę stanowi skóra kozła 48 dziedziczny tytuł japońskich naczelnych wodzów sprawujących faktyczną władzę w kraju nominalnie rządzonym przez cesarzy 49 (1765-1815) amerykański budowniczy statków wodnych 50 fitoncyd - substancja roślinna obecna np. w cebuli, czosnku, porze, chrzanie, rzodkwi, wykazująca działanie bakteriobójcze, grzybobójcze lub pierwotniakobójcze lub hamująca procesy życiowe drobnoustrojów (np. allicyna)

Pionowe

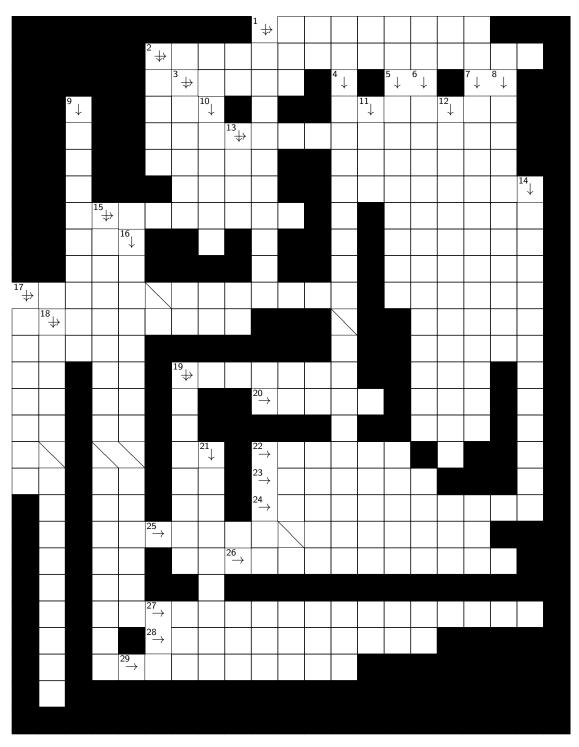
1 (wg kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia) osoba, przeciwko której wniesiono wniosek o ukaranie w sprawie o wykroczenie 2 duża impreza, na której firmy prezentują swoją ofertę 3 Slup (slup wojenny; ang. sloop-of-war) - klasa niewielkich okrętów, początkowo żaglowych, później o napędzie śrubowym, obecnie nieistniejąca. W okresie obu wojen światowych slupy stanowiły klasę okrętów eskortowych średniej wielkości 5 ciągnik dostawczy do prac przy zrywce drewna 6 duża ilość dóbr materialnych, czyjaś własność 8 kraina w środkowej części Arabii Saudyjskiej, powierzchnia około 1,4 min km 9 postępowy ruch umysłowy w dawnej Francji dażący m.in. do emancypacji człowieka 10 szczecina dzika w gwarze łowieckiej 11 zaawansowany, udostępniany darmowo edytor tekstu 12 eland, Taurotragus oryx - największa współczesna antylopa z rodziny krętorogich; zamieszkuje głównie rezerwaty w Afryce na południe od Sahary 14 nagroda przyznawana za zdobycie drugiego miejsca w zawodach, zwłaszcza sportowych 15 komisariat policji; nazwa stosowana szczególnie w byłym zaborze rosyjskim 16 żartobliwa nazwa kulki umieszczonej w niektórych klawiaturach pod najniższym rzędem klawiszy (która może też być osobnym urządzeniem) - pełni ona podobne funkcje jak myszka 19 hodowany gołąb o jaskrawym upierzeniu 20 przedstawienie za pomocą barwnego wykresu lub szrafu intensywności zjawiska (np. stopy bezrobocia, przyrostu naturalnego, gęstości zaludnienia) na danym obszarze (w rozbiciu na państwa, województwa, gminy itp.) 21 mięso z nóżki drobiowej, samo udko z kostką 23 iglica - część urządzenia (np. igła cyrkla, igła od wrzeciona) 24 Hacquetia - rodzaj rośliny z rodziny selerowatych 25 mieszkaniec Sułkowic 26 pilot polski; mistrz świata w lataniu precyzyjnym 27 Leucoraja melitensis - gatunek ryby chrzęstnoszkieletowej z rodziny rajowatych (Rajidae); raja maltańska żyje wokół Malty i u wybrzeży Tunezji i Algierii na głebokości 60-250 m 28 uczucie senności, bycie sennym 30 zespół organizmów, których środowiskiem życia jest błonka powierzchniowa wody (granica wody i atmosfery) 31 miasto i główny port Korei Płd. nad Cieśniną Koreańska 33 stopień podoficerski w polskiej marynarce wojennej odpowiadający stopniowi plutonowego 34 FUKUS 35 miejsce, w którym otacza się bezpłatną opieką ludzi w trudnej sytuacji życiowej, bezdomne zwięrzęta 37 seria radzieckich trzyosobowych statków kosmicznych 39 określenie mężczyzny ze względu na stosunku do jego rodziców 40 choroba genetyczna, postać dystrofii (zaniku) mięśni 45 makak magot, Macaca sylvanus - gatunek małpy wąskonosej z rodziny makakowatych; żyje w Afryce Północnej, niewielka kolonia jest sztucznie utrzymywana na Gibraltarze 46 pseudonim Tadeusza Kamila Marcjana Żeleńskiego - polskiego tłumacza literatury francuskiej, krytyka literackiego i teatralnego, pisarza, poety-satyryka, kronikarza, eseisty, działacza społecznego, z wykształcenia lekarza 47 umundurowana i uzbrojona formacja działająca na podstawie ustawy o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 789)

1 miejsce składania ofiar kultowych, główna część kościoła 2 wydalenie cudzoziemca z kraju na podstawie decyzji administracyjnej 5 Leuciscus cephalus - ryba z rodziny karpiowatych 7 siedlisko charakterystyczne dla bezodpływowych niecek, występujące na glebach torfowych i murszowych z wodami gruntowymi na głębokości około 0,5 m; w warstwie drzewostanu dominuje sosna z niewielką domieszką brzozy omszonej lub świerka 9 kuna domowa 10 łow. sierść zająca lub królika 11 mieszkanka Babic 12 coś kwaśnego w smaku 13 to, że coś jest archetypowe, stanowi pierwowzór, najstarszą wersję jakiegoś motywu, postaci, zdarzenia itp 14 członek, działacz Młodzieży Wszechpolskiej 15 skupisko, kępa krzewów lub młodych pędów drzew 18 strój sportowy (body, kąpielówki, koszulka), czasem bielizna z trykotu 20 w sporcie: spotkanie dwóch przeciwnych drużyn w celu rywalizacji; a w niektórych sportach: runda 23 muzyka, do której tańczy się trapaka 25 gatunek ssaka z rodziny człowiekowatych (Hominidae), jedyny występujący współcześnie przedstawiciel rodzaju Homo 27 monarcha noszący tytuł mogoła 29 kartonik, na którym jest napisana cena produktu 30 mezon pi 35 umiejętność wyrażania myśli znakami graficznymi, pisanie 38 Gazella dorcas - ssak z rodziny krętorogich; zamieszkuje Północną Afrykę i Półwysep Arabski 40 osoba, która ma pełne niebezpieczeństw i przygód życie 41 w Rosji: pojedyncza, wiejska zagroda na słabo zaludnionym terenie 42 demokratyczna republika federalna w Azji Południowej, w środkowej części Himalajów, granicząca na północy z Chinami i na południu, wschodzie i zachodzie z Indiami; bez dostępu do morza 43 architekt (1874-1947), stosował formy secesji wiedeńskiej, konserwator kościoła Mariackiego

Pionowe

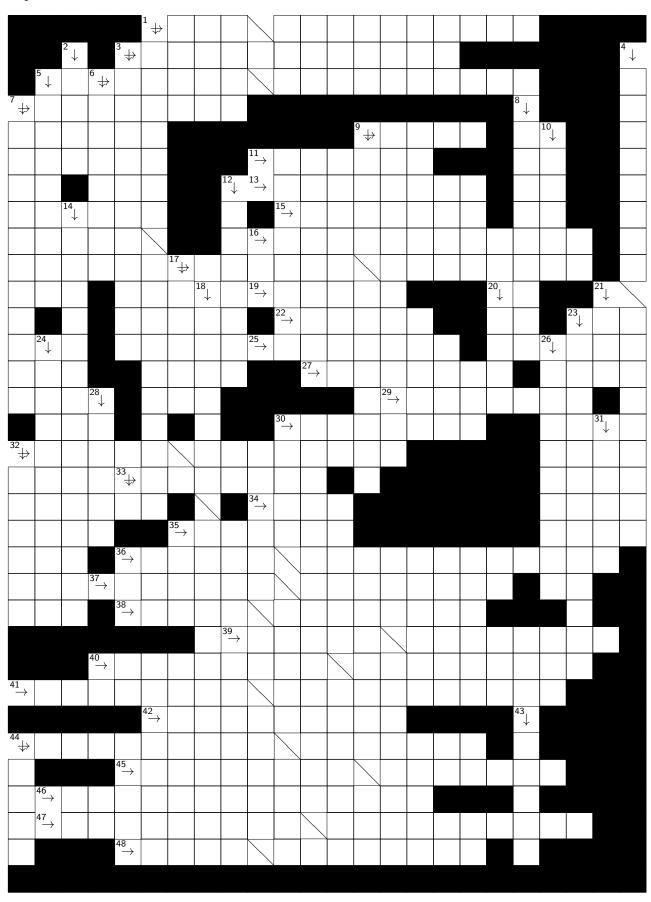
1 woda 3 Cygnus melancoryphus - gatunek ptaka z rodziny kaczkowatych (Anatidae); zamieszkuje południowe obszary Ameryki Południowej, najliczniej występuje w Patagonii i na Ziemi Ognistej 4 rzadka choroba neurologiczna wywoływana, w której złogi lipopigmentu odkładająca się w komórkach nerwowych i tkankach organizmu 5 taniec ludowy Anglii, Irlandii i Szkocji 6 Carex fuliginosa - gatunek byliny z rodziny ciborowatych 8 12 sztuk 10 manatowate, manaty, lamantyny, Trichechidae - rodzina wodnych ssaków łożyskowych z rzędu syren; zamieszkują przybrzeżne rejony zachodniej części Atlantyku, od Florydy po północną Brazylię oraz baseny Amazonki i Orinoko 11 w przenośni: cecha czegoś, co nie posiada wielkiej wartości, jest marne i nijakie 13 miasto na Ukrainie nad jeziorem Saki 14 owad z rzędu prostoskrzydłych 15 córka 16 rodzaj krytego powozu do podróży 17 gatunek, w którym na równych prawach występują cechy dwóch lub trzech rodzajów literackich 19 rozszerzenie pojęcia całki na funkcje o wartościach w przestrzeniach liniowo-topologicznych poprzez sprowadzenie do zagadnienia całkowalności złożeń funkcji z ciągłymi funkcjonałami liniowymi na rozważanej przestrzeni 20 dział ekonomii zajmujący się aspektami gospodarczymi procesu rozwoju w krajach o niskim dochodzie, a w szczególności analizą istoty i przyczyn masowego ubóstwa oraz czynników, kierunków i narzędzi pobudzania rozwoju gospodarczego 21 zatrudnienie bezrobotnego do wykonywania prac zleconych przez samorządy terytorialne, administrację rządową oraz instytucje użyteczności publicznej 22 przen. miejsce wyizolowane z otoczenia 23 makroekonomiczne prawo głoszące, że wraz ze wzrostem bezrobocia przymusowego spada PKB (PNB) 24 na przykład przewrotność czyichś zamiarów 26 gatunek drewna pozyskiwany z afrykańskich drzew z rodziny brezylkowatych Microberlinia brazzavillensis; wykorzystywane w szkutnictwie, meblarstwie i lutnictwie 27 w zapasach: zwyciestwo poprzez położenie przeciwnika na łopatkach 28 zupa jarzynowa na baranich kościach ze słodką kapustą i pomidorami 29 Mymoorapelta - rodzaj dinozaura z grupy ankylozaurów, żyjący w okresie późnej jury na terenach Ameryki Północnej; długość ciała 2,7 m, wysokość 1 m, ciężar 200 kg 30 namowa, propozycja, rada, wpływ na czyjeś przekonania, zachowanie 31 język żmudzki - język należący do grupy języków bałtyckich, starszy dialekt współczesnego języka litewskiego 32 osoba z narodu Inków, przedstawiciel ludu, który w czasach prekolumbijskich stworzył państwo w zachodniej części Ameryki Południowej, w okresie swego największego rozkwitu obejmowało tereny dzisiejszego Peru, Ekwadoru oraz częściowo Boliwii, Chile, Kolumbii i Argentyny 33 właściwy okres obiegu Księżyca wokół Ziemi; miesiąc syderyczny 34 Muridae - rodzina gryzoni, w skład której wchodzi 140 rodzajów z ok. 650 gatunkami (w Polsce zamieszkuje 8 gatunków); pierwotnie zamieszkiwały Afrykę, Eurazję, Australię, teraz niektóre z myszowatych są rozprzestrzenione na całym świecie 36 Etienne (1822-1900); mechanik francuski zbudował pierwszy użyteczny silnik spalinowy na mieszance gazu ziemnego i powietrza 37 pilot czeski (1917-1940), podczas II wojny światowej w polskim dywizjonie 303, zestrzelił 7 maszyn 38 narzędzie dentystyczne, które służy do usuwania zębów 39 ślepak, duża muchówka napastująca zwierzeta, których krwia żywia sie samice

1 sprytna kobieta 2 osoba, która nie je produktów zawierających gluten 3 niewielka plamka, będąca zabezpieczniem papieru i druku 13 organiczny związek chemiczny, chloro- i jodopochodna 8-hydroksychinoliny, stosowany jako środek o silnym i długotrwałym działaniu odkażającym i wysuszającym 15 miasto w Bułgarii (okręg Michajłowgrad) na przedgórzu Starej Płaniny 17 substancja powstająca w wyniku zmielenia i wysuszenia prażonych nasion kakaowca, uprzednio odtłuszczonych 18 zaliczka, pieniądze wypłacone przed wykonaną pracą 19 rodzaj motocykla, wykorzystywanego głownie w rajdach enduro 20 zwyciężczyni konkursu piękności 22 istota inteligentna; uosobienie 23 różnica potencjałów elektrycznych między dwoma punktami obwodu elektrycznego lub pola elektrycznego; wyrażone w woltach napięcie elektryczne 24 nadanie charakteru świeckiego; usunięcie wpływu, władzy duchowieństwa 25 masa atomu 26 uszkodzenie skóry i w zależności od stopni oparzenia także głębiej położonych tkanek lub narządów wskutek działania ciepła, żrących substancji chemicznych (stałych, płynnych, gazowych), prądu elektrycznego, promieni słonecznych - UV, promieniowania (RTG, UV i innych ekstremalnych czynników promiennych) 27 pogląd filozoficzny, zgodnie z którym rzeczywiście istnieją tylko obiekty materialne i układy takich obiektów 28 kompozytor i pianista (1857-1898); utwory na fortepian i pieśni 29 tkanina jutowa lub konopna pokryta warstwą zmiękczonego i zabarwionego polichlorku winylu; wykładzina podłóg, stołów laboratoryjnych itp

Pionowe

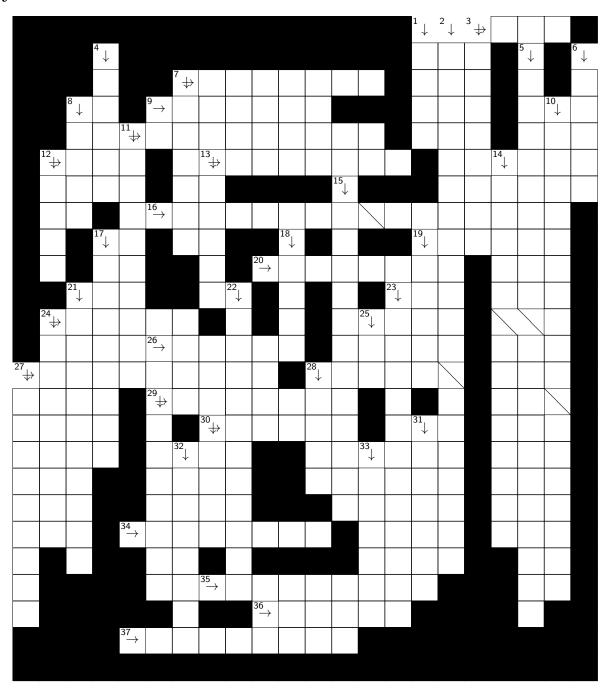
1 członkini drużyny w niektórych sportach zespołowych, której zadaniem jest uniemożliwienie zdobycia bramki (gola) zawodnikom drużyny przeciwnej 2 wzmożone wykonywanie czynności, np. dokonywanie zakupów przez wiele osób w jednym czasie, ożywienie 3 jedno z podstawowych pojęć matematycznych; kolekcja określonych obiektów, mnogość 4 Fragaria vesca - gatunek rośliny z rodziny różowatych 5 japoński instrument muzyczny strunowy szarpany; jest podobnej długości co gitara, ma jednak o wiele cieńszy, bezprogowy gryf i pudło rezonansowe w kształcie zbliżonym do prostokątnego, zaokrągłone, podobne do bębenka 6 podgromada małży 7 neoromantyzm - kierunek w muzyce II połowy XIX wieku (i początkach wieku XX), będący ostatnią fazą romantyzmu 8 przeżywanie rozkoszy podczas doznawania cierpienia fizycznego 9 pogardliwie o obrazie nie mającym wartości artystycznej 10 miasto w środkowej Holandii, 40,4 tys. mieszkańców (1985r.) 11 miejsce przeznaczenia 12 cecha człowieka: brak ucziwości, moralności 13 miasto w Maroku, dawna stolica kraju, ok. 426 tys. mieszkańców 14 naturalnie występująca, uzyskiwana z siary (colostrum) mieszanina bogatych w prolinę polipeptydów 15 pionowa odległość (wysokość) jakiegoś punktu względem punktu odniesienia innego niż poziom morza 16 doktor będący adiunktem na uczelni, który po wydarzeniach z marca 1968 roku został mianowany docentem bez posiadania stopnia doktora habilitowanego 17 eurazjatycki krzew o białych kwiatach i czarnych jagodach, powszechnie stosowany na żywopłoty 18 łódź używana przez policję 19 ażurowa tkanina dekoracyjna wykonana według starej techniki wiązania sznurków bez użycia igły, drutów czy szydełka 21 miasto w Chinach (Jilin); duży ośrodek wydobycia węgla kamiennego, wielka elektrownia cieplna

1 lot organizowany przez organizację (np. biuro podróży) lub prywatną osobę do wybranego miejsca 3 komórka macierzysta komórki glejowej 6 Tragelaphus angasii - gatunek średniej wielkości antylopy, ssaka parzystokopytnego z rodziny krętorogich; zamieszkuje południowo-wschodnią Afrykę (Malawi, Mozambik, Suazi, Zimbabwe i Republika Południowej Afryki) 7 Paramythia montium gatunek małego ptaka z rodziny jagodników (Paramythiidae); jedyny przedstawiciel rodzaju Paramythia; jest endemitem wysokich gór Nowej Gwinei 9 rysunek, motyw, ozdoba 11 ażurowy pokład na śródokręciu, na którym ustawione są łodzie ratunkowe 13 część skrzeli niektórych ryb, umożliwia oddychanie powietrzem 15 materiał wybuchowy stosowany w górnictwie 16 modligroszek, Abrus - rodzaj roślin z rodziny bobowatych (Fabaceae) 17 Passer cordofanicus - gatunek ptaka z rodziny wróblowatych (Passeridae) 19 element konstrukcji; czesto ozdobny szczytowy kliniec łuku lub niektórych typów sklepienia; zwornik 22 czastka posiadająca spin całkowity 25 budynek, w którym urzędują policjanci 27 linia podziału, która zakreśla pewien obszar 29 Cortinarius - rodzaj grzybów z rodziny zasłonakowatych 30 osadnik, który jest lub był pierwszy na jakimś nowym terenie 32 szkło o zawartości tlenku ołowiu przekraczającej 18% 33 taniec ludowy z przyśpiewkami charakterystyczny dla Mazowsza 34 inna nazwa tuńczyka pospolitego 35 (1783-1859), amerykański pisarz romantyczny, opowieści fantastyczne, szkice satyryczno-obyczajowe, biografie 36 taniec towarzyski charakteryzujący się improwizacją i bliskością partnerów 37 tytuł przyznawany świętym w sposób szczególny zasłużonym dla rozwoju chrześcijaństwa 38 olej roślinny otrzymywany poprzez tłoczenie na zimno nasion sezamowych 39 Equus asinus africanus - ssak z rodziny koniowatych (Equidae), podgatunek dzikiego osła; występuje w Egipcie i Sudanie 40 rodzaj mięsa wołowego pochodzący z mięśnia utrzymującego kręgosłup w jego części krzyżowej 41 dział grafiki komputerowej i animacji zajmujący się tworzeniem ruchomych obiektów z wykorzystaniem komputerów 42 o lichej, niewiele wartej twórczości artystycznej, która jest przeznaczona do masowej sprzedaży 44 pracownik kolejowy odpowiedzialny za obsługiwany pociąg od czasu jego przyjęcia do czasu jego zdania na danym odcinku drogi 45 Cyclosternum fasciatum - gatunek średniej wielkości pająka z rodziny ptasznikowatych (Aviculariidae) 46 to, że coś ma postać formularza 47 Carnegiella strigata - gatunek ryby słodkowodnej z rodziny pstrążeniowatych (Gasteropelecidae) 48 zachowanie seksualne niebędące obcowaniem płciowym, obecnie określane jakoinna czynność seksualna

Pionowe

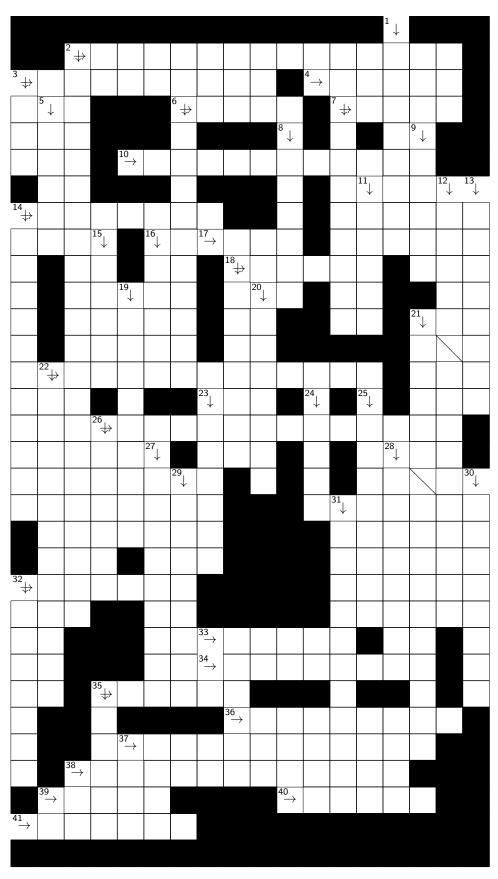
1 Amaurobius fenestralis - gatunek pająka z rodziny sidliszowatych 2 cecha człowieka twardego, podziwianego, o mocnej osobowości 3 bandytyzm (przy użyciu noża) 4 zjawisko atmosferyczne polegające na wzroście temperatury powietrza wraz z wysokością 5 lekceważąco o obywatelce Stanów Zjednoczonych 6 zatoka Morza Bałtyckiego, u wybrzeży Polski i Federacji Rosyjskiej, główne porty: Gdańsk, Gdynia 7 coś stałego, nie ulegającego zmianom w czasie 8 oficer administracyjno-gospodarczy na statku 9 Callicebus moloch - gatunek małpy szerokonosej; zamieszkuje północną Amerykę Południową, zasiedlając lasy w pobliżu bagien i niewielkich zbiorników wodnych 10 rodzaj pościeli i ubrania dla noworodków, kawałek bawełny lub kołderka, w którą ściśle owija się dziecko w samej pieluszce lub już ubrane 12 otręby 14 brak precyzji, dokładności 17 mebel do siedzenia w miejscach publicznych, element małej architektury 18 funktor zdaniotwórczy, którego wartość zależy nie tylko od wartości logicznej, ale także od treści zdania 20 talia, wcięcie w pasie, kibić 21 rodzina dużych muchówek, których larwy rozwijają się w organizmie niektórych zwierząt parzyste kopytnych 23 mąka (rzadziej: kasza) kukurydziana 24 Elasmosaurus - rodzaj plezjozaurów o wyjątkowo długich szyjach, żyjących w górnej kredzie 26 ślimak z rodziny zagrzebkowatych 28 życie, zdrowie, bezpieczeństwo, własny interes 31 dobre, życzliwe nastawienie względem kogoś 32 minerał o włóknistej budowie używany do wyrobu materiałów ogniotrwałych, izolacyjnych i kwasoodpornych 33 litera oznaczająca wymiar 43 o osobie nierozgarniętej 44 jadalne bulwy kolokazji

3 dźwięk powstający przez podwyższenie dźwięku c o pół tonu 7 osoba, będąca zwolennikiem ideologii nazistowskiej, zwłaszcza doktryny Narodowosocjalistycznej Niemieckiej Partii Robotników (NSDAP) 9 fizyk radziecki (1894-1984); odkrył nadciekłość helu, nagroda Nobla 11 osoba, która za czasów PRL prowadziła nielegalny obrót walutami, tzn. skupowała i sprzedawała dolary amerykańskie, a także inne waluty wymienialne i bony dolarowe PeKaO 12 najkrótszy stan elektryczny przekazywany łączem telegraficznym 13 błona światłoczuła wykorzystywana w fotografii; płaski, przezroczysty i elastyczny materiał, na którym rejestrowany jest obraz 16 dodatek do żywności poprawiający jej walory smakowe 20 stan w płn-wsch. Brazylii, nad Oceanem Atlantyckim, stolica Maceio, powierzchnia 27,7 tyś. km 24 indianista norweski (1867-1848); prace na temat religii Indii 26 powierzchniowy ciek wodny 27 Shunosaurus - rodzaj zauropoda żyjący w okresie jury na terenach Azji; osiągał 12 metrów długości przy wadze 8 ton 29 łow. młody zając urodzony w marcu 30 instytucja kulturalna zajmująca się wystawianiem oper, zespół ludzi 34 serwowany w specjalny sposób napój alkoholowy; mieszanina trunków z sokami, syropami, owocami, przyprawami, często też z lodem 35 cecha dźwięków, instrumentów oraz kompozycji muzycznych określająca natężenie siły dźwięku 36 śródlądowy statek wodny do przewozu towarów; najczęściej bez własnego napędu 37 współcześnie człowiek wywodzący się z któregoś z narodów pochodzenia anglosaskiego (Brytyjczyk, Amerykanin, Australijczyk, Irlandczyk, Kanadyjczyk, Nowozelandczyk, Afrykaner itp.)

Pionowe

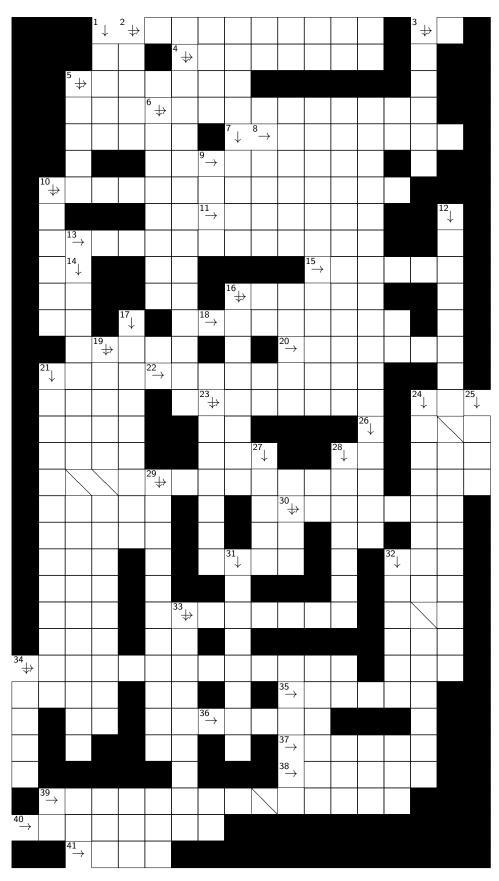
1 tłum, chmara 2 wyodrębniony granicami polityczno-ekonomicznymi na obszarze danego kraju organizm gospodarczy, w ramach którego działają podmioty gospodarcze niższego szczebla (przedsiębiorstwa, gospodarstwa domowe), podlegające władzy państwa 3 kobieta, która coś łapie 4 wielokrążek 5 czasownik wyrażający czynność, która nie została ukończona 6 osoba, której zadaniem jest doprowadzenie jakiegoś pojazdu, statku do celu, ułatwienie ruchu drogowego, wodnego lub powietrznego 7 ptak egzotyczny; poszczególne gatunki tego ptaka klasyfikowane są w taksonomii biologicznej w obrębie rodziny kakadu (Cacatuidae) 8 u sunnitów uczony, twórca jednej ze szkół teologicznych 10 Herpes labialis - choroba ujawniająca się w postaci powierzchownych zapalnych pęcherzyków, uformowanych w skupiska, na granicy błony śluzowej jamy ustnej i warg, niekiedy wychodząc poza granicę rąbka czerwieni wargowej 11 człowiek grubiański, taki, który zachowuje się niestosownie, np. mówi niestosowne rzeczy, jest głośny, niegrzeczny i prostacki 12 wojsko tatarskie 13 w prawosławiu i katolicyzmie wschodnim świątynia o szczególnym znaczeniu, wyróżniająca się rozmiarami i znaczeniem dla kultu w danym mieście lub regionie 14 rozkładane siedzenie w samolocie 15 ocena, pozwolenie (np. na dalszy udział w kolejnych etapach rywalizacji), które można uzyskać 17 ciągły proces, polegający na stopniowych zmianach cech gatunkowych kolejnych pokoleń wskutek eliminacji przez dobór naturalny lub sztuczny części osobników (genotypów) z bieżącej populacji 18 pierwszy amerykański satelita geodezyjny wystrzelony w 1962 r 19 ur. 1905r, indyjski pisarz tworzący w języku angielskim i pendżabskim; "Kulis" - Leninowska Nagroda Pokoju 21 stopień pokrewieństwa łączący członków rodziny w linii bocznej 22 peptyd o funkcji mediatorów, syntetyzowany zarówno w neuronach, jak i w innych komórkach organizmu 23 córka margrabiego 24 schodek - każdy ze stopni, z których składają się schody 25 w chemii: symbol lantanu 27 postać z mitologii greckiej, syn Posejdona 28 utwór wokalny głos solowy z akompaniamentem wchodzący w skład opery, operetki, oratorium, kantaty 29 miasto i port w Malezji, nad cieśniną Malakka 30 krocze, część ciała pomiędzy nogami 31 wytwór aktywności artystycznej człowieka, przybierający postać przemyślanych szeregów dźwięków, śpiewanych lub granych na instrumentach; także: sama ta aktywność oraz zbiór utworów muzycznych 32 front budynku, zwłaszcza gdy mowa o budynku zabytkowym z bardzo ozdobną fasadą 33 niewielkich rozmiarów, wypukły, zwykle w kształcie walca element łączący, działający na zasadzie dopasowania kształtu wypustki w jednym elemencie do kształtu otworu w drugim

2 mieszkaniec Bełchatowa 3 ruchome schody 4 miasto w Niemczech (Saksonia Anhalt) nad Białą Elsterą; w okolicy wydobycie węgla brunatnego 6 zwyczajowa nazwa węglanu sodu 7 selektywny modulator receptora estrogenowego - ang. Selective Estrogen Receptor Modulators, lek należący do grupy leków działających za pośrednictwem receptorów estrogenowych, charakteryzujących się zróżnicowanym działaniem agonistycznym lub antagonistycznym w zależności od tkanki docelowej 10 postać historyczna 14 RUBASZNICA roślina zielna lub krzew z gruboszowatych, wiele gatunków w uprawie doniczkowej 17 krępy koń średniego wzrostu z rasy anglo-normandzkiej 18 rodzaj kudłatej włóczki (włóczka ta nie musi koniecznie być zrobiona z moheru - wełny kóz angorskich) 22 urzędnik, zastępca ministra - kierownika ministerstwa 26 pochodna tymidyny, w której grupa hydroksylowa w pozycji 3' zastąpiona jest grupą azydową; stosowana jako lek antyretrowirusowy, zwłaszcza do zwalczania zakażeń wirusem HIV 32 WIKAR-IUSZ; w Kościele katolickim: ksiądz będący pomocnikiem proboszcza 33 dzik 34 farba stosowana w fotografice przy uzyskiwaniu obrazów metodą bromoleju 35 taniec towarzyski pochodzący z Kuby, w metrum parzystym 36 kobieta chora psychicznie 37 antybiotyk należący do tetracyklin półsyntetycznych; często używana jest do leczenia trądziku młodzieńczego 38 typ motyla (rodzina miernikowcowatych); nazwa pochodzi od ruchu gąsienic, które wyglądają tak, jakby odmierzały odległości 39 rodzaj prymitywnej tuby 40 biochemik radziecki ur. w 1903 r.; specjalista w dziedzinie biologii molekularnej 41 architekt niemiecki (1853-1909), biurowce, domy mieszkalne i towarowe

Pionowe

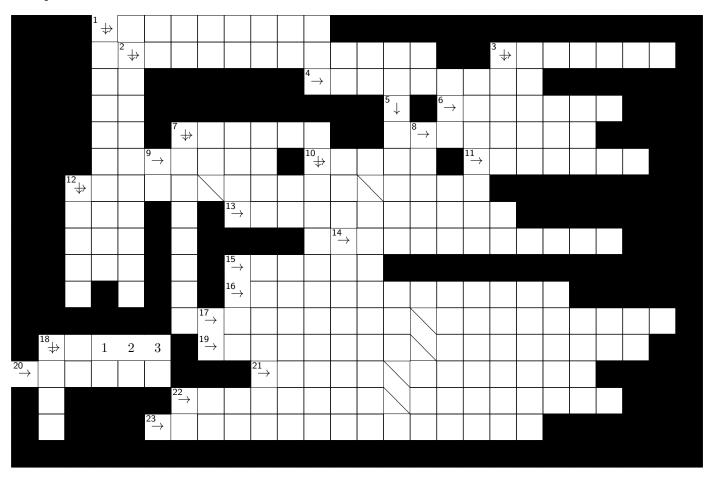
1 brak dozoru, niedopilnowanie czegoś, kogoś, zaniedbanie dozoru 2 w psychologii: stałe dążenie do realizacji swojego potencjału, rozwijania talentów i możliwości, proces stawania się tym, kim się chce być (a nie tym, kim się jest), dążenie do wewnętrznej spójności, jedności z samym sobą, spełnienia swojego przeznaczenia lub powołania 3 ptak z rodziny kurowatych (Phasianidae) 5 sposób komunikowania się, kanał 6 analogowy lub cyfrowy zapis drgań rejestrowanych przez sejsmometr 7 zastygła, półstała masa powstała przez wygotowanie kości, ryb lub owoców 8 ryba z rzędu płastug zamieszkująca dna mórz europejskich o długości do 1 m 9 element broni palnej: metalowy języczek uruchamiający mechanizm w celu oddania strzału 11 karman - w religii indyjskiej bilans tego, co się uczyniło poczas życia, decydujący o charakterze następnego wcielenia w (reinkarnacji) 12 jednostka monetarna Republiki Białorusi równa 100 kopiejkom, wprowadzona do obiegu w roku 1992 po uzyskaniu przez Białoruś niepodległości 13 pieszczoty wejścia do pochwy, okolic odbytu lub łechtaczki dłonią lub palcami partnera 14 lek przeciwlękowy, lek anksjolityczny - lek psychotropowy, który przez działanie na przekaźnictwo impulsów nerwowych w ośrodkowym układzie nerwowym powoduje działanie zmniejszające lęk, niepokój, napięcie emocjonalne i objawy somatyczne towarzyszące tym stanom 15 dawniej RIO MUNI: prowincja Gwinei Równikowej nad Zatoką Gwinejską, ośrodek administracyjny Bata 16 miasto w środkowej Zambii, ośrodek eksploatacji hutnictwa metali nieżelaznych 18 gatunek wielogłosowej francuskiej muzyki wokalnej 19 eurazjatycki kopalny tygrys szablastozębny 20 architekt z Attyki; Panteon w Atenach 21 sarna azjatycka, Capreolus pygargus - gatunek ssaka parzystokopytnego z rodziny jeleniowatych, blisko spokrewniona z sarną europejską; zamieszkuje Azję północno-wschodnią i centralną (Rosja, Chiny, Kazachstan, Mongolia i Korea) - od zachodu, w górach Kaukazu, graniczy z zasiegiem występowania sarny europejskiej (Capreolus capreolus), sprowadzona do Polski, lecz wyginęła 22 jedna z wad koni, uderzanie podkowa jednej nogi o staw pęcinowy sąsiedniej 23 pałąk drewniany lub metalowy, mniejszy od drąga 24 miasto i port w Norwegii nad Oslofjorden, ośrodek administracyjny okręgu Ostfold 25 utwór, który jest świadectwem epoki lub uwiecznieniem jakichś prawdziwych wydarzeń 26 zabawka dziecięca, służąca do gryzienia, szczególnie w okresie ząbkowania 27 w psychoanalizie: jeden z psychicznych mechanizmów obronnych 28 Taxaceae rodzina drzew i krzewów iglastych z rzędu cyprysowców; obejmuje 6 rodzajów z 28 gatunkami występującymi w Eurazji, północnej Afryce, Ameryce Północnej i Środkowej oraz na Nowej Kaledonii 29 orientacja polityczna, w myśl której należy utrzymywać współpracę i dobre stosunki z Rosją, natomiast unikać nawiązywania tychże z Austrią i Niemcami; nurt popularny szczególnie w Polsce w czasach I wojny światowej 30 zdrobniale: akcent - przen. podkreślenie czegoś, położenie nacisku na coś 31 nadmiar granulocytów kwasochłonnych 32 klucz francuski 35 francuski filozof, logik i matematyk (1515-72); wszechstronny uczony epoki renesansu

2 urządzenie mechaniczne służące do zamiany ruchu obrotowego na postępowy 3 w chemii: symbol siarki 4 każdy interes, biznes, transakcja 5 łukowate wygięcie kręgosłupa w stronę grzbietową. Jeżeli takie wygięcie znajduje się w odcinku piersiowym lub lędźwiowym kręgosłupa i mieści się w granicach normy (dla kifozy piersiowej to 20 do 40 stopni), to jest to kifoza fizjologiczna (kifoza piersiowa, kifoza krzyżowa) 6 osoba wydająca diagnozę medyczną; w praktyce będącą najczęściej lekarzem 8 terytorium poza jakimś państwem zależne od tego państwa 9 WOLARZ 10 każda z dwóch części trójwymiarowej przestrzeni euklidesowej, na które dzieli tę przestrzeń płaszczyzna, wraz z tą płaszczyzną 11 pole po zbiorze lnu 13 wydanie władzom państwowym osoby przebywającej na terytorium państwa wydającego, podejrzanej o popełnienie przestępstwa na terytorium państwa zwracającego się z wnioskiem o ekstradycję lub w celu odbycia kary 15 porcja mleka (gdy mowa o 1-4 sztukach), zazwyczaj jego opakowanie (butelka, karton), choć może to też być porcja podana w naczyniu, np. zamówiona w lokalu gastronomicznym 16 człowiek podły, godny pogardy, pozbawiony kręgosłupa moralnego, bezmyślny 18 duża menażka, metalowy pojemnik z pokrywką, służący do przenoszenia posiłków 19 stan czynnościowy ośrodkowego układu nerwowego, cyklicznie pojawiający się i przemijający w rytmie okołodobowym, podczas którego następuje przejściowe wyłączenie świadomości i bezruch 20 bojowy środek trujący powodujący oparzenia skóry i atakujący drogi oddechowe 22 osoba sprawująca w Rzymie godność interrexa 23 skóra żubra w gwarze łowieckiej 29 łącznik w połączeniu śrubowym w formie pierścienia z naciętym na całej długości otworu gwintem 30 zawartość donicy, naczynia do ucierania 33 wulkaniczna skała magmowa zbudowana z porowatego szkliwa wulkanicznego powstałego z silnie gazującej, pienistej lawy 34 mieszkaniec Chojnowa 35 usunięta część masy formierskiej i rdzeniarskiej wybitej z form 36 miasto w zach. Holandii nad zbiornikiem Ijesselmeer, ważny ośrodek handlowy rolniczego regionu 37 powściągliwość, brak przesady, cecha osobowości 38 noga, osoba słabo zorientowana w jakiejś dziedzinie 39 tkanka wyspecjalizowana w gromadzeniu i przechowywaniu wody, zbudowana z cienkościennych komórek zawierających duże wakuole z zawartymi wewnątrz substancjami śluzowymi i pektynami, które pęczniejąc pod wpływem wody zatrzymują dużą jej ilość i zmniejszają szybkość jej oddawania 40 formalnie Księstwo Brunszwiku i Lüneburga, potocznie Księstwo Hanoweru lub Księstwo Hanowerskie; państwo wchodzącym w skład Świętego Cesarstwa Rzymskiego 41 w gwarze łowieckiej; zając

Pionowe

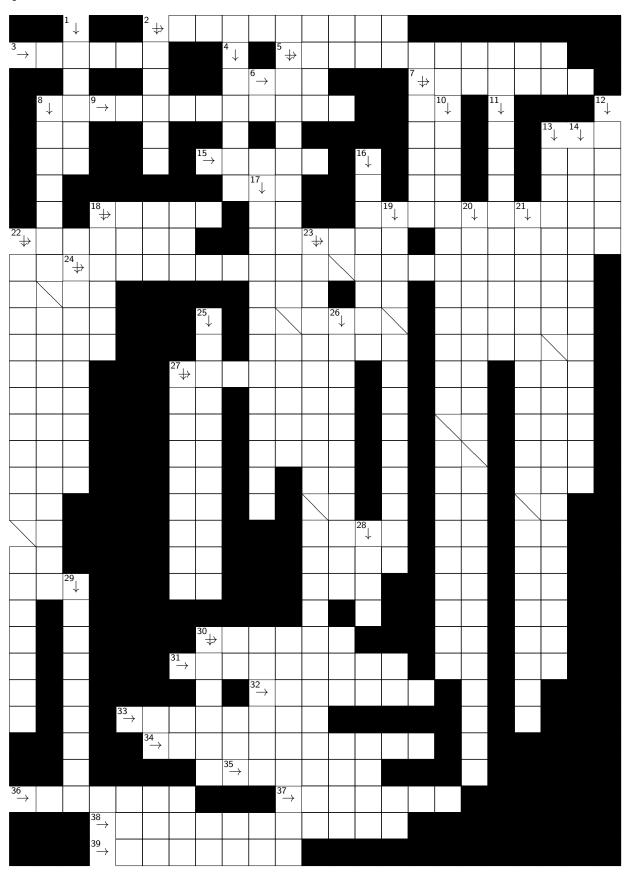
1 nagła (taka, która nie jest stopniowa) zmiana 2 miasto w środkowej części Egiptu nad Nilem, ośrodek handlu i rzemiosła 3 wiecznie zielone, twardolistne zarośla przybrzeżnej strefy Morza Śródziemnego 4 proces oddzielania się tkanek w sposób warstwowy 5 deska z przybitymi listwami ułatwiająca przechodzenie po pochyłych wyrobiskach górniczych 6 znane warzywo (taka kapusta rośnie w ogródku i można ją kupić pod tą nazwą w zieleniaku) 7 miara ilości papieru (10 ryz po 20 libr) 10 przenośne urządzenie do pieczenia mięsa, ryb i warzyw 12 różnica pomiędzy trzecim i pierwszym kwartylem 14 urządzenia i oprogramowanie umożliwiające desktop publishing 16 ciężko upośledzona intelektualnie osoba, chora z powodu niedoboru jodu - kretynizmu/matołectwa 17 miejsce, w którym znajduje się jakaś instytucja 19 porozumienie między krajami, zezwalające na przekroczenie granicy lub pobyt na terenie obcego państwa bez obowiązku posiadania wizy 21 ten, kto przybywa 23 zagłębienie w szczycie wulkanu 24 ścieżka w grafie, która przechodzi przez każdą jego krawędź dokładnie raz 25 fachowa nazwa dziury w serze 26 właścicielka zwierzęcia 27 struktura podwodna powstała przez nagromadzenie szkieletów organizmów rafotwórczych (m.in. koralowców) 28 jedna z form książki, w której karty są złączone (szyte, klejone) na jednym z brzegów nazywanym grzbietem książki; obecnie jest to najpopularniejsza forma książki 29 ozdobne naczynie do polewania rąk używane między innymi w obrzędach religijnych 30 nazwa zastępująca, ze względu na tabu kulturowe, ogół słownictwa związanego z seksem 31 sprzedawca biżuterii i drobnych przedmiotów ozdobnych z drogich materiałów (zwł. z kamieni lub metali szlachetnych) 32 miasto i port w Hondurasie nad Morzem Karaibskim, ośrodek departamentu Atlantida 33 to, skąd coś lub któś się wywodzi 34 Callionymus lyra - gatunek morskiej ryby okoniokształtnej z rodziny lirowatych

1 głuchy dźwięk, który powstaje, kiedy uderzają o siebie twarde przedmioty 2 zakład obróbki, polegającej na szlifowaniu przedmiotów, np. kryształów, szkła, kamieni 3 narzędzie reczne w postaci kawałka ostrego żelaza osadzonego na drewnianej rekojeści, służy m.in. do spulchniania ziemi 4 gimnastyk białoruski, najbardziej utytułowany zawodnik ostatnich lat, m.in. sześciokrotny złoty medalista olimpijski z Barcelony, czterokrotny brązowy medalista z Atlanty 6 geolog angielski (1890-1964); rozwinął geotektoniczną teorię prądów konwekcyjnych 7 surowce pochodzenia roślinnego do sporządzania mieszanek ziołowych 8 zawartość flachy, dużej butelki; tyle, ile się mieści we flasze 9 wielościan, którego podstawą jest prostokąt, a ścianami bocznymi dwa trapezy równoramienne i dwa trójkąty równoramienne 10 planetoida odkryta w 1949 r.; zbliża się do Ziemi na odległość ok. 7 ml km 11 poeta perski, satyryk, zm.ok.H73r, utwory panegiryczne, satyry i parodie 12 tanie wino (określenie nawiązuje sentymentalnie do dawnej marki popularnego polskiego trunku) 13 Stanisław (1878-1954) malarz, profesor ASP w Warszawie 14 kosmopolityczna sowa, żywi się gryzoniami, chroniona 15 w branży reklamowej - dokument zawierający informacje potrzebne do rozpoczęcia kampanii reklamowej 16 dekadencka postawa wyrażająca przeświadczenie o nieuniknionej, gwałtownej zagładzie obecnej formy świata i cywilizacji hamulec sterowany za pomocą rozrzedzonego powietrza 18 skrót, alternatywna nazwa handlowa amarantu - barwnika spożywczego 19 daglezja zielona, jedlica zielona, jedlica Menziesa, Pseudotsuga menziesii - gatunek drzewa z rodziny sosnowatych 20 samochód marki Honda 21 jednostka masy w naturalnym systemie jednostek 22 tablica składająca się z n wierszy i n kolumn (n>2), w którą wpisano n2 różnych nie powtarzających się dodatnich liczb naturalnych w ten sposób, że suma liczb w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdej przekątnej jest taka sama (tzw. suma magiczna) 23 wyraz braku kontaktu z rzeczywistością, bycia myślami daleko

Pionowe

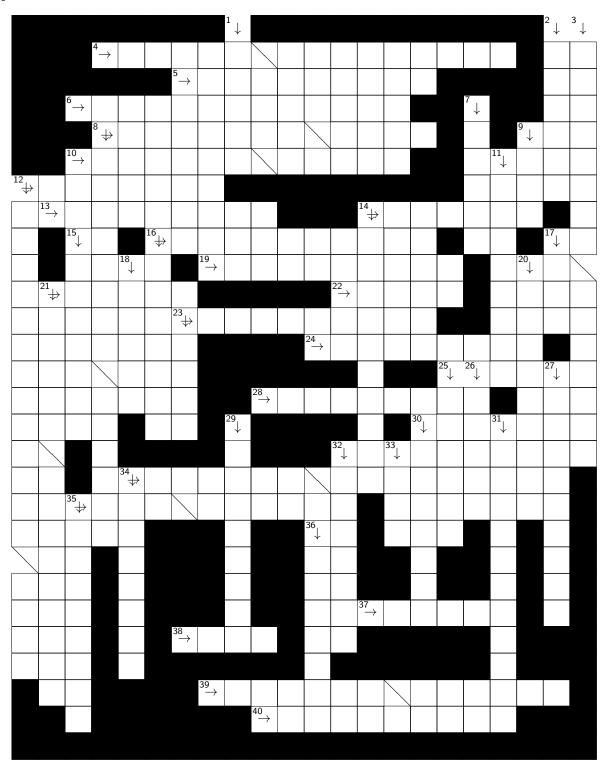
1 Muridae - rodzina gryzoni, w skład której wchodzi 140 rodzajów z ok. 650 gatunkami (w Polsce zamieszkuje 8 gatunków); pierwotnie zamieszkiwały Afrykę, Eurazję, Australię, teraz niektóre z myszowatych są rozprzestrzenione na całym świecie 2 ubarwianie, zabarwianie - nadawanie czemuś jakiejś barwy przy użyciu substancji barwiących 3 amerykański antropolog (1859-1943); antropologia kulturowa w USA 5 przodek bydła domowego, ssak z rodziny krętorogich 7 uzbrojony, prywatny statek handlowy upoważniony do prowadzenia wojny morskiej 10 pomieszczenie w kościele przeznaczone na zebrania 12 miasto w Chinach (Anhui) port nad Jangcy, ważny węzeł komunikacyjny 18 HALL; mieszkalna sień w angielskim domu, także duży przedpokój, poczekalnie

2 lek zwiększający czas trwania potencjału błonowego; należy do III grupy leków antyarytmicznych zgodnie z podziałem według Vaughana Wiliamsa 3 działanie zwaracające powszechną uwage 5 to, co łączy części całości (w tym: ogólnie nazwane miejsce połączenia); element łączący lub sposób połączenia 6 jednostka prędkości odnosząca się do obiektów poruszających się w płynie lub poruszających się płynów 7 stojący kołnierz okrywający szyję na całym jej obwodzie lub na znacznej części obwodu 9 w średniowiecznej Rosji; wędrowny muzykant, śpiewak i kuglarz 15 chór; nazwa stosowana w nutach 18 hiszpański rzeźbiarz i malarz (1507-77) rzeźby, obrazy i freski 22 wieś w Polsce położona w województwie świętokrzyskim, w powiecie ostrowieckim; siedziba gminy Bałtów 23 ziemia lub kamienie usypane w podłużny nasyp, służące np. do powstrzymania wylewów rzek (wał przeciwpowodziowy) albo do celów obronnych (wał obronny, obwałowanie) 24 zobowiazanie narzucane przedsiebiorstwom (np. energetycznym) przez kraje członkowskie w ogólnym interesie gospodarczym Wspólnoty Europejskiej 27 ÓSMAK, ACHTEL 30 drewniany, dęty instrument o niskiej skali składa się z dwóch połączonych ze sobą piszczałek z podwójnym stroikiem 31 stanowcze i surowe pouczenie, reprymenda 32 czystość przedmałżeńska; dziewictwo 33 aleja obsadzona obustronnie drzewami lub pnączami, których pędy splatają się nad drogą tworząc sklepienie 34 mieszkaniec Samoa, człowiek pochodzenia samoańskiego 35 Gymnopilus P. Karst. - rodzaj grzybów należący do rodziny pierścieniakowatych; małe lub średniej wielkości grzyby, zazwyczaj rosnące na drewnie 36 Ewelina z Rzewuskich (1801-82); żona H. Balzaka 37 miasto na Ukrainie, stolica rejonu w obwodzie czerkaskim; nazwa stosowana oficjalnie do 1944 roku oraz obecnie potocznie 38 przyrząd do pomiaru nateżenia elektrycznego 39 NALAJCHA; miasto w Mongolii na płd.-wsch. od Ułan Bator

Pionowe

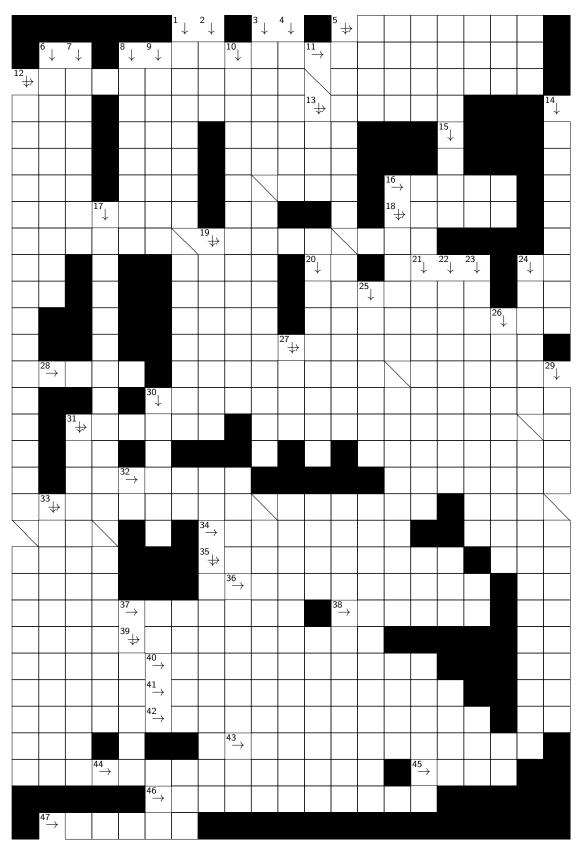
1 strzały z broni palnej 2 worek na pieniądze lub drobiazgi, noszony zazwyczaj przy pasie 4 mrożony lub gorący napój alkoholowy w podstawowej wersji przygotowywany z pięciu składników: herbaty, cukru, cytryny i dowolnego innego owocu oraz wina 5 Cupido decolorata - motyl dzienny z rodziny modraszkowatych (podrodzina modraszki); jest to gatunek pontyjsko-śródziemnomorski dokonujący ekspansji w Europie Środkowej 7 włókno; tkanka miękiszowa w łodygach roślin i drzew 8 to liczba całkowita, niepodzielna przez 2 10 instytucja demokracji bezpośredniej, której zadaniem jest wyrażanie przez członków danej społeczności opinii w określonej sprawie 11 ktoś, kto rozbudza emocje i pobudza do czynu, inicjuje działanie, funkcjonowanie czegoś 12 zawodnicy grający w drużynie na pozycji pomocników 13 łącznik instalacyjny, który wyposażony jest w pojedynczy przycisk; dokonuje łączenia dwóch obwodów, działa na zasadzie przełacznika (spreżyna nie odbija z powrotem po puszczeniu przycisku) 14 glikokortykosteroid, glikokortykoid, glikokortykosteryd, kortykosteroid - hormon produkowany w warstwach pasmowatej i siatkowatej kory nadnerczy pod wpływem ACTH, regulujący przemiany białek, węglowodanów i tłuszczów, stosowany jako lek o działaniu przeciwzapalnym, przeciwalergicznym i immunosupresyjnym 16 kotwica o czterech wygiętych łapach używana do zakotwiczania małych łodzi 17 część mózgu, która jest z przodu 18 KLĘPA 19 chrzęstny lub kostny element wchodzący w skład szkieletu trzewioczaszki kręgowców, występujący w różnej liczbie 20 Meliphaga gracilis - gatunek ptaka z rodziny miodojadów (Meliphagidae), który zamieszkuje wschodnie wybrzeże Australii 21 urządzenie wzmacniające sygnał optyczny (promieniowanie świetlne) bezpośrednio, bez konwersji na sygnał elektryczny 22 wyrażenie, które stanowi sumę wektorów pomnożonych przez współczynniki skalarne 23 kalendarz słoneczny wprowadzony w 1582 przez papieża Grzegorza XIII bullą Inter gravissimas 24 określenie tzw. literatury drugiego obiegu wydawanej nielegalnie w ZSRR od 2. poł. lat 50 25 NADBUDÓWKA 26 jon organiczny, w którym ładunek dodatni jest skupiony na atomie węgla 27 Tomaszów Lubelski, miasto w województwie lubelskim 28 szczególny rodzaj układu koloidalnego, będący efektem koagulacji zolu 29 lalka teatralna sztywno osadzona na kiju, którym porusza aktor animator, wyróżniająca się zamachowymi ruchami kończyn 30 niemiecki obóz jeniecki, w którym trzymani byli oficerowie wzięci do niewoli w czasie działań wojennych lub okupacyjnych

4 gatunek drzewa pochodzący z południowej Afryki 5 wypowiedź o charakterze żartobliwym i ironicznym, ukrywająca szyderstwo pod pozorami wyszukanej uprzejmości lub udawanej powagi 6 mała porcja wódki lub innego mocnego alkoholu (rzadko drinka) do wypicia na raz 8 rzadka wada wrodzona serca charakteryzująca się częściowym lub całkowitym brakiem mięśnia sercowego prawej komory 10 ostra choroba zakaźna występująca powszechnie u ptaków, wywołana przez typ A wirusa grypy 12 trud, duży nakład pracy potrzebny do zrobienia czegoś 13 półwysep w północno-wschodnich Chinach 14 maszyna rolnicza do wstępnego sortowania i czyszczenia ziarna 16 egzotyczny owoc (jagoda) pochodzący z rośliny o tej samej nazwie, wykorzystywany w kuchni jako owoc/warzywo 19 Zea - rodzaj roślin należący do rodziny wiechlinowatych, plemienia kukurydzowych 21 w Kościele katolickim symboliczny przedmiot na ołtarzu 22 malarz szwajcarski (1400-1445); obrazy ołtarzowe; 'Cudowny połów ryb' 23 pudełko na papierosy 24 gadżet, który składa się z ozdoby i przytwierdzonego do niej magnesu, służący do przymocowywania (także do przymocowywania czegoś) do metalowych powierzchni 28 długa szpada z długim końcem 34 grupa osób powołanych do pracy w celu realizacji określonego zadania, będącego częścią większego projektu 35 rasa koni powstała na bazie koni z terenów Dolnego i Górnego Śląska, odnosząca duże sukcesy jako konie zaprzęgowe w dyscyplinie powożenia; centrum hodowlanym jest Stado Ogierów Książ i działająca przy nim stadnina koni 37 żaglowiec jednomasztowy posiadający dwa żagle (z grotem i fokiem) 38 kod ISO 4217 franka francuskiego 39 Citrus aurantifolia - gatunek rośliny należącej do rodziny rutowatych 40 ustrój polityczny, w którym istnieją zdefiniowane grupy społeczne posiadające określone prawa i obowiązki

Pionowe

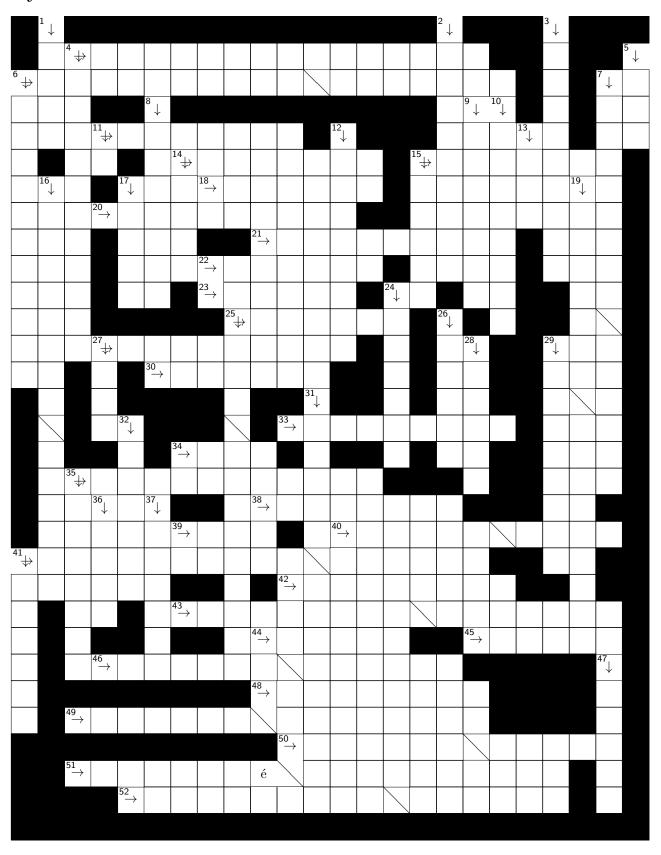
1 pisarz chorwacki (1838-81), twórca chorwackiej powieści; "Złota dzieweczka", "Bramka", "Bunt chłopów", opowiadania przekłady 2 odległość między dwoma stanowiskami asekuracyjnymi wyznaczona przede wszystkim długością używanej liny oraz konfiguracją terenu i ilością sprzetu 3 rzadki zespół wad wrodzonych, na który składają się jednostronna hipoplazja lub aplazja mięśni klatki piersiowej i brodawki sutkowej, krótkopalczastość i zrosty palców (syndaktylia) po tej samej stronie 7 miasto w Bułgarii 8 Apis mellifera meda - podgatunek pszczoły miodnej pochodzący z Iraku 9 gatunek czapli o długości do 70 cm; w okresie godowym samiec wydaje buczący głos; Eurazja, płn. Afryka; chroniony 11 przedmiot związany z czymś lub kimś świętym, najczęściej szczątki ciała świętego 12 Coccyzus merlini - gatunek ptaka z rodziny kukułkowatych (Cuculidae), z podrodziny kukułek (Cuculinae) 14 funkcjonariusz śledczy, pracownik służb śledczych 15 miasto we Francji (Prowansja), nad Rodanem, ośrodek administracyjny departamentu Vaucluse 16 MHUMHA; prowincja historyczna w płd Irlandii, powierzchnia 24,1 tyś. km, główne miasto Corcaigh 17 rasa koni domowych pochodzących z Persji, bardzo wytrzymała i przydatna jako konie sportowe 18 tuleja z soczewkami stanowiąca część przyrządu optycznego 20 francuski malarz, rysownik i grafik (1732-1806) tematyka miłosna, portrety, pejzaże, rysunki 21 rodzaj opcji egzotycznej, której wykonanie zależy od tego czy cena instrumentu bazowego osiagnie lub przekroczy ustalony poziom 23 (1914-80) pisarz francuski, właściwie R. Kacev; "Korzenie nieba" 25 przewód, komin 26 zdrobniale: akt - część utworu scenicznego 27 amerykańskie ptaki z rzędu wróblowatych, około 1000 gatunków 29 ODKŁAD - ped, z którego rozwija się nowa roślina 30 czarny niedźwiedź z małym półksieżycem na piersi - Płw. Indyjski, Cejlon 31 cecha człowieka: to, że ktoś myśli, rozważa różne rzeczy 32 gatunek drewna pozyskiwany z afrykańskich drzew z rodziny brezylkowatych Microberlinia brazzavillensis; wykorzystywane w szkutnictwie, meblarstwie i lutnictwie 33 gruba deska, także element betonowy lub gipsowy jako element ścienny stropowy 34 przekształcona ściana zarodni, zaopatrująca przedrośle w substancje zapasowe 35 buty z wysokimi cholewami, nieco wyższymi z przodu, używane do konnej jazdy 36 zarośle roślin, szuwar przybrzeżny; zwykle w liczbie mnogiej

5 gatunek kaczki z mórz północnych, w Polsce na przelotach 11 osoba lekkomyślna, nieodpowiedzialna, beztroska 12 Erigeron hybridus - gatunek roślin z rodziny astrowatych 13 kolanko - zgrubienie pędu (źdźbła) roślin z rodziny wiechlinowatych (traw) 16 miasto w środkowej części Gruzji,62 tys. mieszkańców (1586) 18 spotkanie towarzyskie, zabawa 19 jednostka odległości między dwoma dźwiękami, składa się z dwóch półtonów 27 rzeźbiarz rosyjski (1753-1802) przedstawiciel klasycyzmu 28 część młockarni, która służy do młócenia 31 Arctosa - rodzaj pająka z rodziny pogońcowatych 32 pisarz węgierski (1894-1977), ekspresjonizm, surrealizm; "Odpowiedź", "Kochany teściu...", "Miłość" 33 walabia Parry'ego, Macropus parryi - gatunek ssaka z rodziny kangurowatych; zamieszkuje tereny od okolic Cooktown w Queensland do północnej części Nowej Południowej Walii 34 urządzenie do porozumiewania się załogi samolotu, składające się z tuby, przewodu gumowego i słuchawek 35 asymetria czynnościowa prawej i lewej strony ciała ludzkiego, która wynika z różnic w budowie i funkcjach obu półkul mózgowych 36 Brosimum - rodzaj rośliny z rodziny morwowatych 37 jezioro w Kanadzie połączone z Wielkim Jeziorem Niewolniczym 38 (MY LAI) wieś w płd. Wietnamie; w 1968r wymordowanie ludności przez oddział amerykańskich żołnierzy 39 teoria dzieła dramatycznego 40 festiwal organizowany w latach 1977-1980 w Operze Leśnej w Sopocie jako przeciwwaga dla festiwalu Eurowizji 41 system określania położenia przeszkód lub poszukiwanych obiektów w otoczeniu z użyciem zjawiska echa akustycznego 42 Graydidascalus brachyurus - gatunek ptaka z rodziny papugowatych (Psittacidae), z podrodziny papug neotropikalnych (Arinae) 43 BEDLISZKI; rodzina drobnych muchówek, groźne dla upraw pieczarek 44 rzemieślnik wyrabiający ręczną broń palną 45 stężony, wodny roztwór mocnego wodorotlenku 46 cecha czegoś, co jest walutowe, np. transakcji 47 ukraiński taniec ludowy utrzymany w metrum 2/4

Pionowe

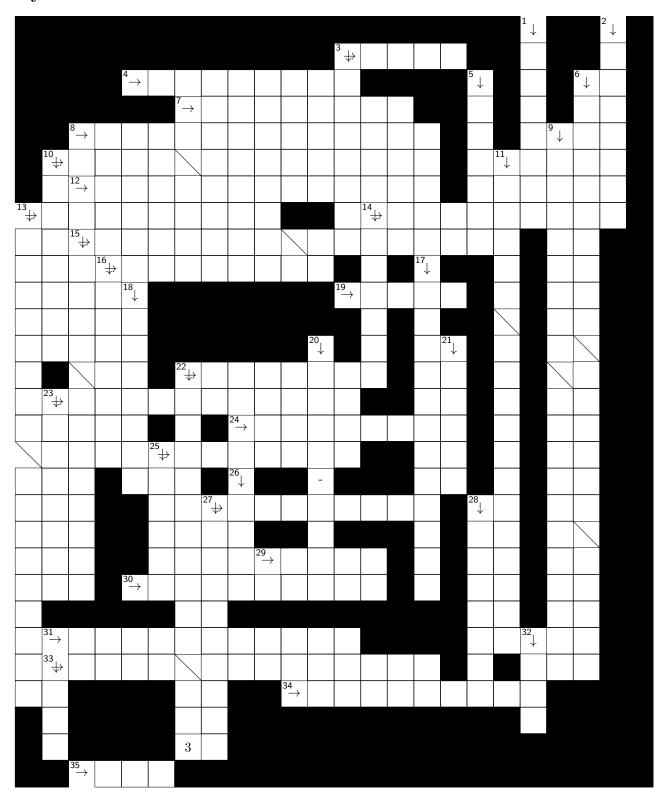
1 chłopiec, który stracił oboje rodziców (naturalnych lub zastępczych); forma rzadsza 2 kod ISO 4217 peso dominikańskiego 3 pojęcie w chrześcijaństwie oznaczające cnotę człowieka, która odgrywaja kluczową rolę, dlatego też nazywa się ją cnotą "kardynalną"; wszystkie inne zalety grupują się wokół tego rodzaju cnoty 4 element oprogramowania różnych aplikacji internetowych (głównie sklepów), z których korzysta klient jako nabywca dóbr i usług; koszyk jest częścią oprogramowania, która umożliwia zebranie w jednym miejscu listy produktów, które klient wybrał do zakupu 5 powieść, której tematem jest rozwój miłości dwojga ludzi 6 proces produkowania filmu, nagrania muzycznego itp.; realizacja materiału filmowego, muzycznego itp. 7 jeden ze sposobów podziemnej eksploatacji złóż (wybieranie z zawałem) 8 nazwa jednego z mezonów 9 człowiek słabego charakteru, bojaźliwy i uległy 10 dziedzina telekomunikacji zajmująca się przesyłaniem sygnałów sterujących na odległość 12 dział neuropsychiatrii zajmujący się zaburzeniami wieku dziecięcego 13 istota z rasy orków w literackim legendarium, wykreowanym przez J. R. R. Tolkiena; Tolkienowscy orkowie, wyhodowani z upodlonych elfów przez Morgotha, związani byli z obozem zła 14 muzykolog i kompozytor (1870-1942); opery i pieśni, poematy symfoniczne; 'Zygmunt August' 15 krępy koń średniego wzrostu z rasy anglonormandzkiej 17 Metasequoia glyptostroboides - gatunek drzewa należący do rodziny cyprysowatych, jedyny żyjący przedstawiciel rodzaju metasekwoja 18 Aquila rapax rapax - nominatywny podgatunek ptaka wyróżniony w obrębie gatunku orzeł sawannowy (Aquila rapax); występuje na terenach od południowej Kenii i Demokratycznej Republiki Konga do RPA 19 substancja nadająca barwę innej substancji pozbawionej barwy (przezroczystej, białej lub szarej) lub też zmieniająca barwę substancji posiadającej już jakąś barwę 20 maczuga w kształcie pałki 21 jedna ze zdolności, jaką w trakcie nauki mogli posiąść czarodzieje; polega na umiejętności przywołania do siebie przedmiotów nawet z dużej odległości za pomocą zaklęcia 22 portier 23 mitologiczne, religijne lub filozoficzne wyobrażenie o pochodzeniu świata - opowieść danej kultury o własnych korzeniach, jej koncepcja stworzenia świata 24 tradycyjny, jednogłosowy śpiew liturgiczny Kościoła łacińskiego 25 w górnictwie: warstwa wybieranej soli przy wybieraniu dwuwarstwowym 26 w ekonomii i finansach: zmiana założeń umowy związanej ze zobowiązaniem finansowym tak, aby była ona korzystniejsza dla wierzyciela lub dłużnika 27 nielotny ptak z rzędu kazuarów wysokości do 2m 29 siła, jaka działa na cząstkę obdarzoną ładunkiem elektrycznym poruszającą się w polu elektromagnetycznym 30 władca Frygii z VIII w. p.n.e., bohater wielu mitów greckich 31 liczba odwiedzin notowana przez miejsce (często w przestrzeni wirtualnej), któremu odwiedziny przynoszą jakiś zysk 33 wytworzenie się nieprawidłowego otworu na powierzchni narządu wewnętrznego, czyli jego przedziurawienie, pęknięcie 35 system sprzedaży towarów, usług lub technologii, który jest oparty na ścisłej i ciagłej współpracy pomiedzy prawnie i finansowo odrębnymi i niezależnymi przedsiębiorstwami 39 (często) PLUR. zespół przedmiotów gromadzonych, zbieranych ze względu na ich wartość artystyczną, naukową, historyczną; kolekcja

4 mieszkanka Białogardu 6 Eremias intermedia - gatunek gada z rodziny jaszczurkowatych, występujący w środkowej Azji 11 ur. w 1921 r., szwedzki kompozytor i dyrygent; utwory orkiestrowe, kameralne, wokalne 14 ćwiczenia wojskowe mające na celu sprawne wykonywanie rozkazów przez żołnierzy 15 stojak drewniany będący elementami rusztowania 18 strój damski o fasonie przypominającym kombinezon 20 pogląd Piotra Abelarda, wyrażający w sporze o uniwersalia stanowisko pośrednie (uniwersalia nie tylko istnieją w umyśle, ale nie są przedmiotami istniejącymi realnie) 21 GRUBOD21ÓB 22 mięso bażanta (także: mięso przygotowane do spożycia, jako że bażanta serwuje się zwykle w całości) 23 tatuś, pieszczotliwie, zdrobniale o tacie, ojcu 25 gładkość, cecha tego, co ma fakturę podobną do jedwabiu 27 mieszkanka Watykanu, kobieta pochodzenia watykańskiego 30 czekoladka, zwykle kulista badź o nieregularnym kształcie, wykonana z czekolady i masła lub śmietany 33 narciarz włoski, czterokrotny mistrz i trzykrotny wicemistrz olimpijski z Cortina d'Ampezzo, Squaw Valley i Innsbrucku 34 peptydowy hormon składający się z 28 reszt aminokwasowych; u człowieka produkowany w jelitach (komórki D1), trzustce i niektórych strukturach mózgu 35 krąp - słodkowodna ryba z rodziny karpiowatych 38 przenośnie o dziecku, któremu inni ludzie łatwo ustępują lub pieszczotliwie o człowieku, który czasem objawia trudny charakter 39 mieszkaniec Tajlandii, człowiek pochodzenia tajskiego 40 czas rozkwitu, najpełniejszego rozwoju 41 wietrzenie fizyczne zachodzące na skutek nasiąkania (hydracji) i wysychania (dehydracji) skał ilastych 42 Pyramidula - mech z rodziny skrętkowatych, którego jedynym przedstawicielem jest objęty ochroną w Polsce bezrąbek czterokanciasty 43 czapla złotawa, czapelka, Bubulcus ibis - gatunek dużego ptaka brodzącego z rodziny czaplowatych (Ardeidae) 44 elektroda przyjmująca elektrody, w ogniwie galwanicznym jest elektrodą ujemną 45 starożytność; okres w historii Bliskiego Wschodu, Europy i Afryki Północnej obejmujący dzieje tych regionów od powstania pierwszych cywilizacji do około V wieku n.e. 46 podjazd, miejsce, gdzie rozgrywa się sprint kolarzy pod górę w wyścigu kolarskim 48 miasto w Kanadzie (Kolumbia Brytyjska) nad rzeką Thompson; ośrodek handlowy, wezeł kolejowy 49 Macropus giganteus - duży torbacz z rodziny kangurowatych, endemit kontynentu australijskiego, jeden z najbardziej popularnych kangurów, często mylony z kangurem szarym, łapanym dla skór i mięsa już przez Aborygenów; zasięg jego występowania jest ograniczony do kontynentu australijskiego i wysp wchodzących w skład stanu Tasmania 50 Sicista betulina - niewielki gatunek gryzonia z rodziny skoczkowatych, występujący w Europie (od Skandynawii i Niemiec) po środkową Azję; w Polsce można go spotkać w północno-wschodnich rejonach oraz w Karpatach 51 urzędnik oddelegowany w ambasadzie do zajmowania się sprawami kultury 52 ryba słodkowodna z rodziny pielęgnicowatych

Pionowe

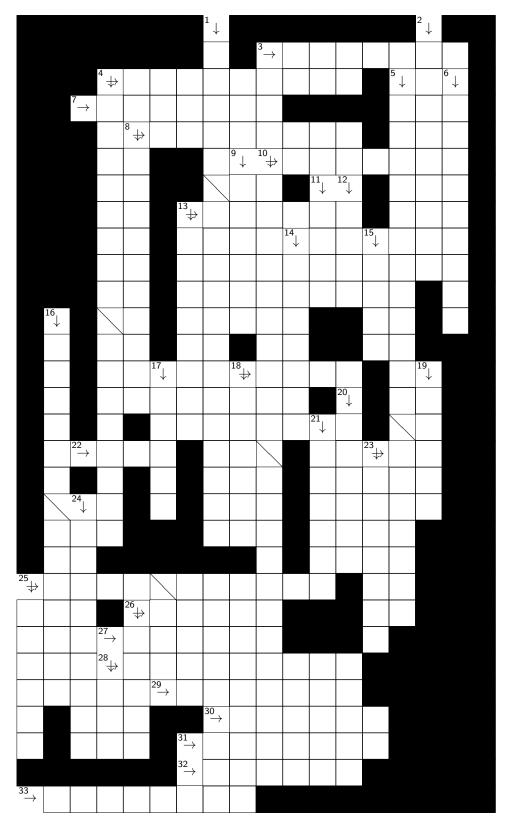
1 malarz wegierski (1865-1961) wpływ postimpresjonizmu 2 rasa koni gorącokrwistych umaszczonych wielobarwnie, zapoczątkowana w 1808 roku na bazie klaczy hiszpańskich 3 granat produkowany i używany przez polską konspirację głównie w powstaniu warszawskim 4 Trilophosaurus - roślinożerny gad z kladu Archosauromorpha, żyjącego w późnym triasie (karnik i noryk, około 225-215 milionów lat temu); zamieszkiwał obszary równikowej Pangei w jej zachodniej strefie 5 obwodowe miasto w Kirgistanie w Kotlinie Fergańskiej 6 dar do czegoś, predyspozycja przejawiana w jakiejś dziedzinie, talent 7 Macropus bernardus - torbacz z rodziny kangurowatych; zamieszkuje lasy eukaliptusowe na Ziemi Arnhema 8 duże osiedle na warszawskim Ursynowie 9 przedstawicielka starożytnego ludu zamieszkującego Etrurię (w środkowej Italii) 10 urządzenie do wykrywania i obserwacji jakiegoś zjawiska fizycznego 11 litera alfabetu używana w numeracji porządkowej 12 lekkoatletka rosyjska, mistrzyni olimpijska z Barcelony w biegu na 3 km 13 przedstawiciel historycznego ludu Majów 14 lekceważąco o Niemcu 15 ruch cząsteczek wody wokół ciała stałego 16 inflacja cen produktów konsumpcyjnych wyliczana po wyłączeniu niektórych z nich, np. z powodu niskiej stabilności cen 17 Acipenser nudiventris - gatunek ryby z rodziny jesiotrowatych (Acipenseridae); szyp występuje w Morzu Czarnym, Morzu Azowskim oraz południowej części Morza Kaspijskiego i w Jeziorze Aralskim, w Dunaju tworzy niewędrowną formę słodkowodną, rozmnażającą się w Wagu, Cisie i Maruszy, pozostałe populacje szypów to ryby anadromiczne 19 czynnik powodujący przesuwanie się krzywej popytu w górę lub w dół, np. moda, płeć, wiek, gusta 24 wieloletnia, trwała roślina zielna 25 rasa małego konia wyhodowana w Islandii, czasem wielkości kuców, większość rejestrów ras wspomina islandy jako konie; jedyna rasa koni w Islandii, popularna także na świecie (spore populacje istnieją w Europie i Ameryce Północnej), ciągle używana do tradycyjnych prac gospodarczych w Islandii, do rekreacji, pokazów koni i wyścigów konnych 26 KORSARZ, PIRAT; żeglarz walczacy na własna reke lub z upoważnienia króla uprawniony do łupienia wrogich statków 27 ciąg znaków, które coś oznaczają, jeśli odczytać je według określonej zasady 28 symbole, kolory charakterystyczne dla czegoś, utożsamiane z czymś, np. z państwem, instytucją lub klubem sportowym 29 era, która rozpoczęła się ok. 66 mln lat temu (od wymierania kredowego) i trwa do dziś 31 jeden z języków nowoindyjskich 32 ryba atlantycka 35 jezioro w Mongolii, wpływa do niego Dzabchan 36 niemiecki geolog i podróżnik, badacz Afryki (1848-1925); przebył Afrykę w poprzek 37 człowiek naiwny, taki, którego łatwo można oszukać, nabrać 41 MYDLENIEC małe drzewo Ameryki Płd. uprawiane dla miąższu owoców zawierającego saponiny do produkcji mydła 47 zabrudzenie, brudny ślad po czymś

3 miasto w środkowej Gwinei 4 wieś w Polsce położona w województwie wielkopolskim, w powiecie wągrowieckim 7 długookresowe zmiany poziomu wód, spowodowane bilansem obiegu wody w przyrodzie, zmianami klimatycznymi 8 uprzedzenie kogoś o czymś, uczynienie go gotowym na jakieś wydarzenie, wiadomość itp 10 Mus cypriacus - gatunek małego ssaka z rodziny myszowatych; występuje jedynie na Cyprze 12 to, że coś jest projekcyjne, cecha czegoś projekcyjnego 13 grupa obiektów lub zjawisk jednego rodzaju, wyróżniana ze względu na pewne wspólne cechy 14 członek kamory 15 macierz diagonalna, w której wszystkie elementy na przekątnej głównej są równe 16 spodnie do konnej jazdy, u dołu obcisłe, sznurowane, od kolan bufiaste 19 styl w muzyce, łączący elementy współczesnej muzyki improwizowanej, jazzu, punk rocka i folku 22 organ roboczy czerparek, koparek w postaci naczynia do przenoszenia materiałów sypkich 23 nauka pomocnicza socjologii, zajmująca się opisem społeczeństwa i zachodzących w nim zjawisk 24 obrączka z tworzyw sztucznych, często z wbudowanym nadajnikiem, zakładana na nogę ptakom w celu monitorowania ich liczebności i kierunków przemieszczania 25 model samochodu dostawczego marki Ford produkowany od 1965 roku występujący w różnych typach nadwozi od dostawczego aż po 17-osobowego busa 27 stepówka - but do stepowania; zwykle w liczbie mnogiej 29 ptaki hodowane dla jaj, mięsa i pierza; kury, indyki, kaczki, perlice, gęsi 30 Lepas - rodzaj stawonogów, należących do gromady wasonogów 31 Rauisuchidae - rodzina dużych drapieżnych triasowych archozaurów z rzędu rauizuchów (Rauisuchia); obejmuje największych i najbardziej zaawansowanych przedstawicieli rauizuchów 33 płyn przenikający z komórek do jam ciała; składa się z wody, granulocytów, limfocytów, komórek wyściółki jam ciała, włóknika 34 wieś w Polsce położona w województwie wielkopolskim, w powiecie poznańskim, w gminie Komorniki 35 chwila, kiedy coś się zdarzyło/zdarzy, okoliczność

Pionowe

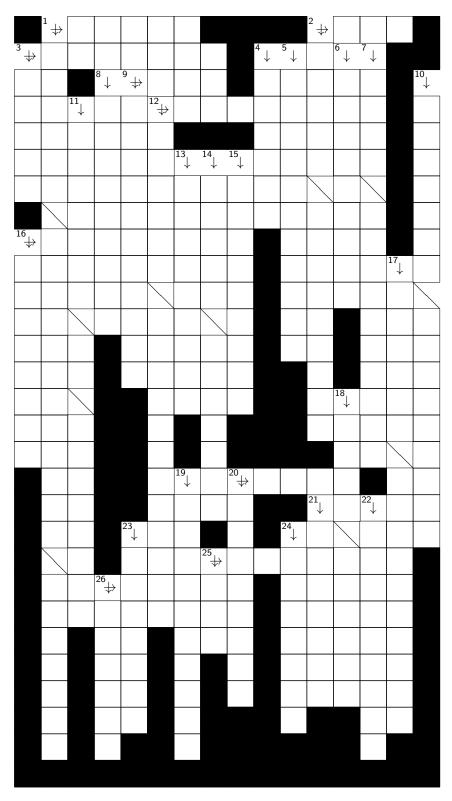
1 pierwsza zesklerotyzowana para skrzydeł chrząszczy, owadów i pluskwiaków 2 małe pomieszczenie, które najczęściej służy do przechowywania czegoś 3 naczynie, które służy do gotowania wody 5 lekarstwo z witaminą C 6 rozszerzenie lewej komory lub jednej z jam serca 9 aksjomat głoszący, że każdy odcinek jest krótszy od pewnej wielokrotności długości każdego innego odcinka 10 piłkarz, obecnie trener, prowadził reprezentację, ostatnio Wisła Kraków i Górnik Zabrze 11 niepublikowane, wewnętrzne interpretacje, okólniki i wytyczne, o wątpliwej podstawie prawnej, które jednak wywierają realny wpływ na praktykę funkcjonowania administracji publicznej 13 dział ekonomii zajmujący się opisem praw regulujących zjawiska ekonomiczne bez ich wartościowania i tworzeniem metod umożliwiających opisanie tych zjawisk 14 przyprawa, owoc (rozłupnia) anyżu (biedrzeńca anyżu), znana także w medycynie jako źródło olejku o silnych właściwościach wykrztuśnych, rozkurczowych, wiatropednych i odkażających 15 przypisanie każdemu punktowi pewnego obszaru pewnej wielkości skalarnej (w matematyce - liczby, w fizyce zazwyczaj wielkości mianowanej) 16 wkładany przez głowę sweter z sięgającym połowy szyi i przylegającym do niej kołnierzem (krótszym niż w przypadku golfu) 17 sposób podejścia narciarskiego na stromy stok 18 ślimak przodoskrzelny ze stożkowatą dekoracyjną muszlą używaną do wyrobu galanterii 20 ostra w smaku mała papryczka, owoc rośliny o tej samej nazwie 21 ptak wodny; poszczególne gatunki tego ptaka klasyfikowane są w taksonomii biologicznej w obrębie plemienia traczy (Mergini), w podrodzinie kaczek (Anatinae), w rodzinie kaczkowatych (Anatidae) 22 przenośne urządzenie służące do katalogowania i odsłuchiwania plików dźwiękowych 23 żartobliwie lub z sympatią o raku 25 amerykańska marka samochodów osobowych, która obecnie należy do koncernu General Motors 26 część łodzi rybackiej zawierająca wodę, przeznaczona do przechowywania złowionych ryb 27 niewielka teczka - prostokątne, płaskie, ochronne opakowanie np. na dokumenty 28 metaforycznie o człowieku, który manipuluje innymi, posługując się nieprawdziwymi argumentami i przesłankami 32 paliwo 33 proste narzędzie do ręcznego omłotu zbóż

3 miasto w Japonii (Honsiu), nad Morzem Japońskim, uzdrowisko, gorące źródła 4 język należący do grupy semickiej, którym posługuje się około 200 tys. Asyryjczyków zamieszkujących głównie Irak, Iran i Syrię 7 miasto we wsch. Tunezji; ośrodek handlu i rzemiosła, miejsce kultu religijnego muzułmanów 8 system zdobienia przedmiotów drewnianych znanych od starożytności 10 Gazella subgutturosa - gatunek gazeli z rodziny krętorogich; występuje na pustynnych i półpustynnych obszarach Iranu, Afganistanu, zachodniego Pakistanu, południowej Mongolii i Chin, a także w Azerbejdżanie, Kazachstanie, Uzbekistanie, Kirgistanie, Tadżykistanie i Turkmenistanie 13 wyspecjalizowany przedmiot, który służy do potrzymywania czegoś w ustalonej pozycji, często tak, jak jest dla tego czegoś bezpiecznie 18 kategoria gramatyczna 22 międzywojenny, turystyczno-szkolny, polski samolot 23 punkt typograficzny - miara wielkości czcionek i innych elementów typograficznych 25 w grach: suma stała, w której wypłaty graczy równoważą się (ich suma wynosi zero) 26 przenośnie: arena wydarzeń 27 część rzędu końskiego stanowiąca siedzenie przeznaczone dla jeźdźca 28 przedmiot składający się z trzech części lub łatwy do podzielenia na trzy części 29 muskat - rodzaj słodkiego, wzmacnianego białego wina 30 (1803-75), francuski pisarz, historyk, polityk "Napoleon" 31 prowincja w płd-zach. Kanadzie, powierzchnia 661 tys.km2, główne miasta: Edmonton (stolica) i Calgary 32 część koła przylegająca do czopa wału lub osi 33 osada handlowa w krajach kolonialnych

Pionowe

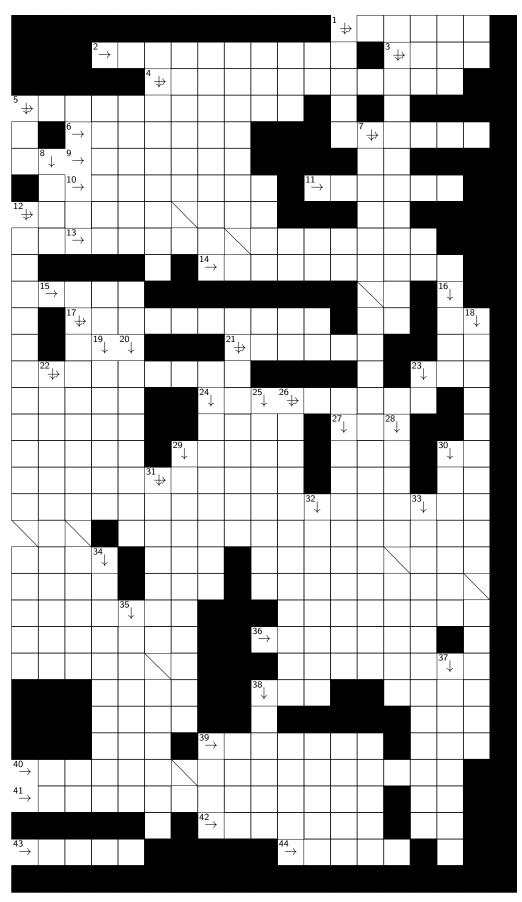
1 śruta stanowiąca pozostałość z nasion słonecznikowych, z których ekstrahuje się olej 2 restauracja serwująca sushi 4 minimalny procent poparcia wyborców uprawniający komitet wyborczy do uczestniczenia w rozdziale mandatów 5 ugoda pomiędzy pracodawcą a grupą pracowników, na podstawie której ustala się wynegocjowane przez strony stawki wynagrodzeń 6 ktoś, kto coś wynalazł 8 nieprzemakalny płaszcz z tej tkaniny 9 poliamidowe tworzywo sztuczne używane do wyrobu włókien syntetycznych bądź tkanina z tego włókna 10 Eunymphicus uvaeensis - gatunek ptaka z rodziny papugowatych (Psittacidae), z podrodziny papug wschodnich (Psittaculinae) 11 członek grupy Awarów - historycznego koczowniczego ludu zamieszkującego Europę w IV wieku 12 porcja alkoholu, którą pije się rano, gdy ma się kaca w nadziei, że przejdzie 13 główne koło orbitalne 14 (1909-67), pisarz peruwiański, powieści w obronie praw Indian; "Złoty wąż" 15 planetoida odkryta w 1949 r.; zbliża się do Ziemi na odległość ok. 7 ml km 16 Cacatua sulphurea abbotti - podgatunek ptaka wyróżniony w obrębie gatunku kakadu żółtolica (Cacatua sulphurea) 17 więzienie 18 coś reprezentatywnego i ważnego dla danej kultury, o dużej wartości, np. historycznej 19 materiał budowlany, kompozyt powstały ze zmieszania spoiwa (cementu) i wypełniacza (kruszywo) oraz ewentualnych domieszek nadających pożądane cechy 20 zrąb - zasadnicza część czegoś 21 w gwarze złodziei, przestępczej: kieszeń 23 scena zbiorowa w przedstawieniu (teatralnym albo operowym) 24 glin o czystości technicznej; stop zawierający różne ilości zanieczyszczeń, zależnie od metody otrzymywania 25 wysokoprężny spalinowy silnik tłokowy 26 (1811-96), pisarka amerykańska; "Chata wuja Toma" 28 kod ISO 4217 lilangeni

1 MUFTI; uczony, teolog, znawca islamu 2 twórczość Lema 3 wąski snop czegoś (np. światła lub cienia) lub pasmo pyłu, dymu pozostawiane przez coś 9 kod ISO 4217 dolara Fidżi 12 typ kawalerii używającej w walce przede wszystkim pistoletów; ukształtował się wraz z arkebuzerami w połowie XVI wieku w Niemczech, w związku z rozwojem broni palnej i związaną z tym utratą znaczenia ciężkiej jazdy 16 właściciel szynku 20 gest zaciśniętej pięści, który pokazuje się, gdy chce się komuś zakomunikować, że nie otrzyma tego, czego się spodziewał 25 państwo, enklawa w Południowej Afryce 26 japoński film animowany

Pionowe

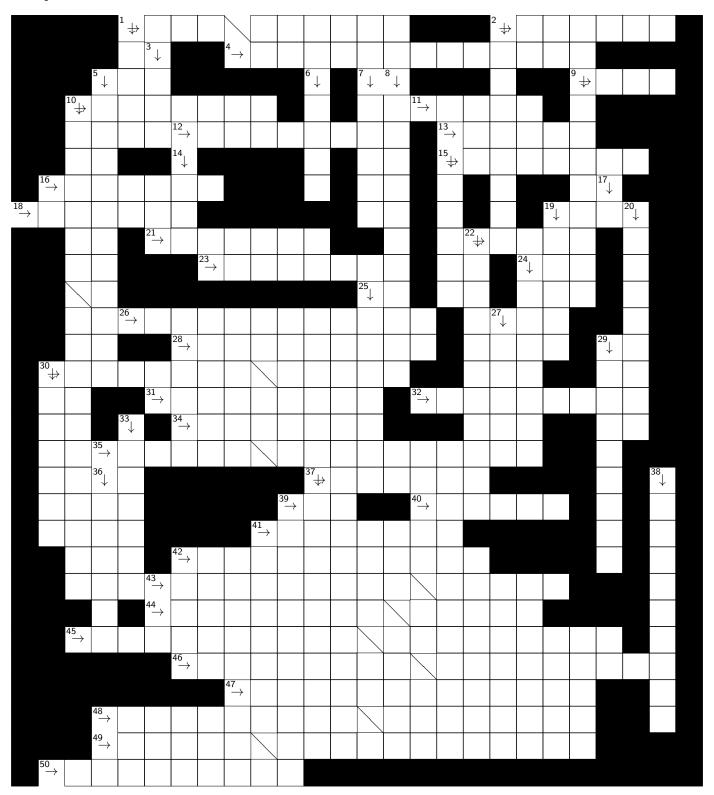
1 wombat australijski, wombat północny, Lasiorhinus krefftii - krytycznie zagrożony wyginięciem gatunek torbacza z rodziny wombatowatych (Vombatidae), masowo poławiany ze względu na atrakcyjne futro osiągające wysokie ceny; obecnie żyje ok. 70 wombatów australijskich, zamieszkujących Epping Forest National Park w środkowym Queensland 2 całokształt obserwacji poczynionych przez lekarza i informacji zebranych przez niego podczas wywiadu lekarskiego z chorym oraz w wyniku badania fizykalnego, które charakteryzują daną chorobę u konkretnego pacjenta 3 poziomy bal drewniany stosowany w dawnym budownictwie wiejskim 4 zespół nieprawidłowych cech w budowie komórek 5 drobne potknięcie w mówieniu, zaburzenie płynności wypowiadanych słów zwykle w postaci krótkiej przerwy lub w postaci nieumyślnego małego przejęzyczenia 6 William, ojciec Bena (1872-1949) angielski malarz i grafik: martwe natury, pejzaże. portrety, plakaty 7 u mięczaków przestrzeń między workiem trzewiowym a płaszczem 8 czynność wykonywana przy uprawie roślin, polegająca na usuwaniu roślin, przerzedzaniu ich 9 podział ciała zwierząt dwubocznie symetrycznych wzdłuż głównej osi na szereg mniej lub bardziej niezależnych morfologicznie i fizjologicznie odcinków (metamerów) o powtarzającym się, pierwotnie podobnym planie budowy 10 u ryb kostnoszkieletowych, jedna z dwóch ruchomych płytek, zamykająca komory skrzelowe 11 obietnica bez nadziei na jej spełnienie 12 dział matematyki, który wyodrębnił się jako samodzielna dziedzina na przełomie XIX i XX wieku, wraz z dażeniem do dogłębnego zbadania podstaw matematyki 13 proces, sytuacja, zjawisko, kiedy ktoś szarpie się z myślami, kłopocze się czymś, rozmyśla o ważnych, dotkliwych rzeczach i waha się w podejmowaniu decyzji i wyborów; rozterka 14 istniejący w judaizmie i większości wyznań chrześcijańskich pogląd o szczególnym związku Żydów z Bogiem, który jest niezmienny i przekazany w Starym i Nowym Testamencie 15 przejęcie się, doświadczenie silnych emocji w związku np. z jakimś wydarzeniem 16 broń myśliwska o ręcznie naciąganych kurkach 17 skuteczny strzał w kierunku własnej bramki, przypadkowe uderzenie lub zmiana toru lotu piłki, którego efektem jest zdobycie gola (punktu) dla drużyny przeciwnej 18 przypowierzchniowa warstwa wody zaburzonej przez ruch jednostki nawodnej 19 zdrobniale lub z uczuciem o szpilce; damskim bucie na wysokim, cienko zakończonym obcasie 20 atłasowa tkanina bawełniana imitująca skórę, gesta, gruba ale miękka, mocna, z wierzchu drapana i strzyżona, przez co trochę podobna do aksamitu, praktyczna do wielu celów (w zależności od druboźci: krawiectwo lub meblarstwo), trudno przemakalna 21 zdrobniale o poziomym pręcie ściągającym elementy konstrukcji, np. przeciwległe mury, słupy czy filary, chroniącym je przed rozchyleniem 22 zatoka Morza Łaptiewów między Płw Tajmur a azjatyckim wybrzeżem Federacji Rosyjskiej 23 wędkarstwo rzutowe 24 metaforycznie o człowieku, który manipuluje innymi, posługując się nieprawdziwymi argumentami i przesłankami 25 kod ISO 4217 rupii maurytyjskiej 26 człowiek, który coś łapie, np. Super Mario łapacz gwiazd

1 nazwa jednostki monetarnej kilku państw azjatyckich 2 PROPORCZYK barwny płat materiału przytwierdzony do drzewca lancy, oznaka bojowa pułku kawalerii 3 tafla lodu, na której uprawiane są niektóre sporty zimowe, nieodzowna część lodowiska 4 miejsce pracy korektorów, dział korekty 5 planowe uzupełnienie zalesienia 6 część szpondra bliższa podbrzuszu i okolicom mostka 7 niemiły w obejściu człowiek, naburmuszony, aspołeczny, często też zarozumiały 9 model samochodu osobowego klasy średniej produkowany przez General Motors pod marką Opel w latach 1988-2008 10 koliście skupiona plecha niektórych wątrobowców 11 giętkie drewno pozyskiwane z palmy rotang, używane do produkcji mebli 12 efekt optyczny polegający na pojawianiu się wąskiej smugi (pasma) świetlnej przypominającej źrenicę kociego oka, która przemieszcza się po wypukłej i wypolerowanej powierzchni kamienia w trakcie jego obracania 13 w niektórych sportach punkt, którego zdobycie przesadza o wyniku meczu na korzyść zdobywajacego 14 białko roślinne, składnik glutenu 15 miejsce, w którym przecinają się dwie linie ograniczające boisko 17 meteoryt kamienny złożony głównie z piroksenów i plagioklazów 21 malarz i grafik (1895-1949) prace zaczerpnięte z folkloru żydowskiego oraz poświęcone zagładzie Żydów 22 prowincja w środkowej Kanadzie, nad Wielkimi Jeziorami, Zatoką Hussana, powierzchnia 1,1 min km2, stolica Toronto 26 Leccinum aurantiacum (Bull.) Gray - gatunek grzybów z rodziny borowikowatych; w Europie Środkowej jest szeroko rozprzestrzeniony, ale występuje nierównomiernie - w niektórych regionach jest dość częsty, w innych rzadki 31 drobinki czegoś starte na gładką masę 36 ostatnia faza skoku, w której skoczek dotyka ziemi 39 wykładnik czegoś, stopień, pułap, informacja o wielkości, ilości, natężeniu itp 40 wydzielona jednostka organizacyjna banku prowadząca działalność maklerską 41 stanowisko w epistemologii i metodologii nauk, zgodnie z którym istnieją tylko byty jednostkowe (np. jednostki ludzkie) 42 długi, luźny żakiet zwykle bez kołnierza i usztywnień 43 JARD 44 tytuł potomków Mahometa

Pionowe

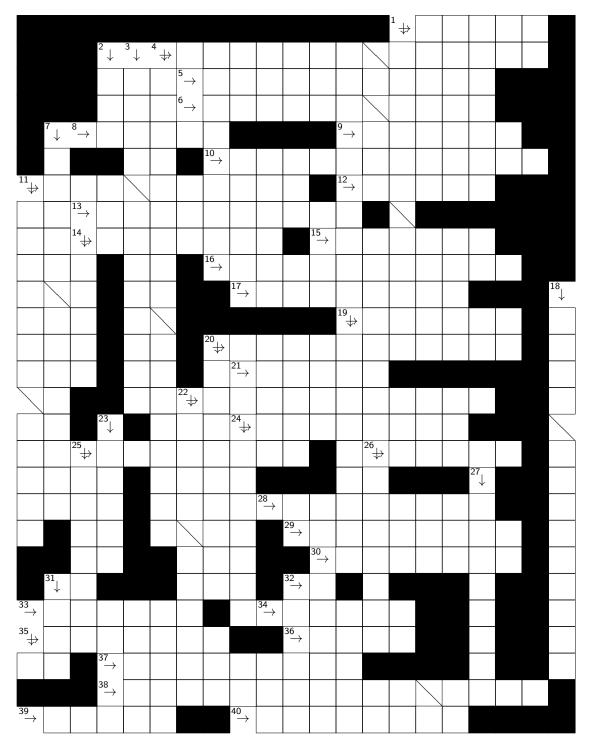
1 KOLT 3 postawa negowania osiągnięć nauki, sztuki, innych dziedzin wiedzy 4 szczęka; słowo młodzieżowe 5 w chemii: symbol argonu 7 związek wszystkich wspólnot życia konsekrowanego opierających się na Regule św. Franciszka z Asyżu 8 autobus międzymiastowej komunikacji publicznej 12 substancja chemiczna, której zadaniem jest utrzymywanie w danym przyrządzie próżni przez pochłanianie resztek gazów 16 rozgrywka w rywalizacji, która się toczy, także: sposób gry 17 przestrzeń w obrębie głowy, rynienka kostna otwierająca się w kierunku dolnym 18 instytucja silna i prężna jedynie z pozoru, a w istocie słaba i podatna na porażkę w razie konfrontacji 19 wieś w Polsce, położona w województwie podlaskim, w powiecie siemiatyckim 20 dzieła, twórczość Tolkiena 21 Scolytus - rodzaj chrząszcza z podrodziny kornikowatych 22 pentoza należąca do aldoz 23 kelwin - jednostka temperatury w układzie SI równa 1/273,16 temperatury termodynamicznej punktu potrójnego wody, oznaczana K 24 rodzaj naczynia laboratoryjnego w kształcie szklanej rurki z podziałką i zamknięciem u dołu 25 artysta rzeźbiący w metalu 26 zdrobniale: skrzynka - opakowanie do transportu szklanych butelek standardowych kształtów i rozmiarów 27 miasto we wschodniej części Rosji, w Kraju Permskim, na zachodnich stokach Uralu, przystań nad Kamą 28 źródło korzyści, dojna krowa, kokosowy interes 29 mieszkaniec Powiśla (dzielnicy Warszawy) 30 ogół członków jakiejś instytucji, organizacji 31 lekceważące określenie człowieka niezwiązanego z morzem, stale przebywającego na lądzie 32 pozycja tenisisty w drużynie lub miejsce startowe w zawodach 33 zmodyfikowana forma komunizmu 34 bardzo wysoki człowiek; słowo żartobliwe 35 polska rasa kur ogólnoużytkowych; prążkowane czarno-popielate upierzenie 37 lekkoatletka włoska, mistrzyni olimpijska z Moskwy w skoku wzwyż 38 głos ludzki w kompozycji muzycznej, śpiew

1 wieloletnia, pływająca kra lodowa, występująca na obszarach polarnych Ziemi: Morzu Arktycznym na półkuli północnej i morzach otaczających Antarktyde 2 stan bądź miejsce, w którym dochodzi do gwatownych zmian, lub w którym mieszają się różnorodne wpływy 4 zastępca burmistrza 9 powóz czterokołowy będący odmianą kabrioletu 10 długie okrycie wierzchnie podszyte futrem, zapinane pod szyją noszone przez prałatów i zakonników w XVI w Polsce 11 coś podobnego pod względem miękkości i lekkości do ptasiego puchu 12 członkini Zakonu Świętej Brygidy 13 wyrób powroźniczy o średnicy 4-8 mm 15 rosyjski malarz i grafik (1859-1937) sceny rodzajowe, portrety 16 dawny instrument muzyczny z grupy chordofonów, przypominający lirę, lutnię i mandolinę 18 francuski taniec dworski popularny w XVI wieku 21 w lodówkach - urządzenie służące do odparowywania czynnika chłodzącego 22 niewielka wyspa rzeczna lub na jeziorze, porosła roślinami różnego typu 23 miasto w Indiach, stolica stanu Sikkim; instytut tybetologii 26 RÓWNONOC 28 kraina we Włoszech nad Morzem Adriatyckim 30 działanie przedsięwzięte w celu ukrycia prawdziwych intencji czy celów działającego 31 Proboscidea - rząd dużych ssaków łożyskowych, do którego zaliczane są żyjące współcześnie słonie; zamieszkują Afrykę i Azję 32 człowiek, który pracuje jako osoba wynajmowana do wykonywania różnych doraźnie potrzebnych prac 34 osoba fizyczna lub prawna prowadząca eksploatację własnego lub cudzego statku 35 płyta tektoniczna (płyta litosfery) znajdująca się w całości pod oceanem 37 drobna, ruchoma część składowa różnych precyzyjnych mechanizmów 39 symbol steradiana - jednostki uzupełniającej układu SI określającej wartość kata bryłowego 40 głębokie naczynie wykorzystywane w różnych dziedzinach przemysłu do różnych prac wymagających czynności typu: płukanie, barwienie, namaczanie 41 koszula kobieca noszona w XVI/XVIII w 42 zespół cech czegoś lub kogoś takiego jak w Anglii, także: stereotypowe cechy uznawane za właściwe Anglikom 43 owad z rzędu chrząszczy, zamieszkujący środowiska wodne 44 zakończenie czegoś, ostatnia wypowiedź w jakiejś kwestii, zdarzenie w jakimś ciągu 45 produkty spożywcze poddane obróbce, mającej zmniejszyć ich objętość oraz wydłużyć trwałość 46 Malurus splendens - gatunek małego ptaka z rodziny chwostkowatych (Maluridae), jeden z 13 przedstawicieli rodzaju Malurus 47 prochronizm - opatrzenie wydarzenia datą wcześniejszą niż jemu właściwa 48 Charadrius leschenaultii leschenaultii nominatywny podgatunek ptaka wyróżniony w obrębie gatunku sieweczka pustynna (Charadrius leschenaultii) 49 pasożyt należący do królestwa grzybów; organizm cudzożywny, pobierający substancje odżywcze z roślin zielonych, zwierząt lub innych grzybów, pełniących wówczas funkcję żywicieli 50 zupa z mieszanki kilku warzyw

Pionowe

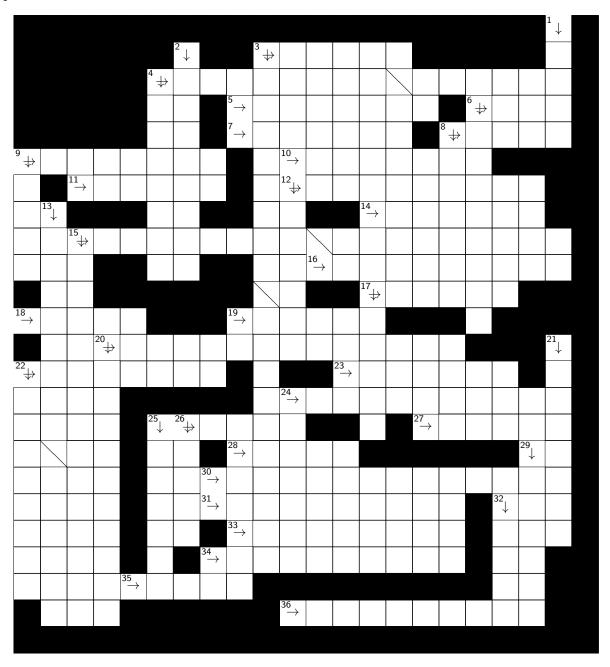
1 miejscowość w Federacji Rosyjskiej u podnóża Uralu Południowego, węzeł kolejowy 2 ktoś, na kogo nie można liczyć; młoda, niedoświadczona i niekompetentna osoba 3 sieć komputerowa znajdująca się na obszarze wykraczającym poza jedno miasto (bądź kompleks miejski) 5 rodzaj lufki, wydłużony ustnik do papierosa 6 włosowata struktura komórkowa; główną funkcją fimbrii jest ułatawianie bakterii przyleganie do innej kmórki 7 jednostka administracyjna państwa 8 przen. czynność, która jest czasochłonna i daje mierne efekty 9 enzym proteolityczny - enzym z klasy hydrolaz katalizujący proteolizę oraz w większości przypadków hydrolizę wiązania estrowego 10 rodzaj cebulki, wykorzystywany przy rozmnażaniu wegetatywnym roślin cebulowych, inaczej: cebulka przybyszowa 14 ogólna teoria względności - teorii grawitacji formułowanej przez Alberta Einsteina w latach 1907-1915, a opublikowanej 20 marca 1916 roku; zgodnie z ogólną teorią względności, siła grawitacji wynika z lokalnej geometrii czasoprzestrzeni 15 tyle, ile mieści się w kruży 17 jednostka liczności fotonów 19 mieszanina dyspersyjna, w której ośrodkiem rozpraszającym jest ciecz lub ciało stałe, a fazą rozproszoną gaz 20 mieszkanka Ałam Aty 22 ptak z rodziny pokrzewkowatych - Hiszpania, Francja, Włochy 24 francuski malarz i grafik (1869-1954) reprezentant fowizmu; kompozycje figuralne, martwe natury, malowidła ścienne, rysunki 25 generał 27 ALKORAN; święta księga muzułmanów zawierająca nauki Mahometa; przepisy dogmatyczne, kultowe i rytualne 29 ósmy miesiąc w roku według kalendarza gregoriańskiego, ma 31 dni 30 słodki, miękki cukierek z masą kakaową w środku, oblany czekoladą i obsypany kolorową posypką 33 letni, jasny kapelusz o płaskiej główce i szerokim rondzie wyplatany z włókien palmy, modny w XIX/XX w; dziś: kapelusz słomkowy o tym kształcie 36 szeregowy członek załogi na statku i okręcie 37 grupa obiektów, która składa się z 16 elementów 38 duchowny odprawiający uroczyste nabożeństwo, prowadzący procesję

1 ryjówka; ssak wielkości myszy o długim tułowiu i wydłużonej głowie, owadożerny, niszczy szkodniki 4 Engraulis capensis - gatunek morskiej ryby z rodziny sardelowatych (Engraulidae) 5 zastępca kuratora w oświacie 6 język, którym posługiwali się orkowie i inni słudzy Saurona w literackim legendarium, wykreowanym przez J. R. R. Tolkiena 8 tkanina z nylonu 9 spis ludności w danym kraju 10 zastępca dyrektora - szefa, kierownika jakiejś instytucji 11 ciecz, będąca skroplonym gazem 12 kawałek gałęzi drzewa, który się oderwał, spadł na ziemię, mniejszy (cieńszy) niż kijek 13 tkanina z mieszanych włókien elany i wełny 14 odstęp czasu między dwoma kolejnymi nowiami Księżyca 15 rodzaj tarczy w kształcie czworokąta, wysokiej (nawet do wysokości ramion dorosłego mężczyzny), z pionową wypukłością pośrodku 16 znana (wręcz pospolita) przyprawa; najczęściej świeża (rzadko suszona) natka cebuli i szczypiorku 17 w wojsku: boczna część ugrupowania bojowego (operacyjnego), odróżniana tradycyjnie od jego centrum 19 niewyraźna mowa spowodowana jakimś utrudnieniem w wypowiadaniu słów 20 dziecko, które urodziło się już po śmierci ojca 21 przestępstwo, często dotyczące wyższych sfer lub osób zaufania publicznego, które ma potencjał medialny 22 władze naczelne marynarki wojennej w niektórych państwach np. w Anglii 24 chemioterapeutyk z grupy chinolonów o działaniu bakteriobójczym 25 nabicie, nadzianie czegoś na szpikulec, ostry przedmiot 26 (1895-1974), pisarz węgierski, pionier realizmu socjalistycznego; "Cisa płonie", "Bitwa pod Teatrem Komediowym", "Rapsodia karpacka" 28 samodzielna twierdza panująca nad miastem 29 odmiana języka angielskiego używana w Stanach Zjednoczonych Ameryki 30 kompozytor niemiecki (1810-1849); opera komiczna 'Wesołe kumoszki z Windsoru' 32 nazwa literowa pierwszego dźwięku w gamie, także od niej bierze oznaczenie tonacja, której toniką jest c 33 polski zakonnik franciszkański, założyciel zgromadzenia albertynów i albertynek, powstaniec, malarz, święty Kościoła katolickiego, znany z pełnej poświęcenia pracy dla biednych i bezdomnych 34 liczba 100, numer 100 35 lekarz niemiecki (1799-1854); opisał zespół nadczynności tarczycy 36 FALEZA; urwisty brzeg morski 37 cecha czegoś, co pod względem aromatu przypomina mydło 38 Phaps elegans - gatunek ptaka z rodziny gołębiowatych (Columbidae); występuje w Australii 39 produkt tworzony z liści tytoniu, który można skonsumować, używać jako formy pestycydów lub jako lekarstwa 40 Pelecanidae - rodzina ptaków z rzędu pelikanowych (Pelecaniformes)

Pionowe

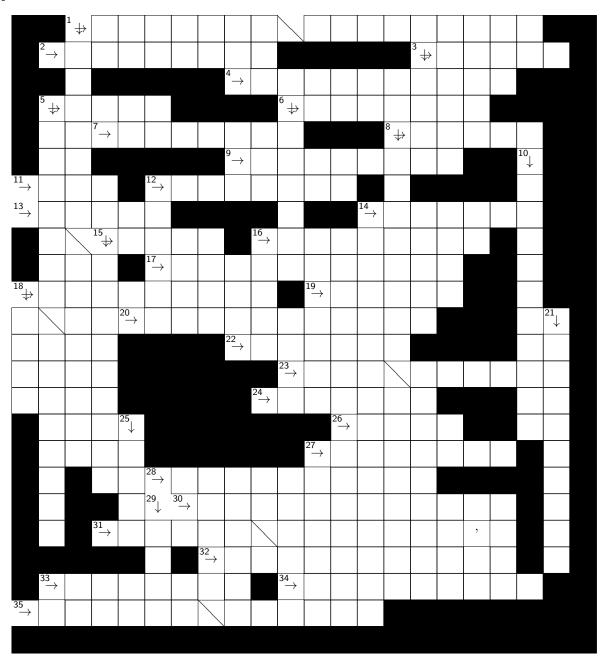
1 urządzenie elektroniczne, służące do nagrywania obrazu na taśmie wideo poprzez zamianę sygnałów optycznych na sygnały elektryczne 2 dawna (bita w latach 1873-1919) jednostka zdawkowa w Japonii; 1/1000 jena, 1/100 sena, 1/10 funa 3 zachowanie seksualne niebędące obcowaniem płciowym, obecnie określane jakoinna czynność seksualna 4 mówienie za dużo, niepotrzebnie, ponad miarę 7 Dasyprocta leporina - gatunek gryzonia z rodziny agutiowatych, żyjący w gęstych i wilgotnych lasach Brazylii, Gujany Francuskiej, Gujany, Surinamu, Trynidadu i Tobago i Wenezueli; introdukowany na Dominice, Grenadzie i Wyspach Dziewiczych 11 Lophius piscatorius - ryba morska z rodziny żabnicowatych (Lophiidae), nazywana też diabłem morskim 14 słone jezioro w Federacji Rosyjskiej na Nizinie Nadkaspijskiej, powierzchnia 152km , wydobycie soli 18 racka, tucerna - jedna z ras owcy hodowanej głównie na Węgrzech, użytkowana trojako - dostarczała mięsa, mleka i wełny; pierwotnie występowała na stepach i obszarach trawiastych 19 Pongo - rodzaj dużych małp człekokształtnych; występuje jedynie w lasach deszczowych na Borneo i Sumatrze 20 mieszkanka Zabuża 22 błąd związany z zastosowaniem w metodzie numerycznej przybliżenia oryginalnego zagadnienia w sposób zmieniający jego właściwości matematyczne 23 makaron pocięty na małe, cieniutkie paseczki 24 osoba pochodząca ze wschodniego Londynu, posługująca się gwarą miejską nazywaną cockney 25 fiński astronom i geodeta (1891-1971), autor koncepcji triangulacji satelitarnej 26 ur. 1928r, dramaturg i dziennikarz, autor tekstów seriali telewizyjnych ("Dom"),słuchowisk radiowych ("Matysiakowie") 27 instytucja o charakterze państwowym lub społecznym, która zrzesza wybitnych artystów lub uczonych w celu współpracy 31 ABAJA 35 w chemii: symbol uranu

3 wierzchnia, płaska część kowadła wykonana z gładkiej, twardej stali 4 Magnolia fraseri - gatunek drzew, należący do rodziny magnoliowatych 5 wariant litery 6 malarz flamandzki (1611-61), martwe natury, często z trofeami myśliwskimi, kwiatami i owocami 7 przewód wentylacyjny wystający ponad dachem 8 Kerodon rupestris - gatunek gryzonia z rodziny marowatych, występujący we wschodniej Brazylii 9 węgierscy i południowosłowiańscy partyzanci występujący zbrojnie przeciw Turkom 10 piłkarz nigeryjski, napastnik C.F.Barcelona 11 ur. 1937 r., dyrygent włoski, prowadził paryską 'Grand Opera' 12 inna nazwa drinka z żubrówki tatanka 14 BARYŁKA; beczułka, amerykańska jednostka objętości równa 1,6 hl 15 polityka, której celem jest wspieranie działań prowadzących do wyrównania warunków ekonomicznych i społecznych w mniej rozwiniętych regionach Unii Europejskiej w formie dotacji na rozwój infrastruktury, potencjału gospodarczego i ludzkiego, innowacji i badań naukowych oraz zrównoważonego rozwóju 16 zespół działań mających zapobiec niepożądanym skutkom 17 wielka powódź obejmująca duży obszar 18 twórczość Kanta, zbiór jego myśli i poglądów 19 porcja kefiru, zazwyczaj jego opakowanie (kubeczek, kartonik), choć może to też być porcja podana w naczyniu, np. zamówiona w lokalu gastronomicznym 20 czynność lub zespół czynności wykonywanych z myślą o jakimś innym przyszłym wydarzeniu, o czymś, co ma nastąpić 22 fizykochemik ur. w 1912 r., profesor Politechniki Warszawskiej, skonstruował elektrolizer z obwodem wtórnym 23 pływak rosyjski, mistrz olimpijski z Atlanty w skokach z wieży 24 niezależny związek lóż wolnomularskich 26 jednostka indukcji magnetycznej 27 PACHOŁ, KNECHT; słupek na pokładzie lub nabrzeżu służący do cumowania 28 angielski poeta i prozaik (1873-1956), liryka przesączona baśniową fantastyką 30 dział telekomunikacji zajmujący się tworzeniem i likwidacją łączy telekomunikacyjnych 31 szklarnia do uprawiania rozsady 33 narzędzie, które służy do obserwacji odległych obiektów poprzez zbieranie promieniowania elektromagnetycznego (np. światła widzialnego) 34 występowanie zwiększonej lub zmniejszonej aktywności ruchowej 35 ryba z rodziny karpiowatych 36 IGLICZNIA drzewo z rodziny motylkowatych o pniu i gałęziach pokrytych cierniami, w Polsce uprawiana w parkach

Pionowe

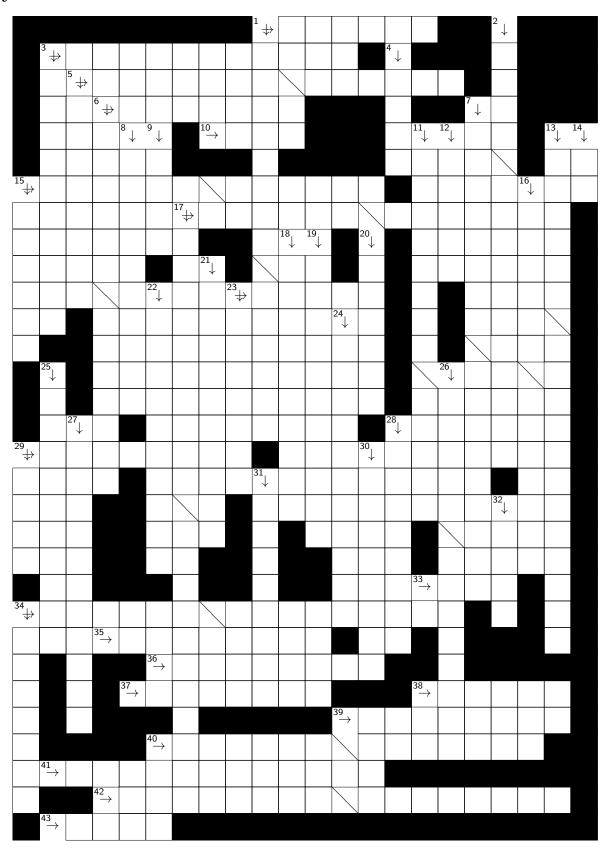
1 organizacja polityczno-wojskowa powstała 24 sierpnia 1949 na mocy podpisanego 4 kwietnia 1949 Traktatu Północnoatlantyckiego 2 Glaux L. - rodzaj roślin z rodziny pierwiosnkowatych 3 różnica pomiędzy kwotą, jaką nabywca jest skłonny zapłacić za określoną ilość dobra, a kwotą jaką musi rzeczywiście zapłacić; jest miarą korzyści czerpanej z konsumpcji danej ilości dobra; stanowi jedną z kluczowych kategorii analizy w ekonomii dobrobytu 4 miejsce ostrej rywalizacji 6 taktomierz; przyrząd do regulowania szybkości tempa przy wykonaniu utworu muzycznego 8 instrument dęty blaszany z grupy aerofonów ustnikowych, podobny do trąbki 9 element tokarki lub szlifierki zakończony stożkiem 12 mały nóż chirurgiczny o obustronnym ostrzu, posiadającym wybrzuszenie; stosowany do nacięć w celach drenażu 13 Hyla avivoca - gatunek płaza bezogonowego z rodziny rzekotkowatych, zamieszkujący bagna 15 sportowiec zajmujący się spadochroniarstwem zawodowo lub hobbystycznie 17 maser pracujący jako generator drgań o częstotliwości radiowej 20 zakonnik ze zgromadzenia marianistów 21 miasto w Anglii nad Morzem Północnym, znany ośrodek wypoczynkowy 22 bułka z grubo mielonej (razowej) mąki pszennej 25 kretojeż bezogonowy, tenrek zwyczajny, Tenrec ecaudatus - gatunek ssaka z rodziny tenrekowatych, jedyny przedstawiciel rodzaju Tenrec; występuje na Madagaskarze, natomiast na Komorach, Seszelach, Mauritiusie i Reunionie został introdukowany początkowo jako pokarm dla pracowników plantacji 26 lis workowaty; torbacz z rodziny pałanek 29 zatoka między Płw Labradora a prowincją Ontario (Kanada) część Zatoki Hudsona 32 dawna (1977-1999) jednostka zdawkowa w Angoli; 1/100 kwanzy

1 odprawa celna wolna od należności przywozowych 2 wędka wykonana z włókna węglowego 3 amerykański filozof i logik (1901-85); badanie wartości poznawczej twierdzeń naukowych 4 cecha człowieka: zgryźliwość, złośliwość, uszczypliwość 5 Gracz; ur. w 1941 r. malarz, uprawia malarstwo, rysunek i grafikę 6 silny cios pięścią zwłaszcza w twarz 7 znamię, charakterystyczna cecha, znak czegoś 8 KOTEW; klamra spinająca mury 9 miękkie podparcie dla głowy, rodzaj worka wypchanego czymś miękkim (np. pierzem, włosiem) używanego jako element pościeli 11 jednoroczna roślina zielna lub bylina, uprawiana dla włókna otrzymywanego z łodyg i oleju z nasion, tzw. siemię 12 wieś w województwie mazowieckim 13 przedział czasowy 14 kąt między płaszczyzną południka niebieskiego i płaszczyzną przez dany obiekt oraz przez zenit i nadir 15 nabój wystrzeliwany z broni palnej 16 różnice wysokości miedzy dwoma dźwiekami współbrzmiacymi lub następującymi po sobie 17 proces rzeźbotwórczy polegający na wymywaniu zwietrzeliny i gleby oraz ich przemieszczeniu w dół stoku przez wodę deszczową lub roztopową. 18 Panaeolus - rodzaj grzybów należący do rzędu pieczarkowców, jego przynależność do którejś z rodzin jest niepewna 19 wypiek, wypiekanie, pieczenie 20 Ceratomorpha - podrząd ssaków z rzędu nieparzystokopytnych; należą do niego rodziny: nosorożcowate i tapirowate 22 drink zawierający równe ilości szampana (lub innego wina musującego) i soku z cytrusów (najczęściej pomarańczowego) 23 Sambucus nigra - gatunek rośliny z rodziny piżmaczkowatych (Adoxaceae), dawniej zaliczany był także do rodziny bzowatych (Sambucaceae) i przewiertniowatych (Caprifoliaceae) 24 pomieszczenia służące do przechowywania podczas postoju pojazdów strażackich i szynowych 26 część ręki człowieka 27 bliźnię, określane tak przez nierozłączność z drugim bliźnięciem 28 duża intensywność koloru 30 zapylanie kwiatów pyłkiem przenoszonym przez owady 31 absolutna skala termometryczna opracowana przez Williama Rankine'a, w skali tej zero oznacza najniższą możliwą temperaturę, jaką może mieć kryształ doskonały, w którym ustały wszelkie drgania cząsteczek (zero bezwzględne); jest odpowiednikiem skali Kelwina dla stopni Fahrenheita 32 różne sposoby przetwarzania i przechowywania żywności, których celem jest wydłużenie jej trwałości i zapewnienie bezpieczeństwa jej spożycia 33 zakaźna lub pasożytnicza choroba zwierząt bądź przez zwierzęta tylko roznoszona, przenosząca się na człowieka poprzez kontakt bezpośredni lub surowce pochodzenia zwierzęcego, rzadziej drogą powietrzną 34 wielki eurazjatycki jeleń z epoki lodowcowej o rozpiętości poroża do 4 m 35 sytuacja mająca miejsce, gdy specjaliści wysokiej klasy skłaniani są do podejmowania pracy w krajach uprzemysłowionych oraz zapewnianie im są lepsze warunki ekonomiczne

Pionowe

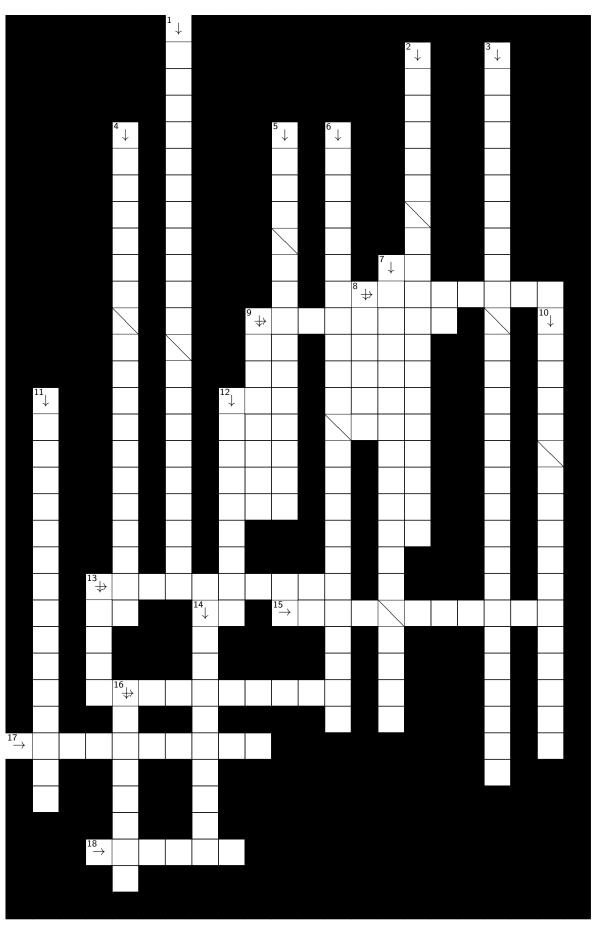
1 kwota pieniężna przeznaczane na świadczenia społeczne: ubezpieczenia, pomoc społeczną, świadczenia rodzinne i wydatki związane z polityką rynku pracy; także pieniądze przeznaczane na funkcjonowanie instytucji publicznych zarządzających tymi świadczeniami 3 pojazd, który wskutek uszkodzeń lub starości przestał nadawać się do użytku 5 pochodna hemu, która zawiera trójwartościowy atom żelaza (Fe3+) powstający z hemoglobiny bądź hemu pod wpływem działania bardzo silnych związków utleniających 6 człowiek, który lata za pomocą jakiegoś pojazdu, zwykle: członek załogi, obsługi tego pojazdu 8 układowa choroba nowotworowa układu chłonnego (chłoniak), zajmująca węzły chłonne i pozawęzłową tkankę limfatyczną 10 Pterorhynchus - rodzaj pterozaura z rodziny ramforynchów; występował w jurze późnej na terenie współczesnej Mongolii Wewnętrznej i Chin 15 osoba, która często kłamie, mówi nieprawdę 18 zwierzę z dydelfów; drapieżnik wielkości kota 21 mieszkaniec kraju związkowego Tyrol 25 średniowieczna pieśń religijna 29 historyczne narzędzie kary; obręcz lub obręcze żelazne składające się z dwóch zamykanych części, przytwierdzone łańcuchem lub powrozem do pręgierza, portalu ratusza lub kościoła, czasem przy wejściu do dworu, wkładane na szyję lub rękę skazańcom i zamykane na kłódkę

1 środowisko wód podziemnych, zamieszkane przez specyficzną faunę (nazywaną stygonem, stygofauną) 3 Zygodon - rodzaj mchów z rodziny szurpkowatych; mchy nadrzewne rosnące w poduszkowatych darniach 5 Allantus cinctus - owad z rodziny pilarzowatych, szkodnik róż 6 grupa artystów działających w XII-XIV w. w Rzymie $10 \text{ kod ISO } 4217 \text{ dolara liberyjskiego } 15 \text{ Cupressus goveniana } 10 \text{ kod ISO } 4217 \text{ dolara liberyjskiego } 15 \text{ Cupressus goveniana } 10 \text{ kod ISO } 4217 \text{ dolara liberyjskiego } 15 \text{ Cupressus goveniana } 10 \text{ kod ISO } 4217 \text{ dolara liberyjskiego } 15 \text{ Cupressus goveniana } 10 \text{ kod ISO } 4217 \text{ dolara liberyjskiego } 10 \text{ kod ISO } 4217 \text{ dolara lib$ - gatunek z rodziny cyprysowatych (Cupressaceae); pochodzi z Ameryki Północnej, gdzie występuje na kilku stanowiskach wyłącznie w stanie Kalifornia 17 rodzaj tańca wykonywanego głównie (ale nie wyłącznie) przez kobiety, pochodzi z terenów Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej, polegający na ruchach biodrami i mięśniami brzucha 23 tyle ile mieści się w specyficznym sztywnym opakowaniu do transportowania butelek, w którym każda butelka ma wyodrębnione miejsce 29 koszula ze sztucznego materiału, która nie wymaga prasowania, modna w późnym PRLu 33 kod ISO 4217 dolara kanadyjskiego 34 kredyt preferencyjny przeznaczony dla studentów; jest on wypłacany co miesiąc w czasie trwania roku akademickiego, a jego spłatę można rozpocząć najpóźniej dwa lata po ukończeniu studiów 35 roztwór komercyjnie dostępnego krochmalu używany w celach przemysłowych, spożywczych, higienicznych 36 zdrobniale: lisica - samica lisa 37 niedźwiedź malajski; czarny niedźwiedź z białą podkową na piersi, roślino- i owadożerny 38 kategoria gramatyczna czasownika określająca, jak podmiot zdania ma się do stanu lub czynności określonej przez orzeczenie 39 wyjatkowo piękna kobieta 40 system dźwiękowy porządkujący materiał dźwiękowy w ten sposób, że jedne dźwięki są zależne od innych na zasadzie swoistej hierarchii 41 stopień, w jakim można skorygować wadę postawy 42 Poecilotheria ornata - gatunek nadrzewnego ptasznika, występujący w rejonach górskich Sri Lanki 43 przykrycie osłaniające pomieszczenia budowli przed opadami atmosferycznymi, słońcem, wiatrem itp

Pionowe

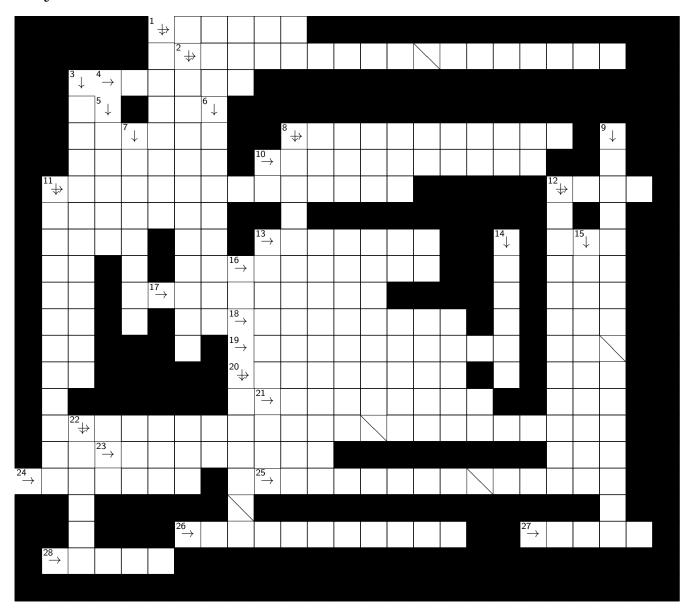
1 sprzeciw wobec czegoś 2 nieorganiczny związek chemiczny z grupy wodoroweglanów, wodorosól kwasu węglowego i sodu 3 wieś w Polsce położona w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie nakielskim, w gminie Szubin 4 mieszkaniec Arabii, człowiek pochodzenia arabskiego 5 enzym katalizujący przenoszenie wodoru na tlen, w wyniku czego powstaje woda lub nadtlenek wodoru 6 jeden z rodzajów wyrobów ściernych przeznaczonych do obróbki ściernej powierzchni przedmiotów wykonanych z takich materiałów jak drewno, metal, tworzywa sztuczne 7 Discoglossus sardus - gatunek płaza bezogonowego z rodziny ropuszkowatych, występujący na wyspach Morza Tyrreńskiego - Sardynii, Korsyce, Monte Cristo i Isles d'Hyeres 8 ktoś, kto bardzo dużo pracuje, jest pracowity 9 azjatycka wyspa we wschodniej części Morza Śródziemnego, często traktowana jako część Bliskiego Wschodu, czasami jednak zaliczana do Europy, historycznie, kulturowo i politycznie stanowiaca cześć Europy 11 w rugby - jedna z dwóch formacji w rugby 12 żubr amerykański, Bison bison - duży ssak łożyskowy z rodziny krętorogich, rzędu parzystokopytnych, największy obecnie ssak Ameryki Północnej; zamieszkuje prerie oraz rzadkie, prześwietlone lasy Ameryki Północnej 13 odmiana skalenia wykazująca efekt awenturyzacji przejawiających się w obserwowanych radialnie migotliwych refleksach w odcieniach czerwonawych, niekiedy zielonkawych lub żółtawych 14 telewizja, dział telekomunikacji zajmujący się przekazywaniem ruchomego obrazu oraz dźwięku na odległość 15 podpokładowa podpora ustawiona między dnem a pokładem statku wodnego 16 Oplurus cyclurus - gatunek gada z rodziny madagaskarkowatych, występujący na Madagaskarze 17 salamandra egejska, Lyciasalamandra helverseni - gatunek płaza ogoniastego z rodziny salamandrowatych, występujący na wyspach Kasos, Karpathos i Saria oraz w południowo-zachodniej Turcji 18 Ornithosuchus - drapieżny wymarły archozaur z grupy Crurotarsi; żył w triasie około 220 mln lat temu na terenie dzisiejszej Szkocji 19 mieszkaniec Zabłocia - wsi na Śląsku Cieszyńskim 20 gatunek pieśni lub piosenki miłosnej pojawiający się w poezji mieszczańskiej w XVI i XVII wieku 21 jeleniowate, Cervidae - rodzina ssaków z rzędu parzystokopytnych, do której należą zwierzęta o kostnym, pełnym porożu (w przeciwieństwie do rogów) ulegającym u większości gatunków corocznej zmianie; zamieszkują lasy, lasostepy, tereny bagniste i tundrę wszystkich kontynentów poza Australią, gdzie niektóre gatunki zostały introdukowane 22 mieszkaniec Egiptu, człowiek pochodzenia egipskiego 23 włókno okrywające nasiona drzew i krzewów tej rośliny stanowiące surowiec do wyrobu przędzy, nici i celulozy, także tkanina z tego włókna 24 mężczyzna-striptizer, świadczy też inne usługi kobietom, umila czas 25 kobieta/dziewczyna, która podchodzi do czegoś bardzo entuzjastycznie, uwielbia coś (także robić) 26 część kabla zasilającego 27 cecha zachowania, o ordynarnym, prostackim zachowaniu 28 miasto i port w Meksyku (Guerrero) nad Oceanem Spokojnym, światowej sławy kapielisko i ośrodek turystyczno-wypoczynkowy 29 porcja kawy tj. napoju z zaparzonej kawy 30 potrawa, dodatek z jarzyn 31 to opracowana przez Rudolfa Steinera w roku 1911, inspirowana antropozofią sztuka poruszania się przy muzyce i odpowiednich tekstach (przypomina formą taniec) 32 w sztuce - odmiana pop-artu 34 mały znak

8 element układu kierowniczego, który służy do przeniesienia momentu obrotowego z koła kierownicy na przekładnię kierowniczą, co zapewnia proporcjonalny skręt kół samochodu 9 Yinlong - rodzaj prymitywnego ceratopsa, żyjący w okresie późnej jury na terenach Azji; osiągał około 1,2 metra długości 13 ktoś, kto jest własnością innej osoby lub instytucji, która może nim dowolnie rozporządzać 15 Astacus leptodactylus syn. Pontastacus leptodactylus - jeden z występujących w Polsce gatunków raków, skorupiak (Crustacea) z rzędu dziesięcionogów (Decapoda) 16 zdrobniale: kołek - najczęściej drewniany, podłużny element, czasami ma zaostrzony koniec, może być np. częścią płotu 17 Annona cherimola - gatunek drzewa z rodziny flaszowcowatych 18 moment stanowiący punkt odniesienia w opisie liczbowym zjawiska astronomicznego

Pionowe

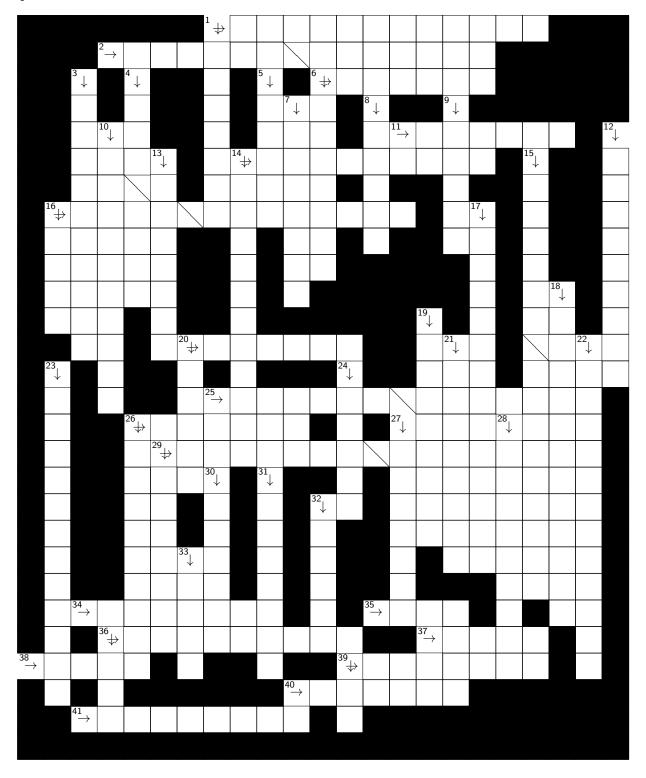
1 zasób rzeczy nieruchomych i ruchomych wraz ze związanymi z nim wartościami duchowymi, zjawiskami historycznymi i obyczajowymi, uznawany za godny ochrony prawnej dla dobra społeczeństwa i jego rozwoju oraz przekazania następnym pokoleniom z uwagi na zrozumiałe i akceptowane wartości historyczne, patriotyczne, religijne, naukowe i artystyczne, mające znaczenie dla tożsamości i ciągłości rozwoju politycznego, społecznego i kulturalnego, dowodzenia prawd i upamiętniania wydarzeń historycznych, kultywowania poczucia piękna i wspólnoty cywilizacyjnej 2 bilet uprawniający do odbycia określonej ilości przejazdów po cenie niższej niż regularna 3 chromosom, w którym centromer położony jest w pobliżu środka chromosomu, ale nie w środku, co sprawia, że podczas metafazy i anafazy przybiera kształt litery L 4 uroczyste obchody zmartwychwstania Jezusa w religiach chrześcijańskich 5 zimny, emulsyjny sos na bazie oliwy z dodatkiem surowego żółtka 6 Ambystoma mexicanum - endemiczny słodkowodny gatunek drapieżnego płaza ogoniastego z rodziny ambystomowatych (Ambystomatidae); cechą charakterystyczną tego gatunku jest zjawisko neotenii, czyli zdolność do rozmnażania się płciowego postaci larwalnej 7 koncepcja dotycząca zależności pomiędzy średnią stopą wzrostu dochodu per capita a początkowym poziomem tego dochodu 8 model samochodu osobowego klasy B produkowany od 2004 roku przez markę Dacia we współpracy z koncernem Renault, do którego należy marka $\, 9 \,$ ćwiczenie ujeżdzeniowe w jeździectwie jest to ruch boczny, w którym głowa konia jest zwrócona w kierunku ruchu, łopatki przesuwają się po torze równoległym do ściany, zad skierowany jest do wewnątrz, a kończyny zewnętrzne krzyżują sięponad wewnętrznymi 10 wyodrębniony zespół nieruchomości, w skład którego wchodzi również nieruchomość, na której znajduje się infrastruktura techniczna pozostała po restrukturyzowanym lub likwidowanym przedsiębiorcy 11 nieprawidłowy, przyspieszony lub pogłębiony oddech 12 u Kanta: rzecz sama w sobie, niepoznawalny przedmiot, manifestujący się przez zjawiska, niedostępny poznaniu zmysłowemu 13 zawodowy żołnierz, czesto oceniany stereotypowo jako osoba o wojskowych (oszczędnych, szorstkich, ale i rubasznych, prostackich) manierach i konserwatywnych poglądach, posądzana o tępotę, upartość i ciężki charakter 14 najwyższy stopień oficerski w grupie oficerów starszych 16 w fotografice: obiektyw anastygmatyczny złożony z trzech członów

1 rodzaj posiłku kuchni japońskiej, mający postać pojedynczej porcji na wynos, kupowanej w punktach gastronomicznych lub przygotowywanej w domu 2 dział matematyki zajmujący się badaniem funkcji zmiennej rzeczywistej lub zespolonej w oparciu o podstawowe dla tej dyscypliny matematycznej pojęcia pochodnych i całek 4 chrząszcz drapieżny o bardzo skróconych pokrywach, padlinożerny, grzybożerny lub humusożerny 8 cecha produktu, który można zjeść 10 rodzaj organizacji społecznej, zazwyczaj posiadającej osobowość prawną, której istotnym substratem są jej członkowie (korporanci) 11 piroksen charakteryzujący się jednoskośną strukturą krystaliczną 12 miejsce przeznaczenia 13 gazotron z katodą torowaną wypełnioną argonem 16 w judaizmie otchłań dla grzeszników 17 Cyclanthus - rodzaj wieloletnich roślin naziemnopączkowych z rodziny okolnicowatych 18 pszczoły bezżądłowe, pszczoły bezżadłe, Meliponini - plemie z rodziny pszczołowatych; należy do niego około 250 gatunków, występujących w krajach tropikalnej i subtropikalnej strefy Afryki, Azji, Australii i Ameryki 19 członek ruchu ewangelickiego na Mazurach, powstałego w ramach protestu przeciwko germanizacji Mazurów 20 krążenie we krwi toksyn bakteryjnych (jak przy błonicy i tężcu), zwierzęcych (przy ukąszeniu żmii) lub roślinnych; u ludzi stanowi główną przyczynę zgonów okołoporodowych matek i noworodków 21 tkanina jutowa lub konopna pokryta warstwą zmiękczonego i zabarwionego polichlorku winylu; wykładzina podłóg, stołów laboratoryjnych itp 22 Adiantum tenerum Sw. - gatunek paproci z rodziny adiantowatych lub orliczkowatych; występuje w Ameryce Środkowej od Florydy i północnego Meksyku na północy, do Wenezueli na południu 23 astronom francuski (1811-77), prace z mechaniki nieba 24 świr, szalona głowa, osoba, o której można powiedzieć, że jest zakręcona (zazwyczaj: na jakimś punkcie) 25 główne drzwi w ikonostasie w cerkwiach, otwierane tylko podczas nabożeństwa 26 ELEWON 27 wypadnięcie maszyny z synchronizmu w elektrotechnice 28 kryptyda, drapieżne zwierzę, które powoduje zniszczenia w przestrzeniach zurbanizowanych

Pionowe

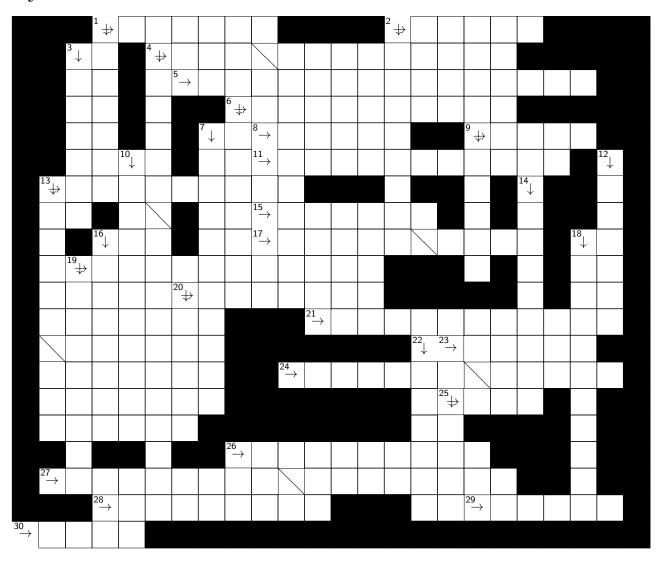
1 kanton w środku Szwajcarii, obszar 1,5 tyś. km2, stolica Lucerna 2 cecha człowieka, który jest stanowczy, postępuje stanowczo 3 Salticidae - kosmopolityczna rodzina pająków, które nie tkają sieci, tylko polują skacząc na swoją ofiarę; w skład rodziny, mającej minimum 65 mln lat, wchodzi ok. 5600 tysięcy gatunków przynależących do blisko 600 rodzajów, co czyni je najliczniejszą rodziną wśród pająków z ok. 13 proc. wszystkich gatunków; w Polsce stwierdzono występowanie 59 gatunków 5 Schoenoplectus Palla rodzaj roślin kłączowych z rodziny ciborowatych 6 w sportach - rękawica do łapania czegoś (np. piłki, krążka itp.) 7 hodowlana rasa angielskiego gołębia lotnego 8 statek specjalnie wyposażony w prowadnice i przeznaczony do przewozu kontenerów, przy założeniu ich pionowego załadunku i wyładunku 9 stopień wojskowy wprowadzony w Polsce w 1992 roku i oznaczany jedną gwiazdką na naramienniku 11 ktoś, kto przerabia coś, zajmuje się przerabianiem czegoś, np. zdjęć, tekstów 12 ironicznie: wypaczona postępowość, w której ludzie zatraceni są w dążeniu do realizacji założonych postępowych idei bez liczenia się ze stratami, jakie może to przynieść 14 jest to cząstka budowy formalnej utworu, składająca się z dwóch lub kilku motywów, tworzących zamkniętą myśl muzyczną i określoną całość wyrazową 15 komisja organizująca zawody sprotów wodnych 20 ford z dawnego modelu T 22 solandra, Acanthocybium solandri - gatunek morskiej ryby z rodziny makrelowatych (Scombridae)

1 autotroficzny organizm pozyskujący pożywienie na drodze fotosyntezy 2 dochód bez stałego angażowania własnej pracy 6 hawańskie cygaro 11 rozgrzewający napój rosyjski na bazie miodu, znany od XII wieku 14 dziedzina medycyny zajmująca się leczeniem chorobliwej otyłości 16 żubr węgierski, Bison bonasus hungarorum - podgatunek żubra, łożyskowca z rodziny krętorogich, rzędu parzystokopytnych; żył na terenie południowych Karpat i Siedmiogrodu, wymarł około 1790 lub w 1762 roku 20 to, co przynosi dumę swym pięknem, coś, czego prymarną funkcją (powodem istnienia) nie jest estetyka, lecz może być uważane za (rozważane jako) przymiot 25 stawka do zapłaty obliczana od wysokości podatku 26 bułgarski kompozytor i pianista (1904-1974); dyrektor Opery Narodowej 29 choroba, w której dochodzi do jałowej martwicy głowy kości udowej 34 zwarta struktura duszpasterska obejmująca część diecezji, kilka parafii 35 BOLEŃ 36 mieszkanka Malawi, kobieta pochodzenia malawijskiego 37 przedłużenie damskiej sukni ciągnące się z tyłu po ziemi 38 azjatycki ptak z rodziny dzięciołowatych 39 rodzaj leczniczej kąpieli, podczas której chory jest zanużony w wodzie z rozpuszczonym dwutlenkiem węgla; stosowana w leczeniu chorób serca 40 owad 41 reakcja na jakieś zdarzenie

Pionowe

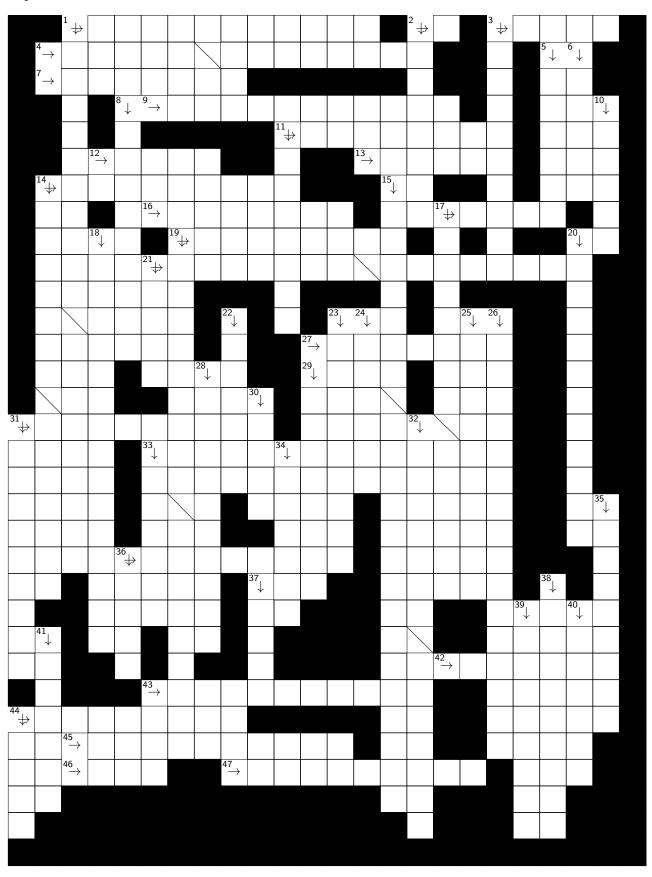
1 człowiek, który wyznaje lub głosi herezję, czyli poglądy sprzeczne z dogmatami wiary katolickiej 3 osoba trenująca konie, zabierająca je na przejażdzkę, zapewniająca im niezbędny ruch 4 pokarm, chleb 5 w prawosławiu i katolicyzmie wschodnim świątynia o szczególnym znaczeniu, wyróżniająca się rozmiarami i znaczeniem dla kultu w danym mieście lub regionie 6 czarny niedźwiedź z małym półksiężycem na piersi - Płw. Indyjski, Cejlon 7 charakterystyczny śpiew lub melodia 8 osoby siedzące w/na jednej ławce 9 miasto w płn. części Litwy nad jeziorem Szyrwena 10 dwudziesty dzień (najczęściej bieżącego lub przyszłego) miesiąca 12 migowy język krasnoludów w literackim legendarium, wykreowanym przez J. R. R. Tolkiena 13 międzynarodowy port lotniczy w Sztokholmie 14 dokument 15 Picea koraiensis - gatunek z rodziny sosnowatych 16 wzniesienie, spiętrzenie czegoś powstałe wskutek działania jakichś sił, czynników, zjawisk 17 ultramontanista - zwolennik ultramontaizmu 18 człowiek, który gra na instrumencie klawiszowym 19 powstanie chłopów francuskich w XIV wieku 20 Giovanni, ur. w 1786r. włoski optyk i astronom - botanika mikroskopowa 21 Dichodontium - rodzaj mchów z rodziny widłozębowatych 22 kobieta, która dokonuje napaści, jest agresywna wobec kogoś 23 Chauliodus - rodzaj drapieżnych ryb głębinowych z rodziny wężorowatych (Stomiidae) 24 jedno z podstawowych pojęć matematycznych, zbiór w sensie matematycznym i logicznym 26 Hypsibema - rodzaj roślinożernego dinozaura z nadrodziny hadrozauroidów (Hadrosauroidea); żył w okresie późnej kredy (83-71 mln lat temu) na terenach Ameryki Północnej; długość ciała 9 m, wysokość 4 m, cieżar 2,5 t 27 członek komunistycznej organizacji młodzieżowej 28 ogólna nazwa soli kwasu halogenowodorowego: fluorowodorowego, chlorowodorowego, bromowodorowego lub jodowodorowego 29 potoczne określenie uroczystego występu, z jakiejś szczególnej okazji lub przed wyjątkową publicznością 30 Viburnum - rodzaj roślin zaliczany w systemach APG do rodziny piżmaczkowatych (Adoxaceae), wcześniej wyodrębniany był w monotypową rodzinę kalinowatych (Viburnaceae) lub włączany był do przewiertniowatych (Caprifoliaceae) 31 pochlebna opinia na temat kogoś lub czegoś cieszącego się uznaniem 32 człowiek, który jest biedny (chodzi w połatanych ubraniach), ale nie jest postacią nieszczęśliwą, nie traktuje się go też jednak poważnie 33 miasto w Maroku nad Oceanem Atlantyckim, tworzy z Rabatem prefekturę miejską; port lotniczy 36 garnek pokaźnych rozmiarów 39 jeden z głównych języków chińskich, używany powszechnie w Chinach

1 ur. 1895
r, angielski poeta i prozaik; "Ja Klaudiusz", "Córka Homera" 2 miasto w Austrii (Dolna Austria) port u ujścia rzeki Krems do Dunaju 4 źródło nieskończonego bogactwa, dostatku i dobrobytu 5 zwolennik socjaldemokracji lub członek partii socjaldemokratycznej 6 klacz tej samej matki, ale innego ojca 8 jednostka zdawkowa w Austrii; 1/100 szylinga austriackiego 9 miasto we Włoszech (Lombardia) nad Addą; ośr. handlowy, ważny węzeł drogowy 11 czyjeś oblicze, twarz, to, jak ktoś wygląda z twarzy 13 Hydrobatinae - podrodzina ptaków z rodziny nawałnikowatych (Hydrobatidae) w rzędzie rurkonosych (Procellariiformes) 15 bardzo wytrzymałe drewno pozyskiwane z wielu gatunków drzewa o tej samej nazwie, najczęściej jest to chmielograb wirginijski; wykorzystywane do produkcji mebli, szpul, narzędzi, części instrumentów muzycznych 17 Crataegus - ludowa nazwa głogu, której użycie jest charakterystyczne dla południowych rejonów Polski miedzy Krakowem a Kielcami, powiązana być może z kształtem owocu, kojarzonym z pośladkami 19 ten, kto panuje nad piorunami; używane w stosunku do bóstw, przede wszystkim Zeusa-Jowisza 20 przyrząd do wygładzania nierównej powierzchni 21 mieszkaniec Numidii, starożytnego państwa w Afryce 23 wielkocząsteczkowy, białkowy katalizator rekacji chemicznych dotyczących żywych organizmów; powstaje w każdym żywym organizmie, reguluje przebieg zachodzących w nim procesów 24 stawka opłaty celnej 25 jednoroczna roślina zielna, rzadziej bylina o owocu w postaci wielonasiennej torebki zwanej makówką 26 WODNOSAMOLOT, WODNOPŁAT; samolot o specjalnej budowie mogacy startować i lądować na wodzie 27 pojemnik używany do przechowywania, przygotowywania potraw w kuchni, a także do ich spożywania. 28 organizmy odżywiające się szczątkami organicznymi - żyją w glebie, ściółce leśnej itp. np. dżdżownica 29 płytkie metalowe naczynie do gotowania itp.; obecnie ma zastosowanie w warzelniach soli 30 dolna belka wiązania dachowego

Pionowe

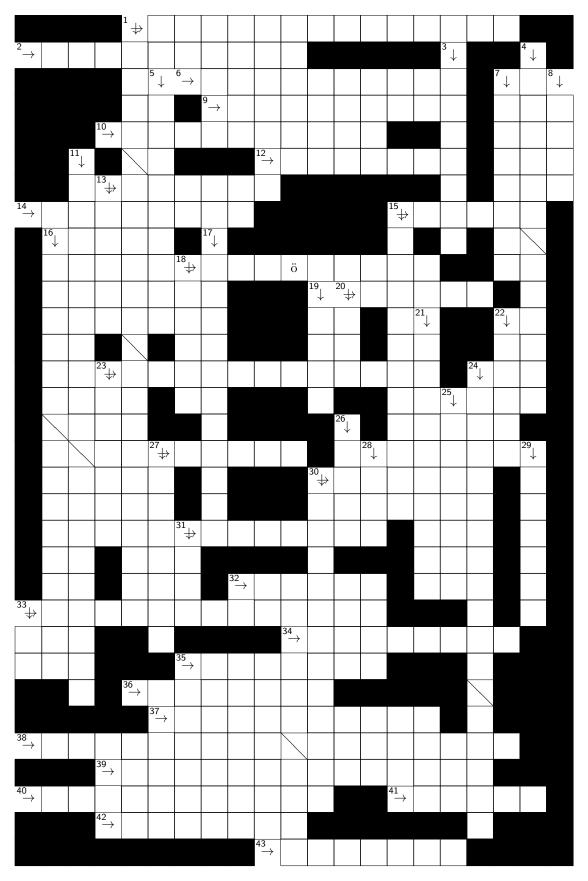
1 widomy, powierzchniowy objaw choroby 2 ruch religijny z XIX wieku inspirowany koncepcjami indyjskimi i wskazujący za cel osiągnięcie w procesie reinkarnacji tożsamości z bóstwem 3 rodzaj półki, która podwieszana jest nad kuchnią lub stołemi; przeznaczona na kuchenne drobiazgi 4 element wyposażenia samochodu umieszczony w przedniej części kabiny, poniżej przedniej szyby, zawierający tablicę rozdzielczą, regulatory i przełączniki 6 martwe zwierzę 7 małpy właściwe, Simiiformes, Anthropoidea - infrarząd ssaków naczelnych obejmujący małpy szerokonose i małpy wąskonose; małpy szerokonose występują w obydwu Amerykach i nazywane są małpami Nowego Świata, natomiast współcześnie żyjące małpy wąskonose znane są z Azji i Afryki, dawniej występowały również w Europie (obecnie tylko magot żyje na Gibraltarze) i nazywane są małpami Starego Świata 9 tkanina lub dzianina używana do przykrycia stołu, zwykle na czas posiłków, pełniąca funkcję dekoracyjną i ochronną 10 znajomość rzeczy, wykwintność cechująca znawcę 12 przedstawiciel liczącego ok. 250 tysięcy osób narodu mongolskiego z grupy ojrackiej 13 dependencja korony brytyjskiej znajdująca się na wyspie Man 14 świecki symbol świąt Wielkiejnocy 16 półpasożytnicza roślina zielna występująca w Polsce na łąkach i torfowiskach 18 Dalatiidae - rodzina ryb chrzęstnoszkieletowych z rzędu koleniokształtnych (Squaliformes); scymnowate zamieszkują zimne i umiarkowane wody oceaniczne półkuli północnej i południowej, od Arktyki po Antarktydę 19 angielski kolarz zawodowy, brązowy medalista olimpijski z Atlanty w jeździe indywidualnej na czas 20 pałac muzułmański wzniesiony na centralnym planie z wewnętrznym dziedzińcem i dekoracyjnym portalem 22 odcinek ronda oddzielający dwa sąsiadujące ze sobą tematy 25 ur. w 1916r pisarka, książki dla dzieci i młodzieży o życiu górali; "Dujawica", "Wantule"

1 Zamieszkanie grupy ludzi na określonym terytornium, na którym wcześniej nie mieszkała 2 dźwięk muzyczny, którego częstotliwość w oktawie razkreślnej wynosi 349,6 Hz. 3 nowozelandzki ptak z rzędu wróblowatych 4 lampa elektronowa wyposażona w ekran, na którym możliwe jest wyświetlenie obrazu za pomocą wiązki elektronów 7 rodzaj broni palnej; sztucer podwójny o poziomym lub pionowym (bok-ekspres) ułożeniu luf gwintowanych 9 człowiek, który używa makaronizmów 11 nazwa 3gwiazd tworzących tzw. pas w gwiazdozbiorze Oriona 12 etnograf (1829-94); współpracownik O. Kolberga 13 woreczek na pieniądze 14 mieszkaniec Paryża 16 fragment trasy, miejsce specjalnie dostosowane, by mogły się tam mijać pojazdy jadące w przeciwnych kierunkach 17 motyw jazzowy 19 dorodna dziewczyna 21 uwarunkowana genetycznie choroba o typie dziedziczenia autosomalnym dominującym, charakteryzująca się skłonnościa do występowania napadowych zaburzeń rytmu o typie czestoskurczu komorowego, który może ustąpić samoistnie lub przekształcić się w migotanie komór i doprowadzić do nagłego zatrzymania krążenia i śmierci 27 gniotowce, gniotowe, Gnetales - grupa roślin o różnej randze systematycznej w zależności od klasyfikacji i ujęcia systematycznego; posiadają pewne cechy przypominające rośliny okrytonasienne (Magnoliopsida), przez co niegdyś doszukiwano się wspólnego pochodzenia tych dwóch grup roślin 31 zgrubiale: kapuśniaczek - ciepły deszcz 36 ptak morski; poszczególne gatunki tego ptaka klasyfikowane są w taksonomii biologicznej w obrębie podrodziny nawałników (Hydrobatinae) 42 malarz niderlandzki (1400-64) sceny religijne, portrety 43 kraina historyczna i region gospodarczy w płn-wsch. Francji, główne miasta: Nancy, Metz 44 dzieła, prace, dorobek Tischnera 45 to, że ktoś do czegoś dąży, zmierza w jakimś kierunku 46 dawna jednostka zdawkowa w Japonii; 10 rinów, 1/10 sena, 1/100 jena 47 dobry stan, fakt, że jakieś urządzenie działa, jest na chodzie

Pionowe

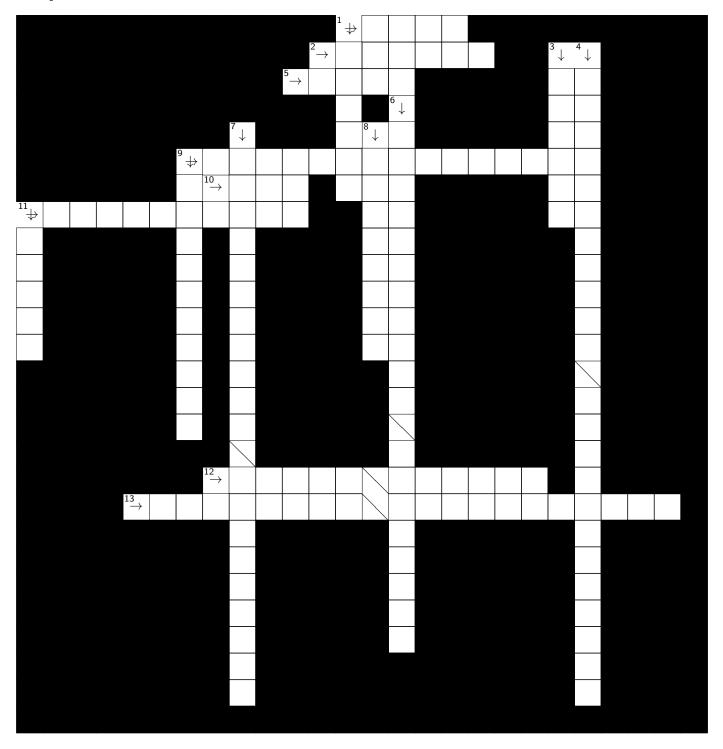
1 Leptopelis vermiculatus - gatunek płaza bezogonowego z rodziny artroleptowatych, spotykany w leśnych terenach Tanzanii 2 najjaśniejsza gwiazda w gwiazdozbiorze Skorpiona 3 w partii szachów: bierka 5 w czasie II wojny światowej niemiecki obóz jeniecki dla szeregowców i podoficerów 6 kobieta, która gdzieś pełni funkcję jakiegoś rodzaju nadzorcy, np. szefowej, strażniczki 8 minerał z grupy krzemianów, zaliczany do grupy serpentynów (włóknistych) 10 telewizja satelitarna, programy telewizyjne odbierane z satelity telewizyjnego za pomocą anteny satelitarnej 11 siedmiosiatkowa lampa elektronowa 14 kraina geograficzna w Sudetach Środkowych, której głównym miastem jest Kłodzko 15 pomieszczenie będące miejscem pracy lekarza dentysty, wyposażone w narzędzia stomatologiczne 17 ktoś, kto zainicjował istnienie jakiejś idei lub rzeczy 18 przychylność wobec eksportu 19 ciśnienie, jakie wywierałby dany składnik mieszaniny gazów, gdyby w tej samej temperaturze sam zajmował objetość całej mieszaniny 20 członek, działacz Młodzieży Wszechpolskiej 21 uczucie przejawiające się ochotą na coś, chceniem czegoś 22 ARMATA 23 gryzak dla dziecka 24 pieszczotliwie o malutkim dziecku, zwykle dziewczynce 25 cecha czegoś, co jest walutowe, np. transakcji 26 pracownik branży elektroenergetycznej 28 siewkowe, mewy-siewki, Charadriiformes - rząd ptaków z podgromady Neornithes 29 sala zaopatrzona w specjalistyczny sprzęt sportowy do treningu mięśni 30 sytuacja, kiedy dobra atmosfera pryska i robi się drętwo 31 podnoszenie osób świeckich do godności duchownych 32 funkcja, która w wyniku podstawiania stałych nazwowych zmienia się w nazwę 33 dawny urzędnik dworski, do którego należała opieka nad sypialniami króla lub możnowładcy 34 niemiecki lekarz i fizyk (1704-77); zbudował prostą turbinę wodną 35 pluskwiak różnoskrzydły czesty w zbożach, szkodnik 36 najwyższy system paleozoiku 37 część kościoła między prezbiterium a kruchtą 38 gryzoń z rodziny myszowatych, pola i łąki Eurazji: szkodnik 39 w znaczeniu religii 40 apelacja - odwołanie się od wydanego wyroku sądowego 41 podstawowy schemat określający wartość trwania nut oraz układ akcentów w obrębie taktu 44 sassebi, Damaliscus lunatus - ssak z rodziny krętorogich; występuje w południowej i środkowej Afryce, zasiedlając sawanny, tereny zalewowe i zarośla

1 język dawnych Ormian, stara forma języka ormiańskiego 2 skoczny taniec, popularny w XVI w., wywodzący się z Francji 6 Xenarthra - grupa lądowych ssaków łożyskowych o zredukowanym uzebieniu, do których zaliczane są mrówkojady, leniwce i pancerniki - zwierzęta różniące się wyglądem zewnętrznym i trybem życia, ale o podobnej budowie anatomicznej; do czasów współczesnych przetrwało 30 gatunków występujących obecnie w obydwu Amerykach 9 organiczny związek chemiczny należący do grupy witamin E 10 sześciostrunowa gitara basowa 12 wieś w Polsce położona w województwie mazowieckim, w powiecie siedleckim, w gminie Wiśniew 13 Zeman (1843-1931), pisarz czeski, powieści i opowiadania z życia chłopów i proletariatu 14 porcja tuszonki, konserwy mięsnej; określona ilość tego produktu, zazwyczaj puszka, konserwa 15 w Łodzi i okolicach: chlebek turecki (rodzaj bułki w kształcie tzw. batona, czasem w tym regionie z dodatkiem kawy zbożowej zamiast melasy) 18 kompozytor austriacki (1874-1951); główny przedstawiciel wiedeńskiej szkoły dodekafonicznej; utwory orkiestrowe, kameralne, fortepianowe, opera; 'Mojżesz i Aaron' 20 twórca poezji, wierszy 23 zastępca dyrektora - szefa, kierownika jakiejś instytucji 27 reakcja emocjonalna na niepowodzenie lub wzburzenie, czasami z nastawieniem agresywnym, będącym reakcją na działanie interpretowane jako skierowana negatywnie akcja zaczepna 30 utwór muzyczny, przy którym można tańczyć 31 tytuł zawodowy nadawany pracownikom służby bibliotecznej, leśnictwa i muzealnictwa 32 zdrojowisko - miejscowość uzdrowiskowa, kurort, w którym występują źródła wód leczniczych 33 to, że coś jest nieaktualne, niezgodne z teraźniejszym stanem faktycznym 34 to, że ktoś jest przechowywany, przechowanie kogoś lub czegoś 35 cecha czegoś łatwego, czegoś, co nie sprawia trudności 36 pogardliwie o osobie, która szpieguje i donosi w celu uzyskania jakichś korzyści 37 wieś w Polsce położona w województwie dolnośląskim, w powiecie zgorzeleckim, w gminie Bogatynia 38 przestrzeń w nieruchomości gruntowej lub górotworze powstała w wyniku robót górniczych 39 pomieszczenie lub osobny budynek, w którym znajdują się urządzenia kontrolne systemów grzewczych; wymiennikownia ciepła 40 rybopłaz, Ichthyostega - jeden z pierwszych przedstawicieli czworonogów, forma przejściowa między rybami a płazami, zaliczany do wymarłego rzędu Ichthyostegalia 41 ur. 1925 r., kompozytor włoski, reprezentant awangardy 42 KONOPIE 43 rozstanie, koniec znajomości z kimś, porzucenie kogoś

Pionowe

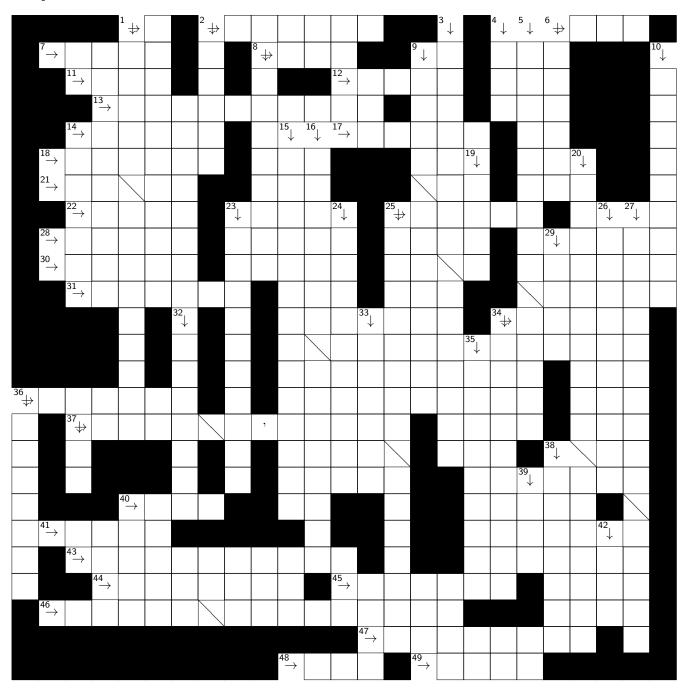
1 duże parzyste naczynie na szyi, odprowadzające krew z twarzy, jamy czaszki i szyi 3 warstwa gleby, która znajduje się pod eluwium i zawiera liczne związki mineralne oraz osady próchnicze 4 jeden z najprostszych instrumentów dętych, niewielka piszczałka z ustnikiem dzióbkowym i sześcioma wierzchnimi otworami palcowymi 5 Talpidae - rodzina ssaków z rzędu Soricomorpha przystosowanych do życia pod ziemią; występują na półkuli północnej - w Europie, Azji i Ameryce Północnej, a jedynym przedstawicielem rodziny występującym współcześnie na terenie Polski jest kret europejski (Talpa europaea) 7 żeglarz francuski, odkrywca Kanady (1491-1557); w poszukiwaniu drogi do Azji dotarł do Zatoki Św. Wawrzyńca 8 BÓB, BOBIK - roślina zielna z bobowatych 11 żaba katolicka, Notaden bennettii - gatunek australijskiego płaza bezogonowego z rodziny Limnodynastidae, zaliczany wcześniej do żółwinkowatych, a pierwotnie do ropuchowatych, którego młode osobniki cechują się charakterystycznym umaszczeniem z ciemnym krzyżem na jaskrawożółtym tle na grzbietowej stronie tułowia 13 imponowanie komuś, budzenie w kimś zazdrości 15 II czynnik krzepniecia, glikoproteina znajdująca się w osoczu krwi, wytwarzana w watrobie przy udziale witaminy K 16 koniec jakieś sprawy niekorzystny dla kogoś, przynoszący przykre konsekwencje 17 przedstawiciel pierwotniaków wodnych 18 ciężarówka marki Jelcz 19 królestwo z uniwersum cyklu powieści fantasyRiftwar Raymonda E. Feista 20 przyrząd gimnastyczny 21 samica wróbla 22 (1879-1954), pisarz i działacz kulturalny związany ze Śląskiem; "Bery i bójki śląskie" 23 jedna z liczb kwantowych przypisywanych kwarkom i leptonom; można go intuicyjnie utożsamić z rodzajem cząstki i z jej generacją 24 Lampropeltis alterna - gatunek węża z rodziny połozowatych, występujący na południu USA i na północy Meksyku 25 cecha kogoś żywotnego, energicznego, aktywnie działającego 26 część czapki (zwłaszcza wojskowej) 27 niejasna, tajemnicza sprawa 28 współżycie seksualne dwojga (lub większej ilości) osób 29 miejsce, w którym rzeka lub inny ciek kończy swój bieg, łącząc się z inną rzeką lub wpadając do jeziora, morza, oceanu 30 zbiór dyscyplin, składających się na naukę o człowieku i jego kulturze; antropologia jest nauką interdyscyplinarną, wykorzystującą zwłaszcza (ale nie tylko) metody i narzędzia nauk humanistycznych i społecznych, a jej poszczególne dyscypliny badają zarówno zmienność cech anatomicznych i fizjologicznych człowieka w czasie i przestrzeni (antropologia fizyczna), jak i jego społeczno-kulturowe funkcjonowanie (antropologia kulturowa, etnologia) 31 astronauta amerykański w wyprawie Atlantisa w 1991 r 33 symbol oznaczający rutherford

1 miasto w środkowej Polsce, siedziba władz województwa łódzkiego 2 KORAKAN, RAGI 5 pospolity ptak z rodziny krukowatych 9 jeden z nurtów we współczesnej humanistyce, powiązany m.in. z marksizmem i feminizmem 10 odłamek kruszejącej i cienkiej tafli lodu na rzece, jeziorze lub w morzu 11 wirusowa choroba drzew pestkowych; plamy na liściach, wgłębione pierścienie lub ospowate zagłębienia na owocach 12 farba, w której jako rozpuszczalnik do pigmentu stosuje się olej, zwykle lniany, orzechowy lub makowy 13 nadajnik, który jest przeznaczony do wytwarzania i wysyłania energii o wielkiej częstotliwości; energia ta jest nadawana w postaci fal radiowych, zmodulowanych sygnałem wizyjnym i fonicznym otrzymywanym z ośrodka telewizyjnego

Pionowe

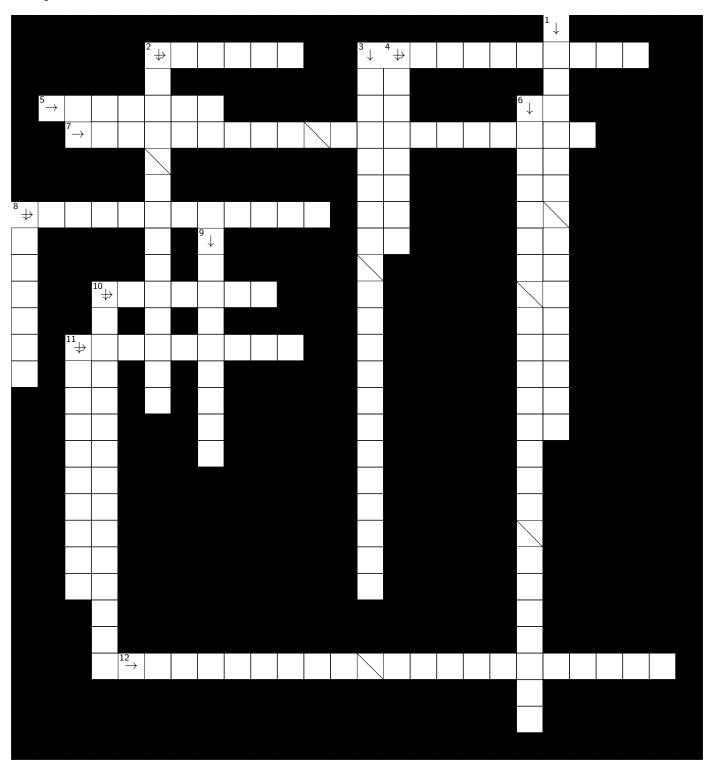
1 gołąb domowy z grupy brodawczaków 3 wysokie, bujne zarośla roślin zielnych, złożone przede wszystkim z chwastów: ostów i łopianów, występujące dawniej na stepach ukraińskich 4 prawdopodobieństwo, że różnica pomiędzy badanymi grupami może pojawić się przypadkowo 6 hobby i dziedzina sportu, w której buduje się latające modele szybowców, śmigłowców i samolotów, napędzane silnikami spalinowymi 7 fakt, który w świetle właściwych przepisów prawa stanowi przesłankę powstania i istnienia roszczenia objętego powództwem w sprawie sądowej; termin prawny 8 łącznik - symbol graficzny w notacji muzycznej służący do wydłużania wartości rytmicznych 9 pojemnik lub naczynie skonstruowane w taki sposób, by zwierzęta - zwykle ptaki - mogły swobodnie pobierać z niego pokarm, który samoczynne opada z zasobnika w miarę jak jest wyjadany przez zwierzęta 11 miasto w Bośni i Hercegowinie; ośrodek turystyczny

1 cyfra rzymska odpowiadająca 100 2 ta kondygnacja, na której znajduje się główne wejście 6 kururu, olbrzymia ropucha z gruczołami jadowymi w tyle głowy, Ameryka Południowa Środkowa 7 pisarz niemiecki (1904-63), uczestnik wojny domowej w Hiszpanii; antyfaszystowskie powieści; "Patrioci" 8 istota z rasy orków w literackim legendarium, wykreowanym przez J. R. R. Tolkiena; Tolkienowscy orkowie, wyhodowani z upodlonych elfów przez Morgotha, związani byli z obozem zła 11 kod ISO 4217 lilangeni 12 tytuł przysługujący władcom (najwyższym urzędnikom) Republiki Weneckiej i Genui 13 piękny drobiazg służący do ozdoby 14 żartobliwie o Rosjaninie 17 w anatomii: zespół narządów współpracujących w wykonywaniu danej funkcji organizmu 18 zwykle z sympatią i pobłażliwie: łobuz, chuligan; słowo z gwary lwowskiej 21 milimetr słupa rtęci - pozaukładowa jednostka miary ciśnienia, równa ciśnieniu słupa rteci o wysokości jednego milimetra w temperaturze 273.15 K (0 °C) przy normalnym przyspieszeniu ziemskim 22 wyrób włókienniczy otrzymywany przez spilśnianie 25 ujęte konwencjonalnie mięso większych zwierząt, które np. nie jest uważane za jedzenie postne 28 wnęka w murze lub w ścianie 30 wół - wykastrowany samiec bydła domowego z rodziny parzystokopytnych, trzymany w gospodarstwach i używany przez ludzi przy różnych pracach ze względu na zwoją znaczną wielkość i siłę 31 wyrób z wafli i masy cukrowej 34 miasto w Niemczech (Dolna Saksonia), port nad Kanałem Śródlądowym; rafineria ropy naftowej 36 łódź rybacka o skośnym ożaglowaniu 37 niewielkie spotkanie około siedemnastej, podczas którego pije się herbatę 40 zwierze pociągowe, wierzchowe lub juczne, udomowione około 3000 lat p.n.e 41 przewód elektryczny o małej rezystencji 43 przedstawiciel ludu Laotańczyków, którzy zamieszkują w Laosie, Kambodży, Tajlandii, USA i Francji 44 w drukarstwie: stopień czcionki (jej wielkość), wynoszący 3 punkty 45 pisarz słowacki (1793-1852), ideolog wspólnoty Słowian; "Córa Sławy", "O literackiej wzajemności" 46 Narthecium ossifragum - gatunek rośliny zielnej z rodziny łomkowatych 47 miasto w Hiszpanii (Murqa), ośrodek administracyjny prowincji Albacete 48 kod ISO 4217 waluty dobra 49 przenośnie: cechy jakiegoś zjawiska, które sprawiają, że jest ono konotowane jako właściwe raczej dla mężczyzn lub raczej dla kobiet

Pionowe

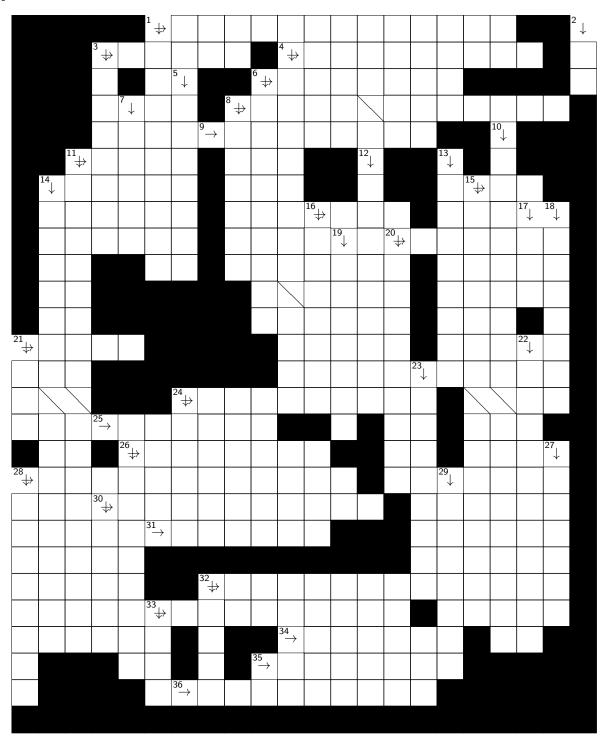
1 tradycyjna nazwa minerału stanowiącego chemicznie czystą, przezroczystą wielokrystaliczną odmianę kalcytu, wykształconą w postaci romboedrów 2 gra karciana 3 Oceanodroma hornbyi - gatunek ptaka z rodziny nawałników (Hydrobatidae) 4 mieszanina gazów, czasami z domieszką drobnych ciał stałych, często stanowiąca zanieczyszczenie, mająca postać kłębiącej się w powietrzu chmury 5 wyróżnienie na lokalnym rynku dla wydawnictwa fonograficznego za odpowiednio wysoką sprzedaż egzemplarzy (różne progi w różnych krajach, poza tym zależne od typu nośnika fonograficznego) 6 odcień zieleni 8 przedmiot szkolny lub uczony w ramach kursu, na którym opanowuje się podstawy języka łotewskiego 9 Chrysemys picta - gatunek gada z podrzędu żółwi skrytoszyjnych z rodziny żółwi błotnych, jedyny przedstawiciel rodzaju Chrysemys, charakteryzujący się pancerzem barwy zielonooliwkowej lub oliwkowej w różnych odcieniach (aż do czarnego) i występowaniem na tym tle na karapaksie i głowie żółtych lub pomarańczowych plam; żyje na obszarze od południowej Kanady do północnego Meksyku 10 naczynie zawieszane na grzejnikach wypełnione wodą w celu nawilżenia powietrza 15 dział rzemiosła obejmujący wyrabianie ozdób z bursztynu 16 maszyna rolnicza służąca do zbioru zbóż i roślin okopowych, wykonująca jednocześnie pracę kilku wcześniej używanych maszyn lub maszyny i brygady roboczej 19 chwytna część kończyny górnej 20 zwolnienie określanej (w zależności od wielkości firmy) liczby osób w ciągu trzydziestu dni w danym przedsiębiorstwie 23 gwaltowna i silna miłość 24 biały ser świeży wyrabiany ze śmietanki z mleka krowiego, pochodzący z północnych Włoch, z Lombardii 25 oceannik żółtopłetwy, nawałnik żółtopłetwy, Oceanites oceanicus - gatunek niewielkiego ptaka oceanicznego z rodziny nawałników (Hydrobatidae); zamieszkuje wody wokół Antarktydy 26 dyscyplina zoologii zajmująca się opisem faun określonych terenów i okresów geologii; rozwinęła się bujnie od czasu Karola Linneusza, wraz z rozwojem systematyki organizmów 27 model układu rzeczywistego, który wykorzystując pomiary wejść i wyjść tego układu dostarcza estymaty (wewnętrznego) stanu układu 29 karabin skałkowy używany w dawnym wojsku polskim 32 ukraiński kompozytor (1842-1912); pianista, dyrygent i pedagog 33 pisklę kruka 34 żołnierz uzbrojony w muszkiet, żołnierz specjalnych oddziałów francuskiej gwardii królewskiej w XVII/XVIII w 35 drobny, nadrzewny gryzoń z rodziny popielicowatych, w Polsce bardzo rzadka, chroniona 36 internat w XVII-XVIII w., prowadzony przy szkole 37 w chemii: symbol technetu 38 pomieszczenie w pałacu bez oddzielnego wyjścia na korytarz 39 warzywo, dobrze znany gatunek fasoli o dużych ziarnach; ziarna odmiany fasoli wielokwiatowej Piekny Jaś 42 pierwiastek 75 w układzie okresowym pierwiastków

2 przednia górna część tułowia człowieka (~klatka piersiowa) i niektórych zwierząt 4 pogardliwie o osobie, która stawia sobie za cel w życiu zdobywanie kapitału 5 siła wyższa, rządząca prawami świata; często stosuje się zapis wielką literą 7 bakteria korzeniowa - bakteria glebowa z rodzaju Rhizobium, Bradyrhizobium, Azorhizobium, Sinorhizobium żyjąca w symbiozie z roślinami motylkowatymi, które tworzą na swych korzeniach narośla, tzw. brodawki korzeniowe 8 funkcjonalny odpowiednik umywalki (ujęcie wody) zamontowany w kuchni, służący głównie do mycia naczyń oraz produktów spożywczych i usuwania zbędnych płynów, pozostałych z gotowania potraw 10 kategoria istot żywych w różnych mitologiach (np. w kulcie voodoo), przeniesiona do kultury popularnej i rozwinięta w fantasy; stwór, który jest ciałem niegdyś zmarłej istoty, której proces śmierci został zakłócony lub która została przywrócona do życia zwykle za pomocą czarów, rytuałów lub magicznych mikstur 11 trudna figura gimnastyczna, akrobatyczna lub taneczna 12 Rudbeckia fulgida - gatunek rośliny należący do rodziny astrowatych; pochodzi z Ameryki Północnej, rośnie dziko w stanach Georgia, Teksas i Floryda, do Europy sprowadzona została dopiero w XVIII w. przez ogrodników

Pionowe

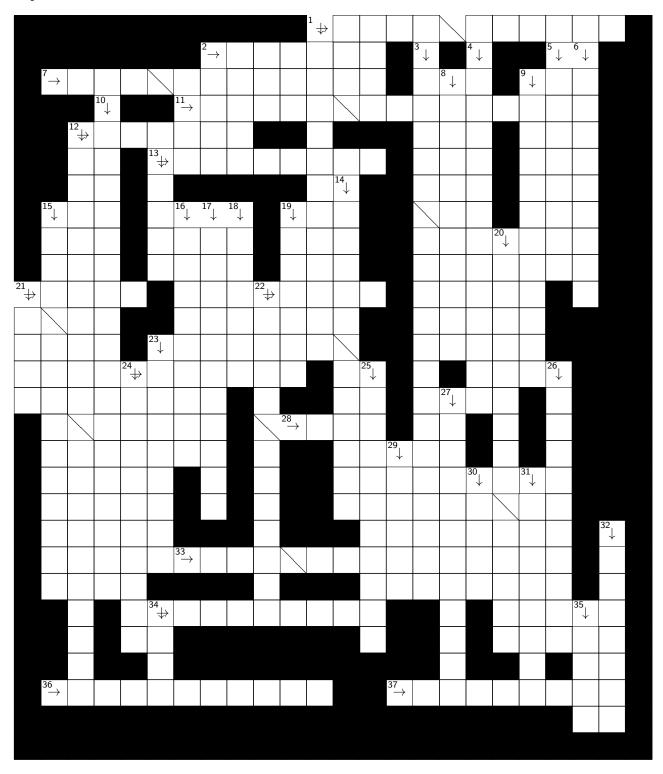
1 przeobrażenie, zmiana będąca elementem rozwoju 2 część haczyka, między trzonkiem i grotem 3 urządzenie automatyczne, które powoduje samoczynne opadanie paszy z zasobnika do koryta w miarę jak jest ona wyjadana przez zwierzęta 4 w Polsce w średniowieczu, zarządca majątków możnowładców świeckich lub duchownych 6 Helictotrichon sempervirens - gatunek rośliny z rodziny wiechlinowatych 8 Citrus hystrix - gatunek cytrusa, rośliny z rodziny rutowatych 9 kobieca postać z legend i folkloru 10 region Beskidu Niskiego, zamieszkany przez Łemków 11 tkanina półjedwabna o spłocie płóciennym, podobna do rypsu

1 cecha sądów, poglądów - lansowanie pewnego stanu rzeczy, nieobiektywność 3 określenie rdzennego mieszkańca dawnej pruskiej części Górnego Śląska 4 część miasta Dusznik-Zdroju, w Górach Orlickich, na wysokości 800-960 m n.p.m.; ośrodek sportów zimowych, położony w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim 6 jedno z ograniczonych pól w tabeli 8 przeszkoda, którą można łatwo obalić 9 sposób zawiązania sznurka, linki itp., który składa się z dwóch skrzyżowanych pętelek 11 miasto i port w Finlandii przy ujściu rzeki Kemi od Zatoki Botnickiej, przemysł drzewny i celulozowo-papierniczy 15 w chemii: symbol pierwiastka roentgen 16 PNIAK; w gwarze łowieckiej górny kieł jelenia 20 usługa np. naprawa 21 cecha czegoś, co ma niską wartość, jest kiczowate 24 organiczny związek chemiczny z grupy sulfonamidów, lek moczopędny i przeciwnadciśnieniowy, należący do grupy diuretyków pętlowych 25 ur. w 1928 r., dyrygent; prowadzi głównie zagraniczne orkiestry symfoniczne oraz teatry operowe 26 zatoka Oceanu Atlantyckiego u południowych wybrzeży Hiszpanii, do zatoki uchodzi Gwadalkiwir 28 to, że jakieś działanie jest przestępne, tzn. ma znamiona przestępstwa lub zostało zakwalifikowane jako przestępstwo 30 mieszkaniec Makowa Podhalańskiego 31 punkt największego przybliżenia lub oddalenia orbity jednego ciała niebieskiego w stosunku do drugiego 32 Encalyptaceae rodzina mchów z rzędu opończykowców 33 prosta, której odległość od krzywej maleje w miarę przesuwania się wzdłuż tej prostej 34 mielone, rozdrobnione mięso ryby, najczęściej spożywane w formie paluszków 35 miasto w środkowej Argentynie, jeden z głównych ośrodków przemysłowych, kulturalnych i naukowych Argentyny 36 zdrobniale: płatek - płaski, cienki płat czegoś

Pionowe

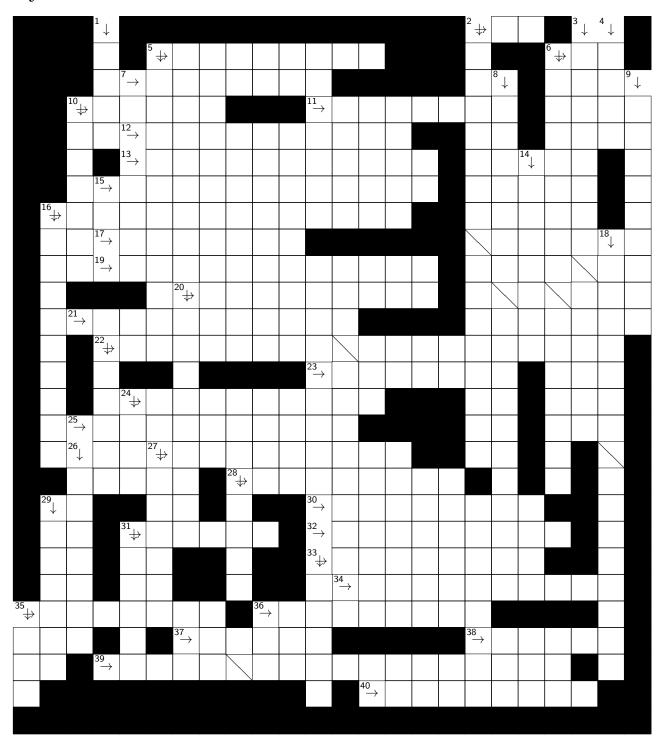
1 przystosowanie zachodzące w warunkach laboratoryjnych, do sztucznie wytwarzanych warunków 2 w chemii: symbol tytanu 3 nakładka na wiośle w miejscu styku z dulką 4 zrzucany na kogoś kłopot lub problematyczny obowiązek 5 pospolity minerał z gromady krzemianów, zaliczany do grupy zeolitów 6 mały motyl dzienny; pospolity na terenach otwartych 7 kanton w zachodniej Szwajcarii, w Alpach, na Wyżynie Szwajcarskiej i w górach Jura, stolica Berno 8 konstrukcja drewniana o rozmaitym zastosowaniu, złożona z belki poziomej wspartej na czterech belkach ukośnie opartych na ziemi 10 Myrmecobius fasciatus - gatunek torbacza, jedyny przedstawiciel rodzaju Myrmecobius i rodziny mrówkożerowatych, krytycznie zagrożony wyginięciem; zamieszkuje eukaliptusowe lasy południowo-zachodniej Australii 11 grzeczność ponad miarę 12 język drawidyjski, używany w Indiach na Wybrzeżu Malabarskim i Lakszadiwach przez około 30 mln mówiących; jest językiem urzędowym w stanie Kerala i na terytorium związkowym Lakszadiwów 13 człowiek niechlujny, taki, który nie dba o czystość i estetykę tego, co robi lub sam jest niezadbany 14 karetka pogotowia będąca własnością szpitala 15 Araneus diadematus - gatunek pająka z rodzaju krzyżaka; nazwa pochodzi od charakterystycznego białego krzyża na odwłoku; występuje w Europie (w Polsce na terenie całego kraju) i Ameryce Północnej 16 eufemistycznie: penis, członek męski 17 miasto w płd.-zach. Nigerii, ośrodek handlu i rzemiosła 18 przygraniczna strażnica 19 ironicznie lub żartobliwie o chłopcu 20 Indianka z plemienia Szaunisów 21 włókno, przędza wytwarzane najczęściej ze lnu zwyczajnego 22 najstarszy rodzaj uczelni o charakterze nietechnicznym, której celem jest przygotowanie kadr pracowników naukowych oraz kształcenie wykwalifikowanych pracowników 23 część wielostrzałowej broni palnej, skąd pocisk przenoszony jest do komory 24 źródło, przyczyna czegoś 26 tenisista australijski, jeden z najbardziej utytułowanych tenisistów świata lat sześćdziesiątych, wygrał wszystkie najpoważniejsze turnieje w owym czasie 27 kąpiel używana do piklowania skór w garbarstwie, składająca się z kwasu siarkowego, chlorku sodu i wody 28 okrężność 29 wers lub człon wersowy, złożony z dwóch stóp (jednostek rytmicznych) 30 praca, zwłaszcza pracownika wykonującego działalność artystyczną 32 nadrzewny ssak drapieżny o cennym futrze 33 duża, drewniana, uzbrojona łódź przeznaczona do różnych prac pomocniczych we flocie, charakteryzująca się płaskim dnem i niewielkim zanurzeniem, opatrzona żaglem, jednomasztowa

1 następna część, kontynuowanie 2 kąt zawarty między północną częścią południka odniesienia a danym kierunkiem poziomym 7 nowotwór utworzony z komórek o niskim zróżnicowaniu (niedojrzałych), o budowie znacznie odbiegającej od obrazu prawidłowych tkanek, charakteryzujący się atypią i szybkim wzrostem 11 język, którym posługują się Fryzowie, składający się z wielu dialektów, często bardzo się od siebie różniących; po fryzyjsku mówi ok. 400 tys. osób, głównie w Holandii w prowincji Fryzja, a także w niemieckich landach Dolna Saksonia (region Saterland, region Fryzja Wschodnia) i Szlezwik-Holsztyn (region Fryzja Północna) oraz na Wyspach Fryzyjskich 12 u sów: drobne pióra rosnące promieniście wokół oczu, zazwyczaj odmiennie ubarwione 13 osoba lekkomyślna, nieodpowiedzialna, beztroska 21 swojak, ktoś fajny, ktoś, kto ma ironiczne poczucie humoru, jednocześnie ktoś, kto nie jest nadmiernie przebojowy, osoba o cechach nerda, któś, z kim łatwo sie utożsamiać innym podobnym młodym ludziom; nazwa wywodzi się od częstego bywania w internecie na tzw. anonimowych kanałach (chanach) i może stanowić informację o tym, że kogoś bawi zachowywanie anonimowości lub ktoś nie chce na potrzeby danej opowieści ujawniać tożsamości 22 powieściopisarz hiszpański, ur. 1916r; "Rodzina Pascuala Duarte", "Ul" - Nobel '89 24 katalpa, Catalpa - rodzaj roślin należących do rodziny bignoniowatych; należy do niego 11 gatunków pochodzących z Azji i Ameryki Północnej 28 zabawa towarzyska, która ma określone zasady i może wymagać rekwizytów 33 część szkieletu w dolnej części tułowia zbudowana z kości miednicznych i kości krzyżowej połączonych spojeniem łonowym 34 latynista - specjalista od łaciny, badacz tekstów łacińskich, współcześnie najcześciej filolog klasyczny lub filolog romański wyspecjalizowany w łacinie 36 mieszkaniec Abisynii, człowiek pochodzenia abisyńskiego (etiopskiego) 37 rzeźbiarz francuski (1716-91) pomnik Piotra I w Petersburgu

Pionowe

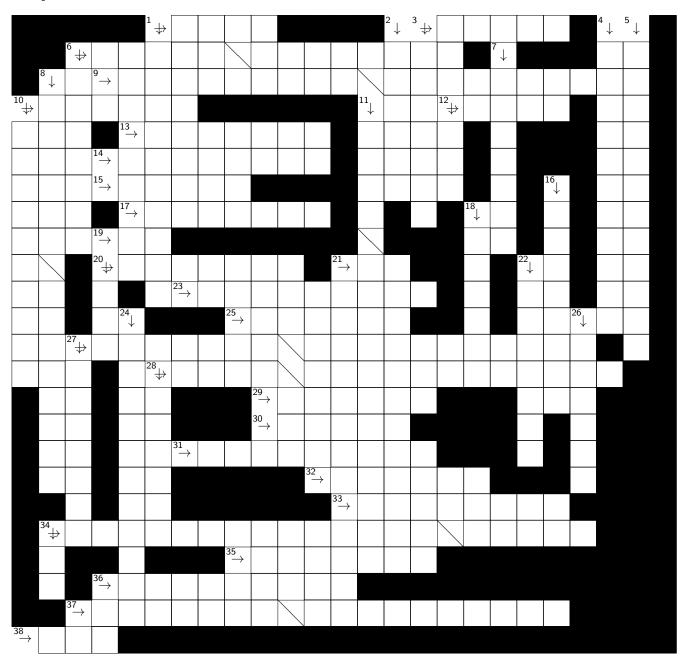
1 powieść o bardzo małej objętości; dłuższe opowiadanie 3 narzędzie medyczne do zabiegów ginekologicznych przeprowadzanych wewnątrz macicy 4 nieszczerość, dążenie do celu kosztem innych przy zachowaniu pozorów szlachetności 5 aparat tlenowy pozwalający na swobodne nurkowanie 6 północnoamerykański i azjatycki ssak kopalny, na czaszce trzy pary kostnych wyrostków 8 to, co się zdarza niezależnie od woli człowieka, co przynosi los 9 mieszkaniec Sparty 10 szczuroskoczki, Heteromyidae - rodzina ssaków z rzędu gryzoni; występują w rejonach na zachód od Missisipi w Ameryce Północnej, w Ameryce Środkowej i na północnym wschodzie Ameryki Południowej 12 wymiana jednej głoski na inną, np. lód-lodu 13 głosiciel, wieszcz 14 Tragelaphus buxtoni - gatunek dużego ssaka parzystokopytnego z rodziny krętorogich, zaliczany do antylop, blisko spokrewniony z nialą grzywiastą i kudu; zamieszkuje niewielkie obszary prowincji Arussi i Bale w Etiopii, na wysokościach 3000-4200 m n.p.m. na terenie Parku Narodowego Bale Mountains 15 Candoia carinata - gatunek gada z rodziny dusicielowatych 16 KUBIKULUM 17 drobny, głównie denny skorupiak; niektóre służą jako pokarm dla ryb 18 mleko wydzielane przez gruczoły mleczne kobiety w okresie laktacji 19 czas (ok. 4 godz.) w ciągu, którego pełni służbę jedna zmiana załogi 20 nieorganiczny związek chemiczny z grupy tlenków azotu, w którym azot jest na formalnym stopniu utlenienia I 21 płytkie zagłębienie bezodpływowe algierskich oraz tunezyjskich pustyń piaszczystych, zazwyczaj z dnem pokrytym solą (stanowi słone jezioro okresowe) 22 Cuminum cyminum - gatunek rośliny jednorocznej, należący do rodziny selerowatych 23 cecha człowieka: przesadna oszczedność 24 mieso przepiórki (także: mieso przygotowane do spożycia, jako że przepiórkę serwuje się zwykle w całości) 25 BIELIKRASA 26 wystawienie organizmu na działanie jakichś czynników 27 działanie podejmowane w celu zorganizowania czegoś, urządzenie czegoś 29 architekt hiszpański (1852-1926), stworzył własną odmianę modernizmu 30 zewnętrzna część ściany 31 słaby głos tenorowy o niewielkiej sile 32 miasto w Niemczech (Saksonia-Anhalt), na płn. od Magdeburga 34 hormon produkowany przez komórki Sertoliego gruczołów płciowych, powodujący podczas embriogenezy organizmów zwierzęcych płci męskiej zanik przewodów Müllera, które w przypadku braku działania hormonu w dalszym rozwoju embrionalnym przekształciłyby się w macicę i jajowody 35 wyzwisko używane w stosunku do człowieka nikczemnego, małego

2 w chemii: symbol holmu 5 zbiór 150 psalmów wchodzących w skład Starego Testamentu 6 w chemii: symbol pierwiastka darmsztadt 7 rodzaj składanego (najczęśiej półokragłego w przekroju bocznym) daszka, osłaniającego okno lub wystawę sklepowa 10 ośrodek eksploatacji rud manganu i złota w płn.-zach części Ghanu na płd. od Tarły 11 hrabstwo w Wlk. Brytanii (Anglia) nad Morzem Północnym, obszar 5,4 tyś.km2, główne miasto Norwich 12 człowiek mający na coś ogromną ochotę 13 reakcja chemiczna, w której atom, jon lub grupa atomów zostają podstawione innym atomem, jonem lub grupą atomów 15 wróżka, kobieta odprawiająca czary, wykonująca sztuki magiczne 16 mieszkanka Jastrzębia-Zdroju 17 odmiana helikonu o znacznie szerszej czarze głosowej 19 obmurowanie umacniające zbiornik wody, zwykle studni, fontanny lub brzeg rzeki, zwłaszcza: betonowy krąg studzienny 20 kobieta pracująca w sadownictwie (wojskowym, świeckim, kościelnym), która przygotowuje materiał procesowy 21 cecha tego, co jest niecne, nieprawe 22 dział ekonomii zajmujący się analizą, doskonaleniem i upowszechnianiem strategii rozwoju, opracowanych i stosowanych przez rządy i organizacje międzynarodowe w krajach ubogich 23 zwolennik ateizmu, osoba nie wierząca w Boga 24 tabliczka informacyjna umieszczana na drzwiach lub przy drzwiach, zawierająca dane na temat osób przebywających (np. mieszkających, pracujących) w danym pomieszczeniu 25 równinny, przeważnie lekko falisty obszar rozciągający się równolegle wzdłuż pasma górskiego 27 rodzina muchówek; larwy żyją w glebie, podgryzają korzenie i nasadową część roślin 28 drewno pozyskiwane z wielu gatunków drzewa o tej samej nazwie; używane do wyrobu szaf i kufrów na ubrania 30 zdrobniale o piwie porter 31 jaglana kasza; kasza z całych ziaren prosa, obłuskanych i polerowanych 32 patronat i opieka władcy świeckiego nad Kościołem w średniowieczu 33 konie podlaskie: miejscowa odmiana małych koni typu pogrubionego mierzyna 34 pojęcie związane z paremią lex retro non agit wyrażającą zasadę zakazu nadawania normom prawnym mocy wstecznej 35 gruby, ciepły but (często z futra); mógł być nakładany zimą na cieńsze obuwie lub noszony bezpośrednio na stopie 36 charakterystyczna czapka węgierska 37 miasto w płn.-zach. części Republiki Południowej Afryki, ośrodek regionu uprawy winorośli, drzew cytrusowych, turystycznych 38 najczęściej czarna tkanina służąca do przykrywania zwłok, trumny, katafalku 39 zespół urządzeń technicznych służących do transportu rurociągowego energii cieplnej od źródła ciepła do odbiorców, za pośrednictwem nośnika ciepła 40 miasto w Japonii (płd. Honsiu), port nad Wewnętrznym Morzem Japońskim

Pionowe

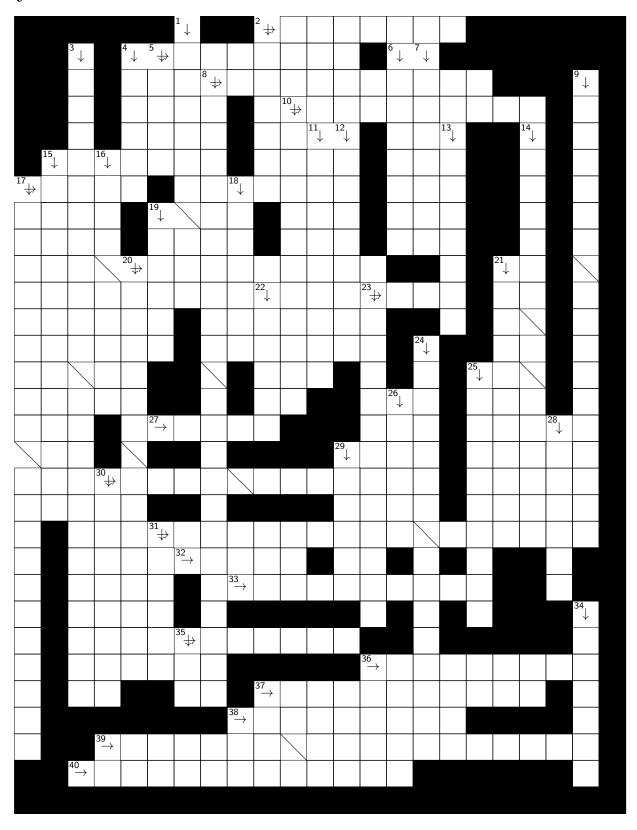
1 kompozytor polski pochodzący z Moraw (1889-1962); baryton 2 pochodna hemu, która zawiera trójwartościowy atom żelaza (Fe3+) powstający z hemoglobiny bądź hemu pod wpływem działania bardzo silnych związków utleniających 3 rodzaj drabiny, w której drewniane stopnie są powiązane liną 4 szaleństwo, amok - stan psychiczny będący skutkiem silnych: namiętności, gniewu, radości, stan wielkiego podniecenia 5 lufka, ustnik do papierosa 6 Demodex phylloides - gatunek roztocza z rodzaju nużeńca 8 jeden z podstawowych gatunków dramatu starożytnej Grecji, traktowany jako opozycyjny do tragedii, ukształtowany w V wieku p.n.e 9 projektantka wnętrz lub mody 10 bałtycki żaglowiec 1-3 masztowy używany w XV-XIX w., mniejszy od kogi 14 amerykańska piosenkarka jazzowa stylu swing (1915-1959); mulatka, wybitna odtwórczyni ballad i bluesów 16 cyferblat 18 kwota pieniężna przeznaczane na świadczenia społeczne: ubezpieczenia, pomoc społeczną, świadczenia rodzinne i wydatki związane z polityką rynku pracy; także pieniądze przeznaczane na funkcjonowanie instytucji publicznych zarządzających tymi świadczeniami 20 jeżyna sinojagodowa - gatunek jeżyny o płożących się pędach, owoce kwaśne z sinym nalotem 22 spór - konflikt stanowisk, różnica zdań, interesów 24 wycinanie lub rysowanie metoda żłobkowania motywów w metalu. drewnie i itp. ; przedmiot zdobiony w ten sposób 26 pluskwiak różnoskrzydły, poluje na drobne owady i pająki 27 węgierski kompozytor, etnograf i pedagog (1892-1963); opery, balety. utwory symfoniczne, kameralne 28 opakowanie o pojemności co najmniej 50 cm3 29 tytuł szlachecki 31 olbrzymi posąg nadnaturalnej wielkości, np. Kolos Rodyjski 33 w geologii: pierwszy wiek (w geochronologii) lub pierwsze piętro (w chronostratygrafii) środkowej jury 35 kod ISO 4217 dolara Belize

1 wytwór umysłu, efekt aktywności mózgu, który czasem przybiera kształt wrażenia bardziej konkretnego (np. sekwencji obrazów lub konkretnej reakcji skojarzeniowej na bodziec), a czasem jest bardziej nieuchwytny 3 osoba uzależniona od alkoholu 6 Macaca fascicularis - gatunek małpy wąskonosej z rodziny makakowatych; występuje w Azji Południowo-Wschodniej, od Zatoki Bengalskiej do Filipin 9 podoficer, który prowadził zaprzegi 10 włoski rzeźbiarz, złotnik i architekt (1290-1349) okres gotyku 12 rzeźbiarz i pedagog (1854-1922) rzeźby portretowe i dekoracyjne 13 duża strzykawka 14 Peripoda - zwierzęta morskie zaliczane do rozgwiazd (Asteroidea); kołonice mają ciało w kształcie krążka o średnicy ok. 1 cm, spłaszczonego w osi gębowo-przeciwgębowej (oralnoaboralnej), z kolcami szkieletowymi i nóżkami amulakralnymi na jego krawędziach 15 węgierski kompozytor, dyrygent i pianista (1810-1893); twórca wegierskiej operv narodowej i hymnu państwowego 17 element maszyn, który zwykle jest zawieszony na linie nośnej i służy do chwytania i przenoszenia różnych substancji i materiałów 19 didżej 20 starofrancuski typ komedii muzycznej 21 stała matematyczna, w geometrii euklidesowej równa stosunkowi długości obwodu koła do długości jego średnicy 23 mały więcierz, pułapka na ryby w kształcie cylindra 25 samiec kozy a w języku łowieckim samiec sarny 27 komórka, która ma zdolność do potencjalnie nieograniczonej liczby podziałów oraz do różnicowania się do innych typów komórek 28 prowadzona przez banki instytucja umożliwiająca założenie immiennego rachunku oszczędnościowo-kredytowego i wzięcie kredytu kontraktowego w celu zakupu mieszkania 29 Madoqua saltiana - gatunek małej, półpustynnej antylopy; żyje we wschodniej Afryce: na półpustyniach i sawannach Półwyspu Somalijskiego oraz w zachodniej części Etiopii 30 ur,1916r, pisarz, więzień Oświęcimia; "Wiersze z obozu", "Dom pod Oświęcimiem", "Drzewo rodzi owoc", "Koniec naszego świata" 31 izba parlamentu w Niemczech, konstytucyjne przedstawicielstwo krajów związkowych 32 pojazd gąsienicowy służący do ubijania śniegu na trasach narciarskich 33 TURECZNIA hennowy krzew - tropikalny krzew uprawiany dla barwnika zwanego henną 34 cheiloschisis - wada rozwojowa powstająca we wczesnym okresie embriogenezy, związana z nieprawidłowym rozwojem twarzoczaszki; rozszczepem nazywamy szczelinę lub przerwę powstała na skutek niepołączenia się struktur formujących wargę 35 coś tajemniczego, niesamowitego, nadprzyrodzonego 36 płaz, gad, ssak lub ptak, przedstawiciel grupy tetrapodów 37 elektrostykowy; czujnik w którym zmiana położenia trzpienia powoduje zmianę oporu elektrycznego 38 anglosaska wódka jałowcowa

Pionowe

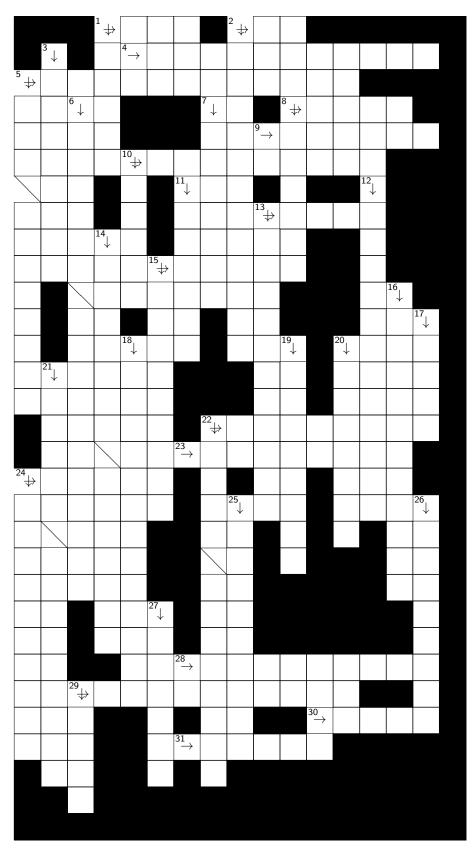
1 organizacja zrzeszająca kilka podmiotów gospodarczych na określony czas, w konkretnym celu 2 przedmiot o kształcie pałeczki lub pręta 3 część kabiny oddzielona od statku powietrznego w razie awarii 4 mieszkaniec Rwandy, człowiek pochodzenia rwandyjskiego (ruandyjskiego) 5 wytwarzanie paliwa wysokooktanowego w procesie reformingu przy zastosowaniu katalizatora molibdenowoglinowego 6 potocznie o dwupokładowym autobusie 7 miasto w płn. Egipcie, port w delcie Nilu 8 pociąg do drugiego człowieka, pragnienie nawiązania z nim kontaktu fizycznego 10 zwolennik awerroizmu 11 w prawie - błąd wynikający ze złej interpretacji przepisów, może być powodem kasacji wyroku 12 stop do lutowania 16 o człowieku - tyran, despota, ktoś, kto nie liczy się ze zdaniem innych 18 nieoficjalna nazwa państwa niemieckiego pod rządami NSDAP w latach 1933-1945 20 bryła sztywna mająca możliwość obrotu wokół dowolnej osi stykającej lub ślizgającej się po powierzchni, mogąca wirować wokół środka masy 22 forma teatralna, łącząca muzykę, piosenki, dialogi mówione i taniec 24 ten, kto oczyszcza 26 w hinduizmie: wcielenie (inkarnacja) bóstwa 27 poeta angielski (1343-1400); "Opowieści kantenberyjskie" 28 mieszkaniec Krakowa od pokoleń 34 proces przekształcania danych w informacje, a informacji w wiedzę, która może być wykorzystana do zwiększenia konkurencyjności przedsiębiorstwa

2 hokeista, obrońca Pittsburgh Penguins 5 kobiece nakrycie głowy z płótna bądź perkalu, przybrane falbankami i zawiązywane pod brodą, noszone dawniej przez mężatki i wdowy - CZEPEK 8 osoba, która zajmuje się rocznikarstwem 10 stan depresyjny, zmiana na gorsze 17 malarz francuski (1771-1835) obrazy przedstawiające epopeję napoleońska, portrety 20 w armii włoskiej: żołnierz oddziału piechoty zmotoryzowanej 23 narzędzie uprawowe, którego zadaniem jest ugniatanie gleby, prowadzące do rozkruszenia brył i zmniejszenia stopnia jej porowatości 27 kopalnia soli 30 wino produkowane z winogron 31 Pohlia cruda - gatunek mchu z rodziny prątnikowatych 32 najczęściej w l. mn.; rodzaj gleby 33 rasa owcy domowej, głównie kożuchowej 35 grupa ludzi działających wspólnie, pracujących, wykonujacych razem inne czynności 36 żywica pozyskiwana z drzew rodzaju kadzidla (Boswellia) rosnących na półpustyniach i obrzeżach pustyń północno-wschodniej Afryki oraz regionu Hadramaut na granicy Omanu i Jemenu 37 zdrobniale: miniatura - krótki utwór literacki, muzyczny, teatralny itp 38 użycie fragmentu wcześniej dokonanego nagrania muzycznego, zwanego samplem jako elementu tworzonego utworu przy użyciu specjalnego instrumentu zwanego samplerem (lub komputera) 39 tradycyjna potrawa amerykańska, pulchny placek serwowany na słodko, zwykle jako śniadanie 40 mieszkaniec Strasburga, człowiek pochodzący ze Strasburga

Pionowe

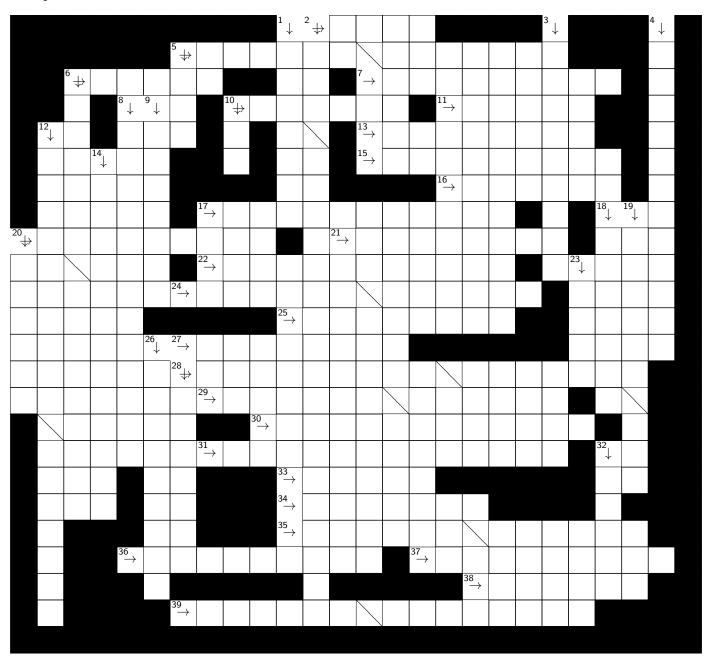
1 meczący sen, który nie przynosi odpoczynku 2 George ur. w 1920 r., chemik brytyjski, współtwórca chemii stanów wzbudzonych, laureat nagrody Nobla 3 w logice - spójnikXOR, któremu w języku naturalnym odpowiada schemat zdaniowyalbo ..., albo ... 4 muzułmański jeździec, profesjonalny wojownik (mameluk), wojownik-niewolnik gulam, odpowiednik europejskiego rycerza 5 mięśnie widoczne u osoby dobrze zbudowanej (najczęściej dwugłowe ramienia) 6 dzisiejszy Twer - miasto obwodowe w Rosji, port nad Wołgą, przy ujściu Twercy; nazwa Kalinin obowiązywała od 1931 do 1990 roku 7 egzotyczny ptak o grubym dziobie z rzędu wróblowatych, barwne upierzenie; od Afryki, przez Indie do Australii 8 fragment obszaru państwa, cieszący się pewną niezależnością od władzy centralnej, niejednokrotnie posiadający własne władze 9 wektor, którego początek jest przyporządkowany jakiemuś stałemu punktowi 10 gwara podhalańska - jedna z gwar dialektu małopolskiego, występująca na terenie Podhala 11 nacisk krwi na ściany naczyń krwionośnych, przez które przepływa 12 siódmy od przodu ząb 13 w mostach, wiaduktach - konstrukcyjny element łączący dwie podpory (słupy, filary) 14 obóz jeździecki 15 chciwość, kombinatorstwo, cecha, postawa gównozjada - człowieka, który jest tak chytry, że prawdopodobnie byłby skłonny zjeść własne gówno (często sprawia wrażenie, że niewiele wystarcza mu do przeżycia); waskie horyzonty, postawa osobista, w której nie mierzy sie zbyt wysoko, także: lenistwo, abnegacja, szkodliwość społeczna 16 Dolichovespula sylvestris - gatunek owada z rodziny osowatych (Vespidae); występuje w Europie i Azji 17 Festuca guestphalica - gatunek trawy z rodziny wiechlinowatych 18 włoski kompozytor i pianista (1866-1924); propagator neoklasycyzmu; utwory fortepianowe, orkiestrowe, opery, pieśni 19 pogląd, jaki ktoś ma o kimś lub o czymś, oparty na posiadanym na ten temat wyobrażeniu 20 zakład o wygrane pieniężne lub rzeczowe, również zakład zawarty za pośrednictwem totalizatorów i bukmacherów; termin prawny 21 język słowiański, który na przestrzeni wieków rozwinał się w trzy języki narodowe: rosyjski, ukraiński i białoruski 22 drobne cebule cebuli zwyczajnej użytkowane jako sadzonki 23 pokrywanie metalu wartwą metalu szlachetniejszego 24 Pterodroma solandri - gatunek ptaka z rodziny burzykowatych (Procellariidae) 25 coś poza światem, przestrzeń poza światem 26 w logice, skończony ciąg zdań uzasadnijący prawdziwość jakiegoś twierdzenia 28 niewielki walec wykonany z czarnej, wulkanizowanej gumy służący do gry w hokeja na lodzie 29 tkanina z tego włókna 30 pogardliwie: niemiecki - język z grupy zachodniej rodziny języków germańskich 31 opaska do podwiązywania wąsów 34 bylina z rodziny gruboszowatych o żółtych kwiatach, niektóre gatunki uprawiane w ogródkach skalnych 35 figura karciana

1 służba pełniona przez marynarzy na dziobie statku 2 w chemii: symbol einsteinu 4 metalicznie czarny chrząszcz, na głowie samca róg, żywi się odchodami ssaków, pożyteczny 5 podmiot, który otrzymuje grant 8 (1914-80) pisarz francuski, właściwie R. Kacev; "Korzenie nieba" 9 FUCIEN - prowincja w płn-wsch. Chinach, stolica Fuzhou, powierzchnia 121,1 tyś. km2, 26,8 min mieszkańców 10 nienawiść albo silne uprzedzenie w stosunku do płci żeńskiej 13 bardzo głupi wyraz twarzy, często interpretowany jako wyraz zdziwienia lub nieogarniania 15 twórczość, myśl społeczno-polityczna Katona 22 wytrawny winiak francuski produkowany głównie w departamencie Calvados w Normandii poprzez destylację cydru 23 odsyłacz - znak w tekście (gwiazdka, liczba, litera) kierujący czytelnika do objaśnienia, przypisu 24 żołnierz legionów polskich z okresu I wojny światowej 28 miasto w Mozambiku, nad Kanałem Mozambickim, ośrodek administracyjny prowincji Inhambane 29 mieszkaniec Sopotu 30 grupa śpiewaków 31 morał, przestroga, nauczka

Pionowe

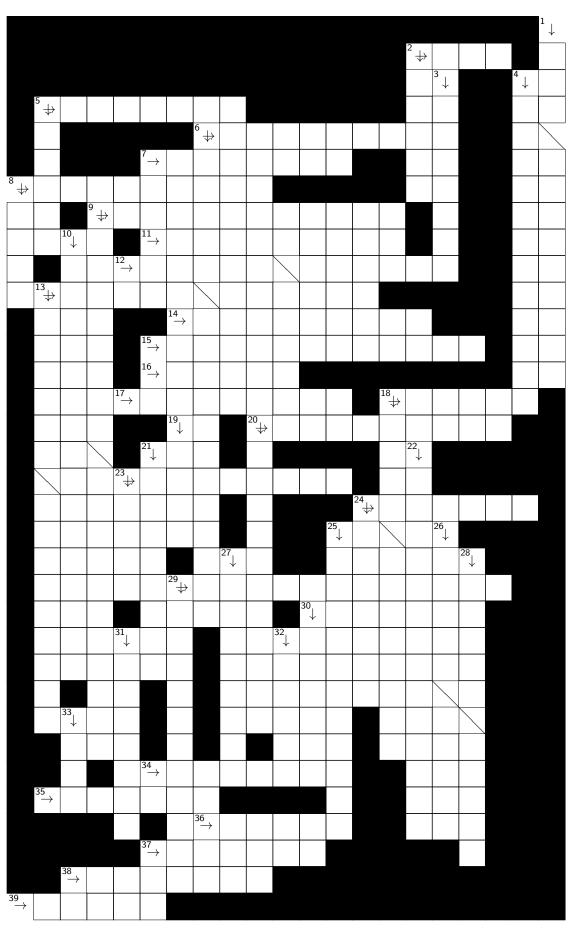
1 prowincja we wschodniej części R.P.A, powierzchnia 87 tyś. km2, ośrodek administracyjny Pietermaritzburg 2 miastugi - nazwa rodzaju słodkowodnych ryb (Polypterus) z rodziny wielopłetwcowatych (Polypteridae) 3 PRZEPYSZLIN wiecznie zielony krzew lub drzewo o wonnych, okazałych kwiatach, uprawiany także w doniczkach 5 obiekt (lub zespół obiektów) noclegowy przeznaczony i przystosowany do świadczenia wyłacznie lub głównie usług związanych z wczasami, mieszczący, oprócz pomieszczeń noclegowych, stołówkę, świetlicę, oraz inne urządzenia uatrakcyjniające pobyt 6 kontakt między władzą państwową a organizacjami trzeciego sektora, który polega na wzajemnym przekazywaniu sobie informacji czy ustaleń dotyczących celów, instrumentów oraz strategii wdrażania polityki publicznej 7 srebrna moneta bita za Zygmunta Augusta 8 pisarz rosyjski (1892-1977), powieści psychologiczne, wspomnienia; "Porwanie Europy", "Pierwsze porywy", "Ognisko" 10 dolna, widoczna z pomieszczenia, część stropu 11 połykacz, człowiek, który daje pokazy tego, jak coś połyka lub udaje, że połyka 12 wypustka plazmatyczna o zmiennym kształcie, powstająca w wyniku nacisku cytoplazmy na otaczającą ją błonę komórkową 13 członek Zakonu Kaznodziejskiego 14 zasadnicza część elektrycznego oporowego urządzenia grzejnego w którym dokonuje się przemiana energii elektrycznej w ciepło 15 pogardliwie o osobie nadmiernie eksponującej swoją pobożność 16 jon, w którym ładunek dodatni jest skupiony na atomie węgla 17 miasto we Francji na płn.-zach od Lille, duży ośrodek polonijny, wydobycie węgla kamiennego 18 sztuka chodzenia na szczudłach - umiejętność poruszania się nad ziemią na specjalnych kijach 19 część przyrządu geodezyjnego, służąca do nakierowywania kątomierza na oddalony obiekt 20 tenisista hiszpański, czołowy tenisista świata lat 70-tych 21 obwód łaczący zakończenie sieci telekomunikacyjnej z punktem dostępu do publicznej sieci telefonicznej 22 osad utworzony przez wiatr podczas procesu eolicznego 24 CYTRYNEK 25 rodzaj funkcji matematycznej 26 przyrząd do pomiaru prędkości parowania wody do atmosfery 27 plaska część śmigła lotniczego 29 w ogrodnictwie: tzw. komponent szczepienia; część szlachetnej rośliny (zazwyczaj jednoroczny pęd), którą naszczepia się na podkładce

2 błysk, krótkie silne światło 5 Egretta garzetta - nominatywny podgatunek czapli nadobnej (Egretta garzetta) 6 histolog embriolog i lekarz (1834-1907); praca z histologii układu krwionośnego i tkanki łącznej 7 naukowiec zajmujący się islamem 10 element architektoniczny złożony z łuku i dwóch podpór 11 funkcja odwrotna do funkcji tangens rozpatrywanej na przedziale (-?/2,?/2), oznacza to, że jeśli y = arctg(x), to, że tg(y) = x, przy czym y zawiera się w przedziale (-?/2,?/2) 13 robotnik pchający taczkę, przewożący ciężary na taczce 15 nacechowanie wulgarnością, brakiem przestrzegania norm obyczajowych 16 Jasminum - rodzaj roślin z rodziny oliwkowatych 17 niezręczność lub niedołęstwo 20 Sauroplites - rodzaj dinozaura z rodziny ankylozaurów, żyjący w okresie wczesnej kredy na terenach wschodniej Azji; długość ciała 5-6 m, wysokość 1,7 m, ciężar 1 t 21 PRZEDPORCIE; obszerny basen przy wejściu do portu, objety falochronem 22 lekarz specjalista, lekarz danej specjalizacji 24 termin stanowczy o dużym rygorze prawnym;niepodjęcie określonej czynności przez uprawniony podmiot w określe określenym tym terminem powoduje definitywne wygaśnięcie przysługującego podmiotowi prawa do tej czynności 25 człowiek, który zna się na czymś bardzo dobrze, jest bardzo doświadczony 27 stopień oficerki odpowiadający porucznikowi 28 Pseudocydonia sinensis gatunek rośliny wieloletniej z rodziny różowatych (Rosaceae) 29 droga rozwoju rodowego, pochodzenie i zmiany ewolucyjne grupy organizmów, zwykle gatunków 30 zgoda pomiędzy dwiema lub więcej stronami, mająca skutek prawny 31 wzajemne popieranie się ludzi związanych pokrewieństwem, zażyłością lub interesami, dla osiągnięcia pozycji społecznej lub korzyści materialnych jednostka organizacyjna w krabonaryzmie 34 część wozu, na której zawieszone są orczyki 35 coś, co nie istnieje relanie, wymysł czyjegoś umysłu 36 różnica wysokości pomiędzy dwoma dźwiękami 37 malarka (1865-1940) od 1898 r. w Paryżu; przedstawicielka polskiego impresjonizmu, wybitna portrecistka 38 rodzaj mocnego piwa dolnej fermentacji warzonego ze słodu jęczmiennego 39 uchwyt umożliwiający przesuwanie się w nim przewodu elektrycznego

Pionowe

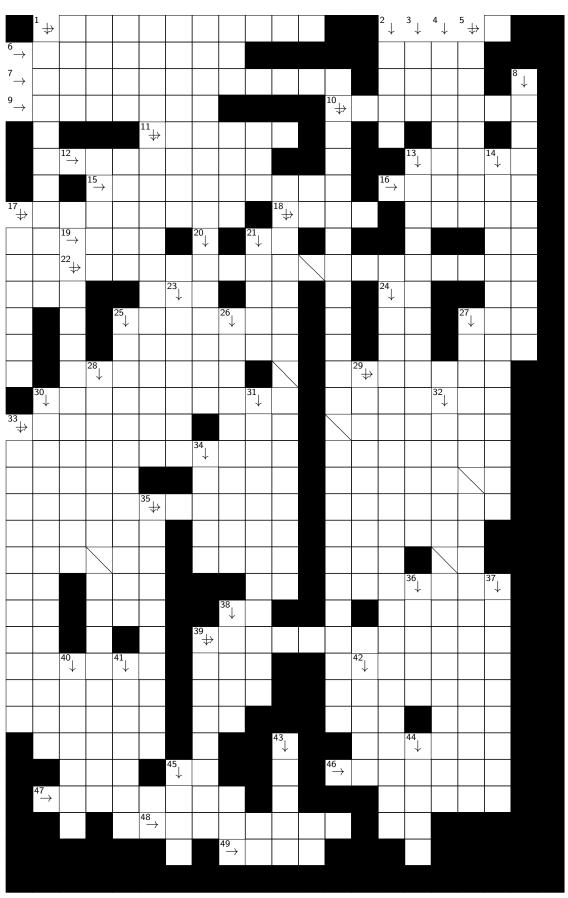
1 lekkoatletka włoska, wicemistrzyni olimpijska z Atlanty w chodzie na 10 km 2 substancja naturalna lub syntetyczna używana w chemioterapii nowotworów, działająca toksycznie na komórki nowotworowe 3 przyrząd używany do mierzenia i określania położenia i ruchów ciał niebieskich 4 ciało cechujące się paramagnetyzmem; umieszczone w zewnętrznym polu magnetycznym wykazuje się namagnesowaniem z kierunkiem zgodnym z kierunkiem pola zewnętrznego, co powoduje, że jest ono przyciągane przez magnes 5 były chłopak, partner, mąż; rzeczownik rodzaju męskiego, nieodmienny 6 zjawisko polegające na niepełnym lub opóźnionym uwzględnianiu inflacji w określaniu realnych zmian wartości i koncentrowaniu się na wartościach nominalnych a nie wielkościach realnych 8 poplecznik lorda Voldemorta, czarodziej z cyklu książek o Harrym Potterze, który zalicza siebie do czarodziejów czystej krwi i nie ma szacunku dla mugoli ani dla innych czarodziejów, którzy żyją w zgodzie ze światem niemagicznym 9 gwałtowny wyrzut treści pokarmowej na zewnątrz z żołądka (bądź z żołądka i jelit) poprzez przełyk i jamę ustną, w wyniku silnych skurczów mięśni brzucha, przepony oraz klatki piersiowej 10 telewizja, dział telekomunikacji zajmujący się przekazywaniem ruchomego obrazu oraz dźwięku na odległość 12 czeskie danie w postaci rolad z duszonej wołowiny 14 waleń z podrzędu fiszbinowców; długość do 18 m; ceniony w połowach 18 informacja, która jest błaha, nieuporządkowana, często chaotyczna 19 człowiek oceniany bardzo negatywnie, wyzwisko 20 trzeci dzień (najczęściej bieżącego lub przyszłego) miesiąca 23 szkolna drobna ocena pozytywna lub podniesienie jej o pół stopnia 26 obraz przedstawiający głowę Chrystusa (bez korony cierniowej) na chuście podtrzymywanej zwykle przez 2 anioły 28 seria radzieckich trzyosobowych statków kosmicznych 32 miasto w Hiszpanii (Stara Kastylia) u podnóża Gór Kastylijskich, ośrodek administracyjny prowincji Avila

2 najniższa powierzchnia; zagłębienie w terenie lub w zbiorniku wodnym 5 wieś w Polsce położona w województwie kujawskopomorskim, w powiecie toruńskim, w gminie Obrowo 6 inst. klawiszowy, prototyp fisharmonii 7 mięso z tuńczyka 8 tekst (wypowiedź) lub element tekstu, który odnosi się do danego lub innego tekstu (innej wypowiedzi), wnosząc dodatkową informację o jego organizacji, znaczeniu, celu, genezie itp 9 czynienie widocznym; odkrywanie; pokazywanie 11 umywalnia kapłańska w zakrystii 12 Abies lasiocarpa - gatunek z rodziny sosnowatych 13 warzywo strączkowe; ziarno ciecierzycy pospolitej 14 przedstawiciel narodu zamieszkującego Karię 15 zestaw cech typowych dla Galicji i mieszkańca Galicji - regionu w Hiszpanii 16 kategoria przedmiotów wyróżniających się ze względu na taką samą jakość 17 rodzaj pesymisty 18 produkt uboczny cięcia drewna, odpad przemysłu drzewiarskiego, liche deski 20 pomieszczenie w szkole, pełniące funkcję świetlicy 23 preparat służący do dializy 24 tenisista ameryk., zwycięzca Wimbledonu w 1920 i 21 r 29 prostota i nieskomplikowanie 34 Agapanthus - rodzaj roślin z rodziny amarylkowatych (Amaryllidaceae) 35 blaszany, walcowaty pojemnik, służący do przechowywania różnych przedmiotów, głównie żywności i płynów 36 maszyna rolnicza do zbierania siana, słomy lub zielonki z wałów oraz prasowania podebranego materiału i wiązania go w bele lub wiązki 37 pianistka radziecka (1899-1970); wybitna wykonawczyni utworów Bacha, Mozarta, Szostakowicza, Beethovena 38 trwała cząstka elementarna (lepton) będąca jednym z elementów atomu, mająca ujemny ładunek elektryczny 39 pręt wykonany ze stali, który służy do mocowania poprzecznej belki z izolatorami do słupa

Pionowe

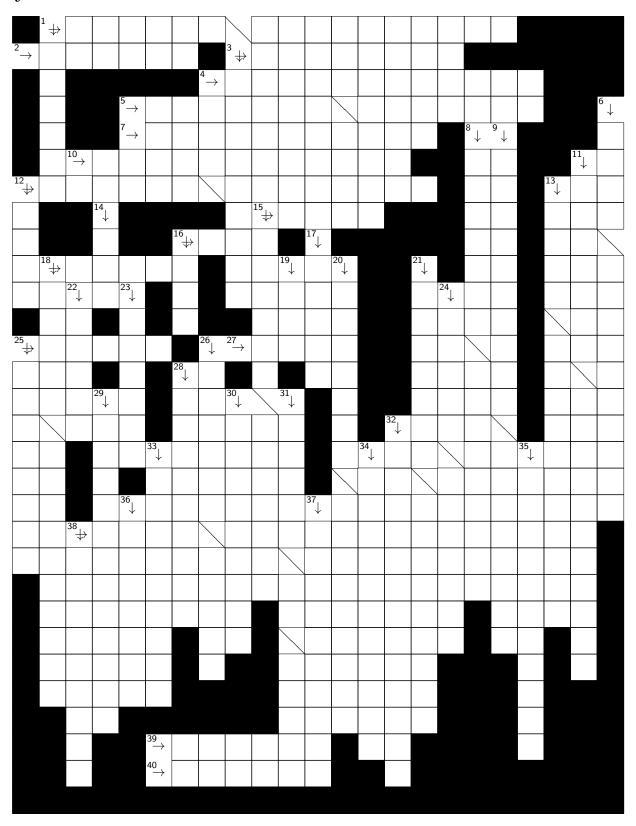
1 rasa kuców odkryta w Leh i Laddakh w obszarze Dżammu i Kaszmiru (północne Indie); zagrożona przez krzyżowanie z nieokreślonymi kucami, dlatego Departament Hodowli Zwierząt stanu Dżammu i Kaszmir rozpoczął program ochrony w gospodarstwie w Leh 2 płytkie metalowe naczynie do gotowania itp.; obecnie ma zastosowanie w warzelniach soli 3 ur. w 1947 r., pianista amerykański, uznany wykonawca utworów W.A. Mozarta 4 mieszkaniec Tolkmicka 5 barwny, hałaśliwy pochód 6 klasyfikacja kosztów prowadzenia działalności gospodarczej w tzw. pozycje kalkulacyjne niezbędne do obliczenia kosztu wytworzenia produktu: koszty pośrednie i koszty bezpośrednie 8 substancja wypełniająca wszechświat; przez filozofów greckich określany jako pierwotna materia, zdaniem XIX-wiecznych filozofów eter stanowił ośrodek, w którym rozchodzą się fale świetlne 9 Phalacrocorax neglectus - gatunek ptaka z rodziny kormoranów (Phalacrocoracidae); zamieszkuje tereny południowo-zachodniej Afryki 10 przedstawiciel egzystencjalizmu w filozofii 13 zestaw pojęć używanych w zakresie jakiejś branży, nauki, dziedziny wraz z regułami ich użycia 18 test służący badaniu uszkodzeń DNA oraz umożliwiający znalezienie sposobu na ich unikniecie 19 azjątycki ptak z rodziny dzieciołowatych 20 istota posiadająca korpus i kończyny konia oraz głowę i tors mężczyzny 21 w żeglarstwie: zboczenie z drogi, odchylenie od właściwego kierunku, błądzenie 22 dziewczyna piętnastoletnia 23 woda pitna 24 sypialnia - pomieszczenie przeznaczone do spania 25 monterka, kobieta pracująca przy montażu czegoś, np. maszyn, urządzeń 26 profesja, której wykonywanie uprawnia do rozliczenia się za pomocą uproszczonych form opodatkowania (karty podatkowej lub ryczałtu) 27 wyspa pochodzenia wulkanicznego na Oceanie Atlantyckim, w całości zajmuje ja państwo Islandia 28 fikcyjny świat w kształcie dysku, w którym dzieje się akcja wieloksiągu fantasy autorstwa Terry'ego Pratchetta 29 uczucie, poczucie zadowolenia, połączone często z odczuwaniem dumy, radości, spełnienia 30 jezioro w Panamie, z jeziora wypływa rzeka Chagres 31 amerykański konstruktor lotniczy i przemysłowiec (1878-1930) 32 rodzaj dokumentu, środek płatniczy 33 duchowny prawosławny i grekokatolicki, odpowiednik katolickiego księdza

1 rzecz, która przekrywa, tzn. przysłania coś, nachodząc na to 5 w chemii: symbol itru 6 dinozaur z rzędu dinozaurów gadziomiednicznych; zwierze ladowe i roślinożerne 7 wielofunkcyjny organiczny związek chemiczny z grupy katecholamin; lek o działaniu sympatykomimetycznym, działający najsilniej ze wszystkich katecholamin na receptory adrenergiczne 9 niewielki motyw dekoracyjny w kształcie miniaturowej świątynki lub kapliczki, często z baldachimem, umieszczany w tympanonie, portalu lub jako sterczyna, zwieńczenie architektoniczne, niekiedy używany również jako dar fundacyjny dla obiektu sakralnego 10 krótki walc, forma muzyczna 11 ciepły łagodny wiatr 12 kryty wóz gospodarski, czterokołowy, jednokonny, używany w Rosji; w okresie caratu również stosowany jako karetka do przewozu więźniów 15 wymarły indoeuropejski język Frygów, używany w starożytnej Anatolii 16 pejoratywnie o starej łodzi 17 ur. w 1919 r., śpiewak (tenor); solista Opery Ślaskiej i Teatru Wielkiego w Warszawie 18 miasto w Rumunii, okręg Kluż; przemysł drzewny 19 przedstawiciel ludu semickiego zamieszkującego w starożytności Palestynę 22 jadalny, smaczny owoc (jagoda) rośliny o tej samej nazwie 29 0.7 - skrócona forma wykrzyknieniadzień dobry używanego na powitanie 33 przedmiot szkolny lub uczony w ramach kursu, na którym opanowuje się podstawy języka greckiego 35 fizyk i fizjolog włoski (1745-1827); wynalazł elektrofor, odkrył gaz błotny, zbudował kondensator i ogniwo galwaniczne 39 model miejskiego samochodu osobowego produkowanego w polskiej fabryce Fiata w Tychach od czerwca 1991 do września 1998 roku 46 POLNIK - drobny gryzoń żerujący częściowo pod ziemią groźny szkodnik upraw 47 duży chrząszcz drapieżny, pożyteczny, chroniony 48 często w liczbie mnogiej: ćwiczenie, które polega na podskakiwaniu i wymachiwaniu rękami i nogami w taki sposób, że na zmianę albo ręce łączą się nad głową, a nogi są w rozkroku, albo nogi są połączone, a ręce przylegają do tułowia po bokach; ruch ćwiczącego przypomina sposób, w jaki porusza się drewniany pajacyk - marionetka 49 pedagog niemiecki (1862-1926); pionier pedagogii eksperymentalnej w Niemczech

Pionowe

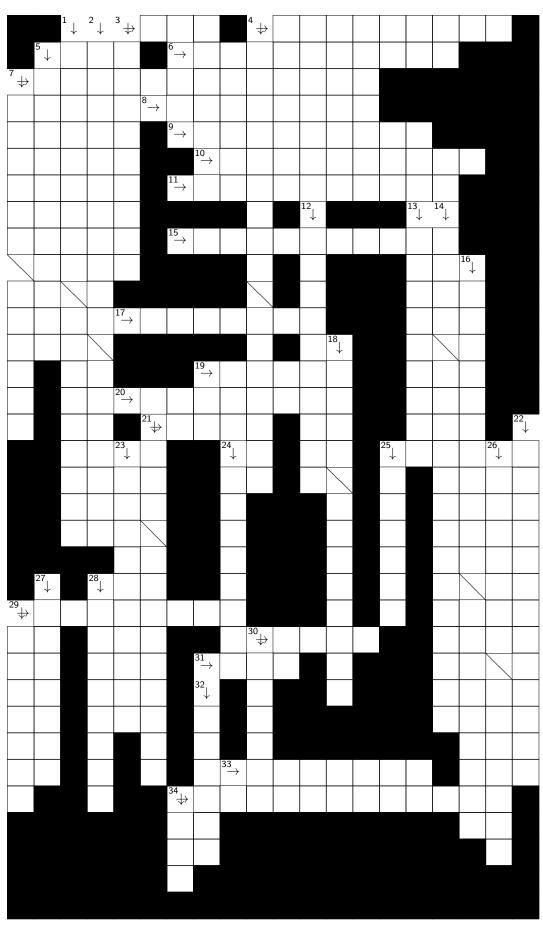
1 płody rolne 2 pogardliwie: chłop 3 najlżejszy pierwiastek z grupy VIII układu okresowego pierwiastków 4 Maurice, hokeista kanadyjski, ośmiokrotny zdobywca Pucharu Stanleya w latach 1946-59 5 rodzaj małych organów w XI 1/XI 11 w 8 starożytna jazda perska mająca konie osłonięte pancerzem 10 twierdzenie geometryczne, wedle którego suma iloczynów długości przeciwległych sobie boków czworokąta ABCD, na którym można opisać okrąg, równa się iloczynowi długości jego przekątnych 11 mieszkanka Brodnicy 13 mieszkaniec Koluszek 14 to, że ktoś ma skłonność do perwersji, przejawia zachowania perwersyjne 17 utwór Brahmsa odtwarzany przez muzyka lub grupe muzyków 18 gacek wielkouch, Plecotus auritus - gatunek ssaka z rzedu nietoperzy, który wraz z gackiem szarym stanowi trudną do rozróżnienia parę gatunków - do około roku 1960 gatunków tych nie rozróżniano, używając polskiej nazwy gacek wielkouch; występuje w całej Europie z wyjątkiem północnych i południowych jej krańców, w Polsce spotykany na terenie całego kraju 20 strzelec we francuskich wojskach kolonialnych 21 filozof szkocki (1710-96); twórca tzw. filozofii zdrowego rozsądku 22 nauczycielka historii w szkole 23 ur. w 1936 r., śpiewak operowy pochodzenia greckiego, solista opery łódzkiej 24 cecha czegoś, co jest wodoprzepuszczalne - przepuszcza wodę 25 antydatowanie - opatrzenie wydarzenia datą wcześniejszą niż jemu właściwa 26 kompozytor włoski (1645-1682); przedstawiciel szkoły weneckiej; oratoria, kantaty, motety, madrygały, opery, utwory instrumentalne 27 konstytucyjnie zagwarantowane prawo obywatela danego państwa, którego celem jest ochrona jego interesów; najważniejszymi z praw obywatelskich są: prawo do pracy, prawo do nauki i prawo wyborcze 28 Pterodroma cervicalis - gatunek ptaka z rodziny burzykowatych (Procellariidae) 29 BIEDA, BIEDKA, BIGA; pojazd o dwóch kołach 30 Cephalotaxaceae - rodzina zaliczona w systemie Reveala do monotypowego rzędu głowocisowców (Cephalotaxales), w innych systemach zaliczana zwykle do rzędu cisowców (Taxales) 31 w kościołach wczesnochrześcijańskich: pomieszczenie w prezbiterium przylegające symetrycznie do boków apsydy; stanowi zakrystię, zazwyczaj występuje podwójnie, po obu stronach ołtarza jako diakonikon i prothesis 32 najniższa z możliwych płac, najczęściej ustalana na drodze prawnej przez dane państwo 33 miasto w województwie świętokrzyskim, w powiecie sandomierskim, nad rzeką Koprzywianką, siedziba gminy miejsko-wiejskiej Koprzywnica 34 duża skrzynia drewniana przeznaczona do gaszenia wapna palonego 35 określona ilość czegoś, która przysługuje komuś 36 osoba, która ma wyraz twarzy nazywany derpem, ma twarz, która zdecydowanie nie tchnie inteligencją; twarzowiec, przymuł 37 miękkie, silnie unerwione nabrzmienie skórne u nasady dzioba niektórych ptaków 38 w wielkich salach - balkon dla orkiestry 39 cieżki metalowy hak, który wbija sie w dno i utrzymuje statek w miejscu 40 podziemny zbiornik zazwyczaj bezodpływowy, wykonany np. z betonu, do którego odprowadzane są ścieki z domowych urządzeń kanalizacyjnych 41 element ubrania - osobny lub połączony z całością - kształtem nawiązujący do gorsetu bieliźnianego, opinający i lekko modelujący sylwetkę 42 produkt uprawy roślin 43 staropolska miara objętości zboża wynosząca 4 korce 44 człowieku jako wykonawcy jakiejś pracy 45 astronauta amerykański biorący udział w wyprawie Atlantisa w 1991 r

1 dominujący napęd parowozów składający się z dwóch cylindrów w układzie niesprzężonym 2 powłoka roślinna tworząca się zwykle na zbiornikach wodnych lub terenach podmokłych 3 trudna figura gimnastyczna, akrobatyczna lub taneczna 4 zatoka Morza Północnego u wybrzeży Niemiec 5 zdarzenie drogowe, w którym uszkodzeniu uległo jedynie mienie; potocznie utożsamiana z wypadkiem drogowym 7 konsul i jego żona 10 to, że ktoś jest nierozumny, nie posiada rozumu, jest niemądry 12 pieczywo o ciemnej ośródce, pieczone z ciemnej mąki 15 węgierski kompozytor i pianista (1897-1984); opery, balety, pantomimy, oratoria, utwory symfoniczne 16 pogardliwie: kompletny ignorant, zero; stosowane także w odniesieniu do osoby zgniłej moralnie 18 miasto w Niemczech (Bawaria) w zespole miejskim Norymbergii, port nad kanałem Ren-Men-Dunaj 25 popularna odmiana uprawna jabłoni domowej 27 wysoki słup podtrzymujący rusztowanie 38 roztwór wodny jodowodoru 39 drugie danie, potrawa podawana (zazwyczaj) po zupie 40 czeski malarz, grafik (1915-82); obrazował życie miasta

Pionowe

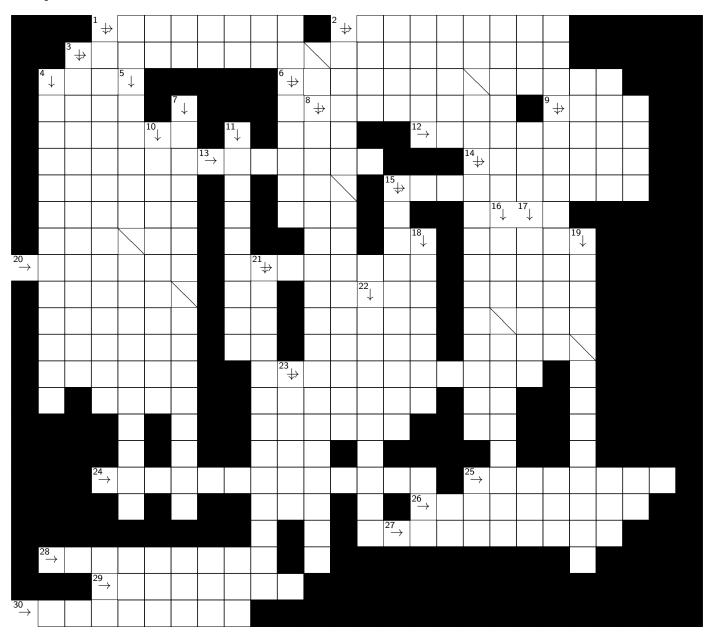
1 wzniesienie terenu, często utworzone sztucznie przez człowieka (choć niekoniecznie) 3 mieszkanka Hiszpanii, kobieta pochodzenia hiszpańskiego 6 gatunek filmowy traktujący o sposobach postępowania, charakterystycznych zachowaniach społecznych, zwyczajach, nawykach, przyzwyczajeniach lub codzienności 8 pojazd silnikowy o małej mocy przeznaczony do wykonywania niewielkich prac manewrowych i ciągnięcia lekkich pociągów 9 kierowca, który rzadko prowadzi samochód 11 macierz prostokątna, której elementami są liczby rzeczywiste ułożone w prostokąt 12 jednostka zdawkowa w Chińskiej Republiki Ludowej; 1/10 yuana, 10 fenów 13 Cotoneaster tomentosus - gatunek krzewu z rodziny różowatych 14 zaprzęg konny składających się z sześciu (rzadziej czterech) koni dobranych maścią, wzrostem lub innymi cechami 15 liczba etatów przewidzianych dla danej jednostki organizacyjnej 16 zatoka morska między wybrzeżem a mierzeją 17 księga liturgiczna w Kościele katolickim zawierająca tekst mszy i przepisy ich odprawiania 18 narzędzie służące do lutowania 19 krzywa, droga zakreślana w przestrzeni przez poruszające się ciało 20 Pandion haliaetus haliaetus - nominatywny podgatunek ptaka wyróżniony w obrębie gatunku rybołów zwyczajny (Pandion haliaetus); występuje w niemal całej Europie, w południowej i środkowej Azji oraz w północnej Afryce. 21 w logice wniosek wypływający z danego faktu 22 sylwetka, figura człowieka; często: zgrabna sylwetka, szczupła figura 23 głowonóg spokrewniony z kopalnymi amonitami 24 część układu krwionośnego odpowiedzialna za pompowanie krwi od kończyn w górę, do serca; działa, kiedy organizm jest w ruchu 25 ekskluzywna odzież z cienkich materiałów (takich jak jedwab) 26 miejsce przebywania człowieka po śmierci; określenie przenośne 28 amerykański krzew lub drzewko z rodziny kaktusowatych, pędy ulistnione, owoce niektórych gatunków jadalne 29 odmiana wojeryzmu 30 członek szczepu zamieszkującego w starożytności Sabę, państwo przedmuzułmańskie 31 coś, co stanowi uporczywą przeszkodę 32 urzędowy dokument, który coś potwierdza, poświadcza, o czymś zaświadcza 33 kobieta, która dużo, szybko, zawzięcie mówi, gada bez sensu i nieustannie; papla, pleciuga 34 nawracanie innych na swoją wiarę 35 to, że coś jest zwodnicze - daje płonne nadzieje 36 wojskowy, który długo służył i jest bardzo doświadczony (np. weterani wojny w Wietnamie) 37 przerwa w czasie wykonywanych czynności w celu wyeliminowania uczucia zmęczenia 38 maszyna drukarska do drukowania tekstów niedużego formatu, napędzana za pomoca pedałów

3 w średniowiecznej Polsce wojownik, rycerz 4 urządzenie służące do wprowadzenia energii elektrycznej do akumulatora elektrycznego 6 opona deszczowa 7 członek Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR) 8 włochaty, kudłaty materiał (tkanina lub dzianina), zwykle o długich włoskach lub swego rodzaju frędzlach 9 przyprawa; rozdrobnione ziele majeranku 10 nieszczerość 11 choroba, w której zmiana patologiczna pierwotnie występuje w tkance łącznej; termin wychodzący z użycia w medycynie 15 człowiek, który wyrąbuje, przecina drogę w lesie 17 futryna okienna 19 jezioro w Kanadzie i USA, drugie pod względem wielkości w grupie Wielkich Jezior, powierzchnia 59,6 tyś. km2 20 kraskowate, Coraciiformes - rząd ptaków z podgromady Neornithes 21 altówka, wiola 29 okręt admiralski 30 statek wodny służący do przewozu osób i towarów 31 odpowiednio dobrana ścieżka dźwiękowa do jakiegoś filmu, spektaklu teatralnego itp 33 samolot szerokokadłubowy przeznaczony do przewozu dużej ilości pasażerów 34 zawód lakiernika

Pionowe

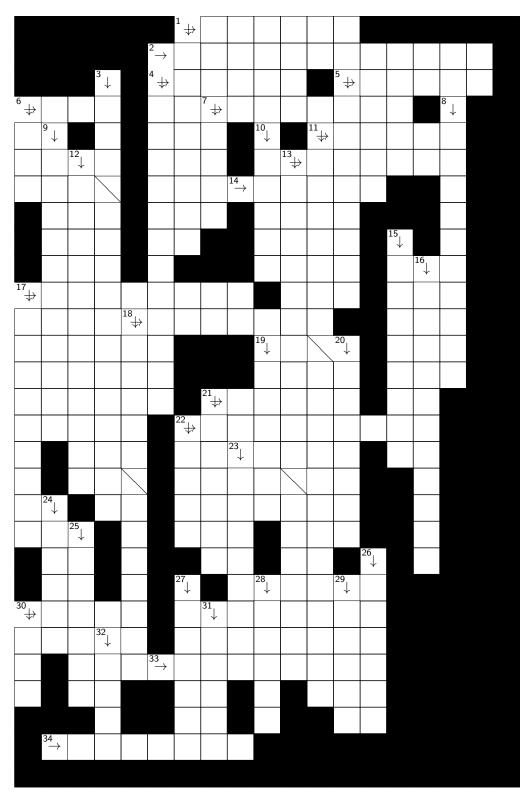
1 Dromiciops gliroides - południowoamerykański torbacz z rodziny beztorbikowatych, jedyny współcześnie żyjący przedstawiciel rzędu beztorbików; występuje w gęstych, górskich lasach Chile i Argentyny, zwłaszcza wśród bambusów Chusquea 2 Adenophora stricta - gatunek rośliny z rodziny dzwonkowatych 3 wzrost liczby mieszkańców wśród ludności danego obszaru; dotyczy to w szczególności Metysów 4 materialistyczna teoria stworzona przez Karola Marksa i Fryderyka Engelsa głosząca, że socjalizm stanowi konieczne stadium rozwoju społecznego 5 podrząd ssaków z rzędu parzystokopytnych; są roślinożerne, a ponieważ połykają pokarm słabo pogryziony, ulega on później przeżuciu, w chwilach, gdy zwierzęta się nie pasą 7 część aktywów podmiotu gospodarczego o przewidywalnej zbywalności dłużej niż rok 12 drewno pozyskiwane z drzewa chlebowca właściwego; wykorzystywane jest do rękodzieła artystycznego oraz do wyrobu czółen 13 Succisa Haller - roślina należąca do rodziny szczeciowatych (Dipsacaceae) 14 znak stosowany w systemie stenograficznym 16 akcelerator cykliczny, rodzaj synchrotronu, przystosowany do przyspieszania protonów i antyprotonów 18 VIII nerw czaszkowy unerwiający ucho wewnętrzne łączący je z mózgowiem 21 zasób, który jest w posiadaniu przedsiębiorstwa (lub miasta, kraju, regionu itp.) i korzysta się z niego w celu wyprodukowania towaru lub świadczenia usług 22 brak dostatecznej ilości snu, skutkujący zmęczeniem 23 kobieta, która jedzie środkiem publicznej komunikacji na gapę, czyli bez ważnego biletu, bez uiszczonej opłaty za przejazd 24 zdarzenie, którego uczestnicy pod okiem prowadzącego nabierają nowych umiejętności lub nabywają nowej wiedzy 25 rodzaj bentosu obejmujący organizmy żyjące wśród glonów poroślowych i inkrustacji wapiennych 26 Crocus aerius - gatunek rośliny z rodziny kosaćcowatych 27 wieś w Polsce, w województwie dolnośląskim, w powiecie świdnickim, w gminie Świdnica 28 człowiek, który należy do jakiejś partii politycznej 29 przedstawiciel dużych glonów morskich z gromady brunatnic; rodzaj listownicy 30 człowiek niegodziwy, godny pogardy 32 (1618-67), poeta angielski, rojalista, liryki miłosne, anakreontyki, ody, eseje 34 chroniony ptak z rzędu wróblowatych długości około 16 cm; żywi się głównie nasionami; Eurazja

1 miasto we Francji (Bretania), ważny port nad Oceanem Atlantyckim; przemysł stoczniowy zbrojeniowy, samochodowy 2 zapas wody, który jest zmagazynowany w gruncie lub na powierzchni ziemi (w zbiornikach sztucznych i naturalnych) 3 rodzaj botulizmu, rozwijającego się u niemowląt na skutek namnażania się bakterii w organizmie 6 Crypturellus bartletti - gatunek ptaka z rodziny kusaczy (Tinamidae) 8 pluskwiak z rodziny szarańczowatych 9 najkrótszy stan elektryczny przekazywany łączem telegraficznym 12 radz. konstruktor lotniczy (1894-1977), twórca licznych samolotów typu Ił 13 jadalny owoc (niesucha torebka) duriana właściwego, jeden z najdziwniejszych owoców świata 14 okulista niemiecki (1828-70); jeden z twórców nowoczesnej okulistyki 15 jedno z podstawowych pojęć marksistowskiej teorii rozwoju społecznego; wyobrażenia, sądy, idee przyjmujące formy prawne, polityczne, religijne, artystyczne, filozoficzne odzwierciedlające ogół stosunków kształtujących się na bazie ustroju ekonomicznego danego społeczeństwa 20 but sportowy, przeznaczony do różnych form aktywnego wypoczynku lub jako element luźnego stroju codziennego 21 mechaniczne urządzenie AGD służące do mielenia (rozdrabniania) suchych produktów spożywczych 23 chwast z rodziny wargowatych 24 anonimowość, nieujawnianie lub nieposiadanie imienia i nazwiska 25 obszar polarny wokół bieguna płn, obszar 21 min km2 26 podpora w formie kobiety z koszem na głowie, odmiana kariatydy 27 mięso z zadniej (czy lędźwiowej) części półtuszy, bardzo cenione w kulinariach 28 przedstawiciel zmiennokształtnej rasy fantastycznych postaci, które potrafią z formy ludzkiej przedzierzgnąć się w wielkiego czarnego ptaka; nazwa wywodzi się z tzw.Trylogii husyckiej A. Sapkowskiego 29 pracownik portowy, który przelicza towar załadowywany na statek lub rozładowywany z niego 30 jednostka napięcia elektrycznego

Pionowe

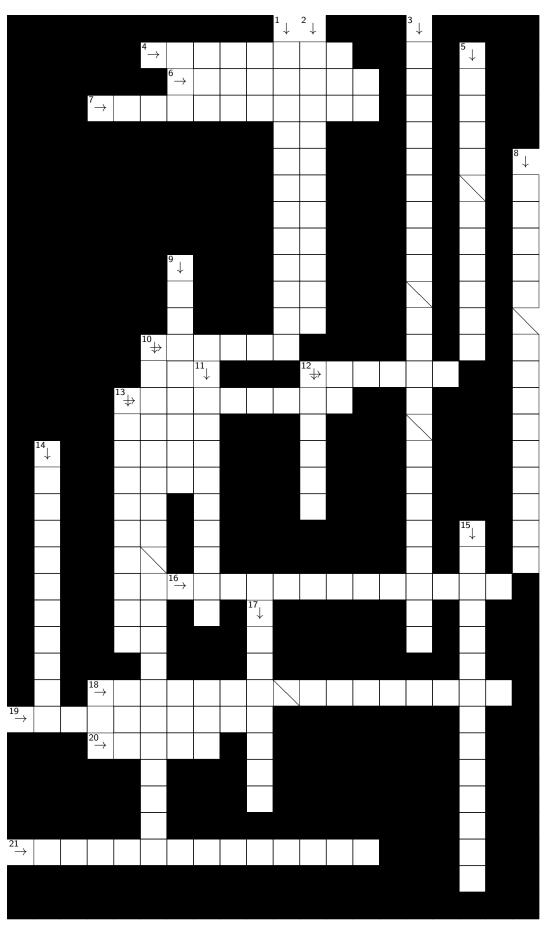
1 brak treści, sensu, głębszej myśli, cecha czegoś błahego, pustego 2 według wierzeń Kościoła rzymskokatolickiego - nieśmiertelny byt niematerialny, który po śmierci człowieka przebywa w miejscu, w którym pokutuje za swoje ziemskie grzechy i oczekuje na zbawienie 3 urządzenie optyczne, które służy do oglądania przezroczy 4 wadliwe funkcjonowanie np. urządzenia 5 pingwin długoczuby, Eudyptes moseleyi - gatunek ptaka z rodziny pingwinów (Spheniscidae), w oparciu o najnowsze badania wydzielony jako odrębny gatunek z gatunku Eudyptes chrysocome; zdecydowana większość populacji zamieszkuje archipelag Tristan da Cunha oraz wyspę Gough na południowym Oceanie Atlantyckim 6 bojowy środek trujący o działaniu paralityczno-drgawkowym 7 ograniczenie prawa wyborczego, które polega na przyznaniu obywatelowi prawa głosu w zależności od posiadanego majątku, wykształcenia itp 8 długotrwały stan występowania pewnych ograniczeń w prawidłowym funkcjonowaniu człowieka 9 muzułmański dywanik modlitewny 10 mieszkaniec Abakanu 11 przemarsz zorganizowanej grupy wojska, przelot samolotów lub przejazd pojazdów mechanicznych w szyku paradnym 14 mieszkanka Dalmacji, kobieta pochodzenia dalmatyńskiego 15 niemiecki pianista i pedagog (1895-1956); światowej sławy wykonawca utworów W. A. Mozarta 16 bór, w którym gatunkami głównymi są drzewa iglaste, a domieszkowymi niektóre gatunki drzew liściastych 17 Walewski; dyrygent, kompozytor i pedagog (1885-1944); założyciel Instytutu Muzycznego w Krakowie; utwory chóralne, poematy symfoniczne, kantaty, pieśni 18 niemiecki astronom i matematyk (1571-1630) propagator idei Kopernika, odkrył ruchy planet 19 zbiornik do uprawiania sportów wodnych 21 zawartość cukierniczki, naczynia służącego do podawania i przechowywania cukru 22 przytomność, przejaw braku senności, zmęczenia i innych stanów osłabiających uwage i percepcję 23 ostra część niektórych roślin, będąca wytworem epidermy, występująca na łodygach, liściach i owocach

1 wykonany z twardego metalu trzpień zaostrzony z jednej strony, z drugiej zakończony płaskim łbem 2 uporządkowany podział, dzielenie czegoś według określonych cech 4 miesiączka 5 jaskrawość, jasność powierzchni; świecenie ciał astronomicznych 6 zamykany otwór w pokładzie statku lub jego nadbudówkach (lub czołgu), pełniący różne funkcje 7 ostra, zaraźliwa choroba psów, norek, lisów, wilków często śmiertelna 11 ruch oddalenia narzędzia od przedmiotu obrabianego na obrabiarce 13 w dermatologii: wykwit wyniosły ponad powierzchnię skóry, o różnych wymiarach, dość wyraźnym odgraniczeniu i innej niż otaczająca tkanka spoistości 14 Addax nasomaculatus - gatunek ssaka parzystokopytnego z rodziny krętorogich, zaliczany do antylop, jedyny przedstawiciel rodzaju Addax; pierwotnie występował na całej Saharze: od Mauretanii, Maroka i Algierii, aż do Sudanu, a obecnie adaks należy do najrzadszych antylop 17 rodzaj wysokiego, sztywnego kapelusza z główką w kształcie walca i wąskim rondem 18 przedstawiciel protistów zwierzęcych z gromady orzęsków 21 kiermasz, bazar 22 napadowe zaczerwienienie skóry twarzy, zwłaszcza policzków, zazwyczaj jako reakcja psychosomatyczna na silne emocje 30 SĄCZEK; rurka drenarska do odprowadzania wód gruntowych 33 rodzaj sprawdzianu i ćwiczenia polegający na zapisaniu ze słuchu dyktowanego tekstu 34 sportowiec, który zajmuje się bieganiem

Pionowe

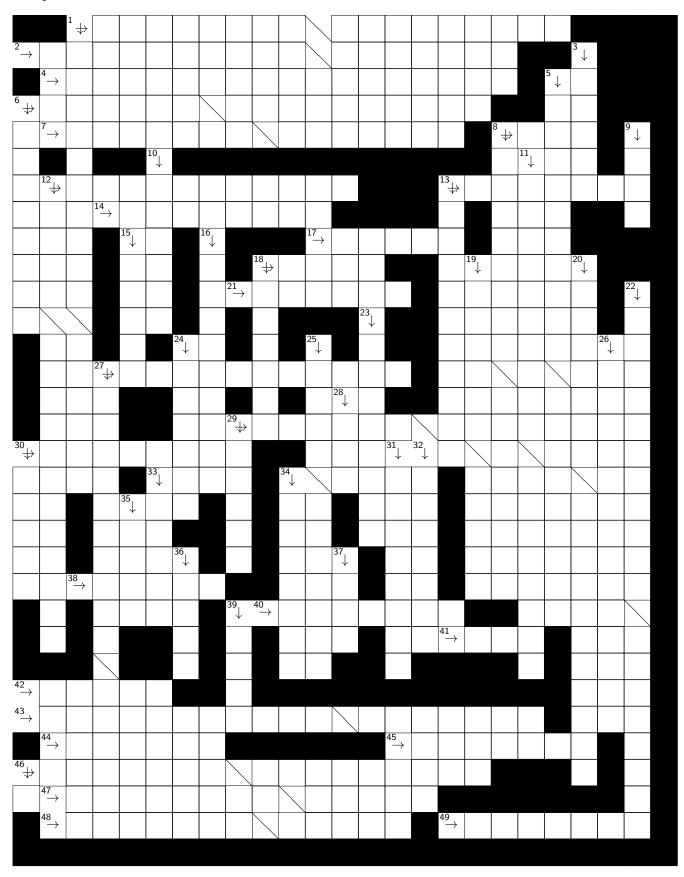
1 brezentowa ochrona otworu w pokładzie, przez który przechodzi maszt 3 angloarab - jedna z ras koni gorącokrwistych, pochodząca od konia angielskiego skrzyżowanego z koniem arabskim, hodowana głównie we Francji, Wielkiej Brytanii oraz w Polsce; cechuje ją gorący temperament i inteligencja, dzieki czemu odnosi ogromne sukcesy w sporcie jeździeckim 4 JELITODYSZCZE 5 LO-TOPAŁANKA; australijski torbacz wielkości wiewiórki 6 okręg w południowej Rumunii 7 element maszyny stanowiący szczelne, przesuwne zamknięcie cylindra, umożliwia zmianę objętości roboczej cylindra, dzięki połączeniu z mechanizmem korbowym, który nadaje mu ruch postępowo-zwrotny 8 sytuacja kompletnego chaosu 9 mieszkaniec Lęborka 10 spadek pozostawiony bez dziedziców 11 gatunek, którego przedstawiciele w ciągu swojego życia wielokrotnie przystępują do rozrodu lub biorą ciągły udział w procesie rozmnażania 12 nauka interdyscyplinarna wyodrębniona z biologii, chemii, medycyny, medycyny weterynaryjnej, farmakologii i innych dziedzin 13 Adenophora bulleyana - gatunek rośliny należący do rodziny dzwonkowatych 15 w literaturze dawnej, poezji lub eufemistycznie - kac 16 mieszkanka Legnicy 17 głosowanie członków społeczności na określonym terytorium (np. kraju, województwa, gminy) w różnych sprawach mających związek z ich miejscem zamieszkania 18 metafora konfliktu, walka z kimś o coś 19 jedna z tkanek twardych zęba, zmineralizowana, o budowie podobnej do kości zbitej, pokrywająca zębinę korzeniową w zębach szkliwoguzkowych (wtedy koronę zęba pokrywa szkliwo) lub cały ząb szkliwofałdowy ssaków roślinożernych 20 tylne, dolne krawędzie żuchwy konia, miejsce przyczepy mięśni żuchwowych 21 osoba lub firma dążąca do przejęcia kontroli nad firmą 22 materiał służący do opalania 23 część ucha wewnętrznego, będąca fragmentem systemu służącego do utrzymania równowagi ciała, czyli błędnika błoniastego 24 w geologii: wygięcie warstw skalnych 25 wyposażenie niezbędne do funkcjonowania czegoś 26 lotnik angielski (1892-1919) dokonał pierwszego w świecie przelotu wraz z Brownem przez Atlantyk 27 główna oś pędu osiowców, na której osadzone są liście 28 lepsze, wyjątkowe piwo rzemieślnicze, zwykle produkowane w małych ilościach, hit wśród birofilów 29 kraina w środkowej części Arabii Saudyjskiej, powierzchnia około 1,4 min km 30 miasto w środkowej Holandii; 48,8 tys. mieszkańców (1982 r.) 31 nazwa małpy z grupy szerokonosych, żyjącej w lasach Ameryki Południowej; małpa ta swoją nazwę zawdzięcza wydawaniu głosów przypominających ryki i przeciągłe wycia 32 grupa dużych ptaków łownych z rzędu blaszkodziobych

4 żartobliwie o osobie o niedużych zdolnościach intelektualnych lub takiej, która nierozsądnie postępuje 6 cecha kogoś żywotnego, energicznego, aktywnie działającego 7 określenie wykonawcze; pieszczotliwie 10 łow. gruba i dłuższa szczecina na grzbiecie dorosłego dzika 12 kępa drzew lub krzewów 13 substancja, która służy do odkażania, dezynfekowania 16 Darlingtonia - rodzina roślin z rodziny kapturnicowatych 18 Psitteuteles versicolor - gatunek ptaka z rodziny papugowatych (Psittacidae), z podrodziny papug wschodnich (Psittaculinae) 19 Kościoły i inne wspólnoty chrześcijańskie wywodzące się lub nawiązujące do XIX-wiecznego amerykańskiego przebudzenia eschatologiczno-mesjanistycznego w łonie ewangelikalizmu, któremu przewodził William Miller 20 Jean, ur. w 1761 r. astronom francuski, odkrywca wielu komet, dyrektor obserwatorium we Florencji 21 12. rocznica

Pionowe

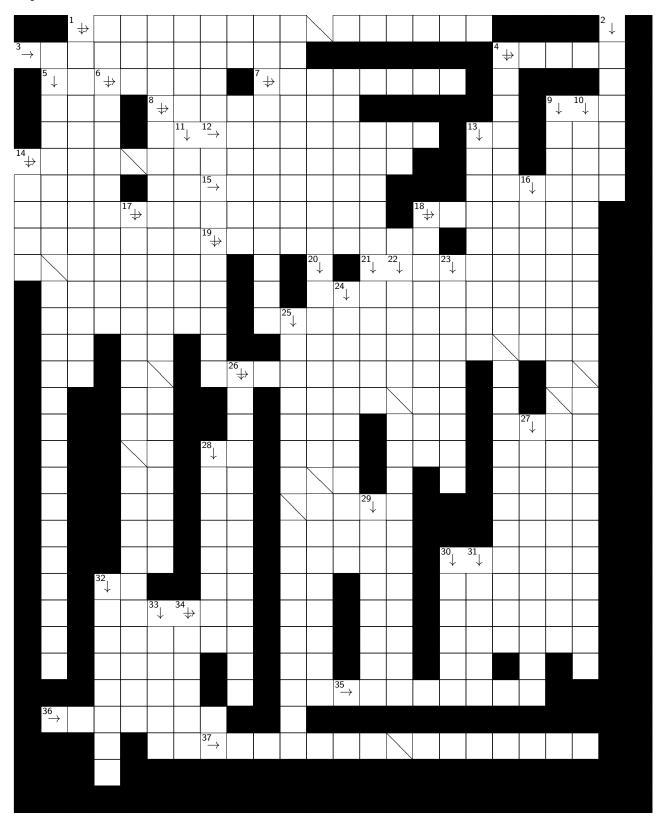
1 zapisywanie (np. ze słuchu), przepisywanie w innej konwencji tekstów, w sposób, który jest jakąś interpretacją fonetyczną dźwięków języka 2 pogląd filozoficzny, według którego obecnie niemożliwe jest dowiedzenie się, czy Bóg lub bogowie istnieją, czy też nie 3 akt prawa miejscowego określający granice zewnętrzne gruntów przeznaczonych do odbudowy obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku osunięcia ziemi 5 rodzaj średniowiecznego hełmu rycerskiego typu zamkniętego 8 stosunkowo szybki okręt artyleryjski o wyporności od 3000 do 5600 ton 9 kontroler biletów, zazwyczaj w komunikacji miejskiej 10 tokarka przystosowana do jednoczesnej pracy wieloma nożami 11 koralniki, Callaeidae - rodzina ptaków z rzędu wróblowych, obejmująca kilka gatunków ptaków, występujących wyłącznie w Nowej Zelandii 12 rodzaj wzoru, ornamentu, np. na góralskim ubraniu 13 astrofizyk i fizykochemik szwedzki (1839-1927), nagroda Nobla w 1903 r 14 zdrobniale: pierś - klatka piersiowa 15 cecha kogoś, kto jest nietaktowny 17 zbrojny oddział tatarski

1 Laniarius bicolor - gatunek ptaka z rodziny dzierzbików (Malaconotidae) 2 Utetheisa pulchella - gatunek motyla z rodziny niedźwiedziówkowatych, o pięknym ubarwieniu z rysunkiem w formie prostokatnych czerwonych i czarnych plamek; lata od końca maja do sierpnia oraz we wrześniu i w październiku 4 to, że ktoś jest tureckojęzyczny; mówi po turecku 6 gol strzelony przez drużynę przegrywającą różnicą dwóch bramek 7 w matematyce i statystyce - zmienna, która jest wynikiem wcześniejszych operacji 8 cząsteczka kwasu deoksyrybonuklinowego, rozumiana jako nośnik informacji genetycznej 12 kobieta zapowiadająca, prowadząca programy w telewizji 13 dziki koń żyjący na preriach 14 w piłce i hokeju: prowadzenie piłki lub krążka blisko ziemi (lodowiska) z częstą zmianą kierunku dla zmylenia i wyminięcia przeciwnika 17 rytmiczny, skoczny utwór, do którego można tańczyć polkę 18 miasto w płn. Wegrzech, ośrodek administracyjny komitatu Heves, u podnóża Gór Bukowych 21 pasmo górskie w środkowej Grecji, z najwyższym szczytem wznoszącym się na wysokość 2457 m n.p.m 27 trudność, konieczność odmówienia sobie czegoś 29 ziarno rośliny zielnej z rodziny wiechlinowatych 30 oszklone okienko w pokładzie statku lub dachu kabiny, które przepuszcza światło z zewnątrz 38 element architektoniczny w postaci poziomej, zwykle profilowanej listwy wystającej przed lico muru, która chroni elewację budynku przed ściekającą wodą deszczową 40 jakiś wyodrębniony obszar w niektórych grach komputerowych, część wykreowanej rzeczywistości 41 jakieś negatywne zjawisko, coś, co jest równie szkodliwe i niszczące, jak poważna choroba 42 miasto w Republice Południowe Afryki (Transwal) koło Johannesburga; eksploatacja złota 43 drabinowiec torfowy, Cinclidium stygium gatunek mchu należący do rodziny merzykowatych (Mniaceae), dawniej klasyfikowany w rodzinie drabinowcowatych (Cinclidiaceae); występuje w strefie klimatów chłodnych Eurazji i Ameryki Północnej, tworzy czarniawe lub brunatne darnie wysokości 10-12 cm; roślina bardzo rzadka, objęta ścisłą ochroną gatunkową w Polsce 44 objętość płynu, który mieści się w pucharze (naczyniu) 45 wyodrębniona część czegoś, mająca kształt podłużny 46 taką średnią gęstość materii nierelatywistycznej, jaką miałby Wszechświat o zerowej krzywiźnie i płaskiej geometrii przestrzeni 47 Melampyrum sylvaticum - gatunek roślin należący do rodziny zarazowatych 48 działanie przedsięwzięte w celu ukrycia prawdziwych intencji czy celów działającego 49 łow. samiec zwierząt rogatych, który okresowo nie ma poroża

Pionowe

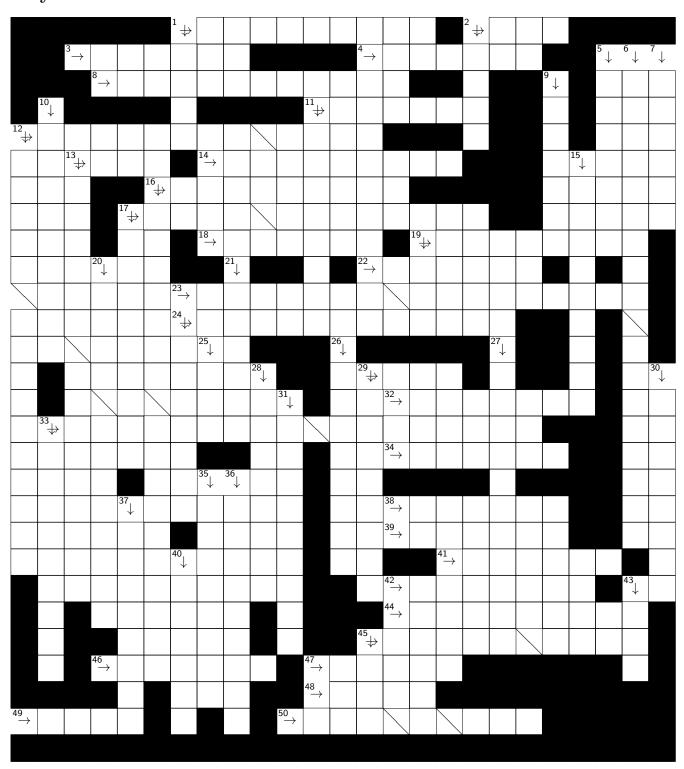
1 Koeleria grandis - gatunek roślin z rodziny wiechlinowatych 3 w informatyce - fragment kodu źródłowego, który nie może się zmienić 5 przedsiębiorstwo, którego działalność polega na przyjmowaniu depozytów lub innych funduszy podlegających zwrotowi od klientów oraz na udzielaniu kredytów na własny rachunek 6 miesień służacy do wciągania jakiejś cześci ciała, np. korpusu do muszli (u muszlowców) 8 łuszczak indygo, Passerina cyanea - gatunek ptaka z rodziny kardynałów (Cardinalidae), wcześniej zaliczany do łuszczaków (Fringillidae) lub trznadlowatych (Emberizidae) 9 kompozytor niemiecki (1901-83); opery, balety, utwory orkiestrowe 10 składka 11 Anas puna - gatunek ptaka z rodziny kaczkowatych (Anatidae) 12 instytucja władzy sądowniczej, w skład której wchodzą zwykli obywatele, a nie sędziowie zawodowi 13 rodzaj udramatyzowanej kolędy wykonywanej dawniej przez wędrownych muzyków i żaków, w której religijna tematyka bożonarodzeniowa poszerzona została o warstwę obyczajową 15 wyrazista rytmicznie grupa dźwięków, zwrot melodyczny 16 proces samooczyszczania się środowiska z zanieczyszczeń i trujących związków 18 przebieg następujących po sobie i powiązanych przyczynowo zmian 19 Torpedo torpedo - gatunek ryby chrzestnoszkieletowej z rodziny drętwowatych (Torpedinidae); występuje we wschodnim Atlantyku od południowej części Zatoki Biskajskiej do Angoli oraz w Morzu Śródziemnym 20 Philemon plumigenis - gatunek ptaka z rodziny miodojadów (Meliphagidae) obejmującej gatunki występujące w Australii, Nowej Gwinei, wschodniej Indonezji i Nowej Kaledonii 22 Ammophila sabulosa - owad z rodziny grzebaczowatych występujący na suchych terenach Europy Środkowej, głównie w lasach sosnowych i na wrzosowiskach; szczerklina piaskowa ma czarne ubarwienie, tylko stylik i dwa następne segmenty odwłoka są czerwone 23 miasto w europejskiej części Federacji Rosyjskiej, na płd.-zach. od Moskwy; przemysł taboru kolejowego 24 (1864-1910), pisarz francuski, powieści, dramaty psychologiczno-obyczajowe; "Marchewka" 25 mieszanina węglowodorów (głównie alkanów) pochodząca z procesu rektyfikacji ropy naftowej o średniej temperaturze wrzenia 70-90 °C 26 synonimia 27 kwadratura interpolacyjna z węzłami będącymi zerami wielomianu P n+1 28 wytrzymałość danego materiału 29 w starożytnym Rzymie łaźnie publiczne, kompleks obiektów ulokowanych na rozległym terenie, dostepnych dla wszystkich bezpłatnie i o określonych godzinach 30 inżynier, budowniczy (1863-1948); projektował i budował port w Gdyni 31 sztangista, brązowy medalista olimpijski z Meksyku w wadze koguciej 32 zmiana polegająca na włączeniu się do czegoś - w jakieś działania lub struktury 33 larwa niektórych raków dziesięcionogich charakterystyczna dla krabów; składnik planktonu 34 kolacja wigilijna, świąteczna wieczerza, którą je się z okazji Bożego Narodzenia 35 poruszanie się przechodniów i pojazdów po szlakach komunikacyjnych 36 dolna krawędź połaci dachowej wystająca poza lico ściany budowli 37 obrzęd, oficjalna uroczystość 39 angielskie widowisko artystyczno - rozrywkowe o charakterze rewiowym 46 litera alfabetu używana w numeracji porządkowej

1 miasto w północno-zachodniej Rosji nad rzeką Wołchow; stolica obwodu nowogrodzkiego (przydomek "Wielki" przywrócono oficjalnie w 1998 roku) 3 uprawa drzew i krzewów owocowych dla pozyskania owoców 4 w siatkówce: gra obronna przy siatce, blokada, bloking 6 otwór w zbiorniku służący do wlewania płynów 7 kasa, szmal, forsa, środki materialne, to, czym się płaci 8 członek odłamu muzułmańskiej sekty izmalitów powstałej w 877 r. w Iranie 12 miasto w Chorwacji; przemysł maszynowy, chemiczny, drzewny; węzeł kolejowy 14 zimny, emulsyjny sos na bazie oliwy z dodatkiem surowego żółtka 15 zespół organów mowy ponad krtanią 17 kobieta, która jest logopedą; kobieta zajmująca się badaniami w zakresie diagnozy stanu rozwoju mowy i terapii zaburzeń komunikacji człowieka na różnych etapach rozwoju 18 but roboczy, górski albo trekkingowy, cechujący się grubą podeszwą z protektorem i wysokością do łydki 19 SŁONACZEK; gat. stawonoga 26 działalność mająca na celu dostarczenie przyjemności poprzez relaks 34 skrót, symbol jednostki - kilowata 35 właściwość ludzi i/lub rzeczy odznaczająca się dużą mocą, wyrażająca się w intensywnym działaniu 36 klasa synsemantycznych wyrazów bądź morfemów rządzących przypadkiem poprzedzającego je rzeczownika 37 żołnierz pomocniczy dowódcy

Pionowe

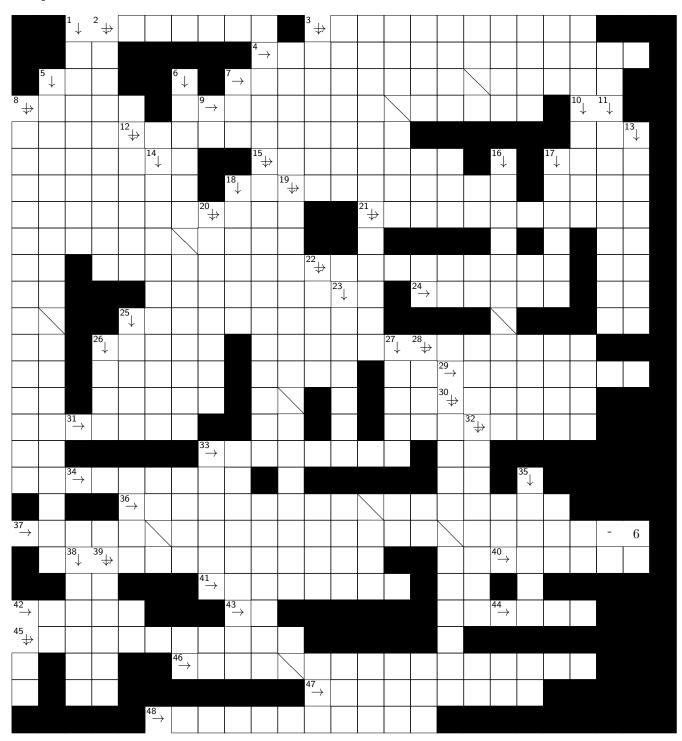
1 efekt mnożenia przez liczbę naturalną 2 miasto w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie kętrzyńskim, siedziba gminy miejsko-wiejskiej Korsze 4 jeden z elementów demokracji bezpośredniej, umożliwiający ściśle określonej przez prawo grupie obywateli, posiadających pełnię praw wyborczych wystąpić z inicjatywą ustawodawczą 5 pojazd wojskowy z działem, wykorzystywany do zwalczania statków powietrznych przeciwnika 6 aksamitek, Tagetes - rodzaj roślin jednorocznych należący do rodziny astrowatych, który obejmuje ponad 40 gatunków; dość popularna uprawna roślina ozdobna 7 najgłębsze jezioro w Nowej Zelandii, na Wyspie Południowej, powierzchnia 142 km2, głębokość do 443 m 8 implikant prosty zawierający co najmniej jeden minterm nie występujący w żadnym innym implikancie prostym 9 tanie publikacje przeznaczone dla ludu, popularne zwłaszcza w XIX wieku 10 kat pomiędzy kierunkiem od obserwatora do obiektu astronomicznego a płaszczyzną równika galaktycznego 11 ryba z rodziny kostnojęzykowych (Osteoglossidae) z rodzajów Osteoglossum i Scleropages 13 wieś w Polsce położona w województwie wielkopolskim, w powiecie poznańskim, w gminie Kórnik, w dolinie rzeki Głuszynki, 5 km na północny zachód od Kórnika 14 HOL 16 szesnastowieczny taniec włoski, utrzymany w wolnym tempie 17 kołnierz o kwadratowym kształcie, zwykle biały, opadający na plecy; ma naszyte granatowe tasiemki (lub białe jeśli jest granatowy) 18 osoba, która wykonuje czynności związane z wypiekiem ciast i ciastek 19 marka luksusowych samochodów osobowych, należaca do japońskiego koncernu Toyota Motor Corporation 20 łacznik, w którym do gaszenia łuku zastosowano ciecz 21 ludowy pieśniarz i poeta w krajach wschodu 22 Pseudemys floridana - gatunek gada z rodziny żółwi błotnych 23 Ratufa bicolor - gatunek ssaka z rodziny wiewiórkowatych, jeden z jej największych przedstawicieli; występuje na Półwyspie Indochińskim, Jawie, Sumatrze, Bali oraz w części Indii, żyje na drzewach 24 filologia serbska; dziedzina nauki, której przedmiotem badań jest serbska literatura i język serbski 25 wielkość będąca porównawczą miarą głośności dźwięku w odniesieniu do głośności tonu wzorcowego, wyrażona w fonach 26 Osmundaceae - rodzina paproci, jej przedstawiciele wytwarzają bardzo duże liście (do 2 m długości), sprawiają wrażenie, jakby miały pnie, są to jednak nasady liści 27 podatność statku latającego na wykonywanie określonych zmian ruchu, kursu, itp 28 uskok zwierzęcia w bok w gwarze łowieckiej 29 łatwopalne paliwo 30 administracyjnie wydzielona część miasta 31 zbiór dokonań, zarówno pozytywnych (szczególnie zawodowych, sportowych, arytystycznych), jak i negatywnych, np. konfliktów z prawem 32 damska bielizna dzienna 33 normalka, coś normalnego, np. normalna sytuacja 34 lokal użyteczności publicznej, obiekt handlowy, przeznaczony do detalicznej sprzedaży towarów

1 ciężki koń pociągowy rasy francuskiej używany w rolnictwie i transporcie 2 umiejętność picia alkoholu 3 naciągnięta plecionka sznurowa przedzielająca na dwie cześci plac tenisowy, siatkówkowy 4 jednostka odległości używana w astronomii, odległość, dla której paralaksa roczna wynosi 1 sekundę łuku 8 podobieństwo do rzeczywistości 11 człowiek, którego zadaniem jest mówienie, wypowiadanie się gdzieś, człowiek, który jest oddelegowany do wypowiadania się na jakiś temat 12 człowiek, który potrafi się ponadprzeciętnie rozciągać 13 rezonans własny pomieszczenia 14 osoba cierpiąca na anoreksję 16 człowiek, który odbiega od normy pod względem intelektualnym, zwykle opóźniony w rozwoju umysłowym 17 Mauremys annamensis - gatunek żółwia z rodziny batagurowatych 18 język z grupy języków polinezyjskich, używany przez około 120 tys. mówiących, głównie na wyspach Polinezji Francuskiej (z wyjatkiem archipelagu Markizów), gdzie ma status jezyka urzedowego (obok jezyka francuskiego) 19 jeden z etnicznych języków mieszanych, rozwiniętych na bazie języków europejskich kolonistów 22 OSKOMIAN niskie drzewo uprawiane w strefie tropikalnej; smaczne owoce 23 ośrodek medyczny, w którym można jawnie i zgodnie z prawem dokonać aborcji 24 to, że coś jest pożyteczne, przynosi korzyści, przydaje się 29 WŁOŚNICA, CZUMIZA, GOMI jednoroczna roślina zbożowa uprawiana na paszę na Dalekim Wschodzie 32 niewielka forma odlewnicza wykonana z trwałego materiału 33 Pohlia filum - gatunek mchu z rodziny pratnikowatych 34 pojemnik na płyny 38 rodzina polskich samochodów osobowych i dostawczych produkowanych w latach 1957-1972 przez Fabrykę Samochodów Osobowych w Warszawie, a od 1972 do 1983 przez Fabrykę Samochodów Małolitrażowych w Bielsku-Białej 39 biały, gesty, słodki sos typowy dla kuchni francuskiej 41 obszar, w którym skoczkowie narciarscy wyhamowują po ladowaniu 42 miasto w USA (Alabama) nad rzeką Coosa; wydobycie węgla kamiennego, rud żelaza 44 urzednik, który dokonywał opisu dóbr króla 45 styl latynoskiego tańca towarzyskiego w rytmie bossa novy 46 płot wykonany z dylów 47 litewska pieśń pogrzebowa, duma tren 48 maszyna prosta w przekroju będąca trójkątem równoramiennym 49 kłopotliwe do sfotografowania tło 50 coś, co sprawia kłopot, przyczyna niedogodności

Pionowe

1 twarde drewno pozyskiwane z drzewa Erythrophleum ivorense z rodziny bobowatych; wykorzystywane do produkcji mebli, podłóg, schodów, podkładów, mostów 2 starożytne miasto w płd.zach. Iranie, od VI w p.n.e. stolica administracyjna państwa perskiego Tunezji 5 sprzedawca mięsa 6 Aotus trivirgatus - gatunek małpy szerokonosej z rodziny ponocnic, jednen z nielicznych gatunków małp prowadzących nocny tryb życia; zamieszkują najwyższe piętra drzew w zwrotnikowych i podzwrotnikowych lasach Ameryki Południowej 7 owadożerny ptak podobny do jaskółki, latają z prędkością do 170 km/godz., w Polsce chroniony 9 czeski kompozytor, dyrygent i altowiolista (1874-1930); utwory orkiestrowe, kameralne, operetki, opery 10 zakład przemysłowy, który specjalizuje się w czesaniu włókien z roślin i zwierząt (wełny) 11 minerał promieniotwórczy z gromady tlenków, należący do minerałów rzadkich 12 sztuczny język stworzony na potrzeby serialuStar Trek 13 silnik doczepiany do rufy łodzi motorowej 15 członek muzułmańskiej sekty, odłamu szyitów, założonej w IX w 16 Metriopelia aymara - gatunek ptaka z rodziny gołębiowatych (Columbidae) 17 spaghetti z sosem na bazie jajek, boczku i dojrzewającego sera (pecorino) 19 sieć komputerowa znajdująca się na obszarze wykraczającym poza jedno miasto (badź kompleks miejski) 20 symbol oznaczający jaka firma ma prawa do danego towaru 21 James (1819-91), poeta amerykański, przeciwnik niewolnictwa 24 układ warstwowy dwóch spojonych ze sobą metali będących mechaniczną całością 25 idiotka, głupia, naiwna kobieta 26 CYNOZURA; Gwiazda Polarna 27 autor treści zamieszczanych w Wikipedii 28 krzewinka z motylkowatych o żółtych kwiatach, z pędów i kwiatów otrzymuje się żółty barwnik 29 cecha działania, czynności - zwykle ruchu: to, że coś jest powolne, świadczy o ociężałości (np. zmęczeniu) wykonującego 30 ujednolicanie społeczeństwa pod względem ekonomicznym i społecznym 31 Diplodocidae - rodzina zauropodów, której nazwa oznaczadwubelkowe; obejmowała ona jedne z największych istot żywych wszech czasów, takie jak Diplodocus czy Supersaurus 33 fakt, że trafiło się w cel (w sporcie, grach lub prawdziwej walce) 35 jest to proces polegający na wchodzeniu magmy w skorupę ziemską, bez wychodzenia na jej powierzchnię 36 staroświeckie nakrycie głowy zamężnych kobiet rosyjskich, noszone na uroczyste okazje do stroju ludowego 37 Coriandrum - rodzaj roślin z rodziny selerowatych 40 płyn w jelicie, powstały ze strawionego pokarmu, wchłaniany przez naczynia limfatyczne kosmków jelitowych 43 cios, gorzkie, bolesne doświadczenie życiowe 45 kod ISO 4217 waluty lek

2 pisarz francuski (1899-1974), komedie bulwarowe, dramaty psychologiczne; "Idiotka" 3 wydalenie cudzoziemca z kraju na podstawie decyzji administracyjnej 4 opracowanie utworu instrumenty zespołu w formie partytur; orkiestracja 7 gatunek grzybów z rodziny borowikowatych o kapeluszu z odcieniami czerwieni 8 formuła przysięgi 9 osiedle złożone z bloków wybudowanych w technice wielkiej płyty 12 żartobliwie o ubraniach, strojach, ciuszkach, zwykle damskich 15 warstwa materiału wytworzona lub nałożona na powierzchnię przedmiotu w celach zdobniczych, ochronnych i innych 19 dawna ozdobna przepaska damska noszona na czole 20 długi, wąski szal z futra, strusich piór lub puchu 21 choroba z grupy chorób, w których patogenezie odgrywa rolę nieprawidłowa funkcja rzęsek i wici 22 doktryna złagodzonego socjalizmu, oparta na zasadzie wzajemności w przeciwstawianiu do walki konkurencyjnej 24 fińskie miasto na płd. od jeziora Inari 28 znicz - szklane, metalowe badź plastikowe naczynie wypełnione stearyną, w której zatopiony jest knot; zapalane na grobach w celu uczczenia pamięci zmarłych 29 pisarz amerykańskie 924-87), czołowy przedstawiciel literatury murzyńskiej; "Inny kraj", "Na spotkanie człowieka", "Następnym razem pożar" 30 warzywo, korzeń (kłącze) imbiru lekarskiego 31 drewniane lub metalowe oczko do przeprowadzania szotów żagli przednich i obciągania ich ku dołowi 32 pierwsza litera alfabetów semickich 33 szpital wojskowy, zwłaszcza polowy, przeznaczony do opatrywania rannych na polu walki oraz izolacji i leczenia chorych żołnierzy 34 duża wieś kaszubska o charakterze małomiasteczkowym w Polsce, położona w województwie pomorskim, w powiecie wejherowskim, w gminie Luzino, nad rzeką Bolszewką w pobliżu drogi krajowej nr 6 36 amunicja zawierająca ładunek jądrowy materiału wybuchowego w głowicach pocisków artyleryjskich i rakietowych, bomb lotniczych, torped oraz w minach 37 nienasycony kwas tłuszczowy, którego ostatnie wiązanie podwójne znajduje się przy szóstym od końca atomie węgla łańcucha węglowodorowego 39 Dictyna - rodzaj pająka z rodziny ciemieńcowatych 40 pisarz rosyjski ur. 1908r, szkice i opowiadania o tematyce wojennej i społeczno-obyczajowej; "Okrucieństwo" 41 drobny pajęczak z rzędu roztoczy, pasożyt kregowców, których krwią się żywi 42 miasto w Hiszpanii (Baskonia) nad Zatoką Biskajską przejście graniczne z Francją 43 w chemii: symbol potasu 44 w językoznawstwie: sposób akcentowania danej samogłoski (gł. rozpatrywany w językach tonalnych tam jest czynnikiem znaczącym, tworzy opozycje), który polega na zmianie wysokości brzmienia sylaby, intonacja 45 lista załogi 46 gaz wydobywający się ze stożka wulkanicznego, przeważnie podczas erupcji 47 bardzo cienkie, podskórne naczynie krwionośne 48 samochód marki Mitsubishi

Pionowe

1 substancja, która po dodaniu do katalizatora znacznie przyspiesza szybkość reakcji 2 duży krater po meteorycie zniszczony znacznie wskutek długotrwałych procesów erozyjnych 3 niemiecki filozof i prawnik (1882-1927); zajmował się teorią poznania i analizą pojęć etycznych 5 praca naukowa napisana w celu zdobycia stopnia doktora 6 pień nerwu błędnego 8 ptak z rzędu wróblowatych, naśladuje zasłyszane głosy; Ameryka Płn 10 pisarz niemiecki ur. w 1926r; "Pobyt", "Aula", "Stopka redakcyjna" 11 niewielki, jednoosobowy pojazd konny, przeznaczony na krótkie trasy, popularny w drugiej połowie XVIII wieku 12 ruchoma część odtylcowej broni palnej 13 JIANGSU - prowincja we wschodnich Chinach, obszar 102,2 tyś. km2, ośrodek administracyjny Nankin 14 Zinjanthropus boisei, Paranthropus boisei - gatunek wymarłego hominida, przedstawiciel australopiteków masywnych, który zamieszkiwał Afrykę ok. 2,3-1,2 mln lat temu 15 akt zgody, porozumienia, stanowiący zakończenie zatargu, kończący spór, proces lub zapobiegający procesowi 16 kobieta będąca miłośniczką kotów 17 kilka zwiniętych i przewiązanych pasemek przędzy 18 dermatolog francuski (1807-78); podał pierwsze opisy wielu chorób skórnych i pasożytniczych 19 osady rzeczne 20 tost - przypieczona kromka chleba 21 DUMA 22 sir Alec (1800-1862) angielski żeglarz, odkrywca Ziemi Wiktorii 23 organizm przenoszący pasożyta lub drobnoustrój zakaźny 25 PERSYMONA, HEBANOWIEC wschodnie drzewo owocowe uprawiane głównie w Chinach, Japonii dla dużych, deserowych owoców 26 istota z rasy orków w literackim legendarium, wykreowanym przez J. R. R. Tolkiena; Tolkienawscy orkowie, wyhodowani z upodlonych elfów przez Morgotha, związani byli z obozem zła 27 STOPA 28 część cyklu pracy silnika tłokowego 30 w gimnastyce: siedzenie na ugiętych nogach 32 narzędzie do czyszczenia, wygładzania, skrobania 35 przedstawiciel ludu celtyckiego zamieszkującego w starożytności Bretanię 38 grupa ludzi, zbiorowość, której członkowie połączeni są jakąś więzią, jakąś relacją 39 osoba (lub grupa ludzi) odgrywająca główną, przewodnią rolę w jakimś przedsięwzięciu lub strukturze 45 symbol telluru w układzie okresowym